

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozpočty územních samospráv v ČR

Bc. Miroslav Čermák

© 2014 ČZU v Praze

!!!

**Místo této strany vložíte zadání diplomové práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozpočty územních samospráv v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11.2014

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Jiřímu Čermákovi PhD, za jeho odbornou pomoc a vedení, ochotu, trpělivost a přínosné připomínky při psaní této práce.

Rozpočty územních samospráv v ČR

Local Authority Budgets in the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce Rozpočty územních samospráv v ČR je zaměřena na financování územních samosprávných celků a zásad rozpočtového hospodaření. Teoretická část diplomové práce je zaměřena na vysvětlení základních pojmů potřebných k pochopení podstaty a funkce financování územních samospráv – práce je věnována zejména problematice obce. Práce se zabývá strukturou veřejné správy a uvádí její náležitosti. Práce se rovněž zabývá rozpočtem a jeho skladbou, jsou uvedeny jednotlivé položky, které v rozpočtu vystupují a faktory, které ovlivňují jeho výši.

V druhé, praktické, části diplomové práce je uvedena charakteristika obce Libiše základní demografické údaje. Hlavním cílem praktické části práce je provedení rozbor hospodaření vybrané obce. Práce zkoumá rozpočtovou skladbu mezi roky 2001 a 2013 a zkoumá, jak se měnily různé položky v rámci rozpočtu. Práce rozebírá objem a původ jednotlivých částí rozpočtu a snaží se je zasadit do kontextu událostí. V práci je rovněž uvedeno porovnání z hlediska podílu na sdílených daních se sousední obcí Neratovice, a je proveden alternativní způsob výpočtu sdílených daní, které zásadně ovlivňují podobu příjmů těchto obcí. Poslední část diplomové práce obsahuje celkové shrnutí výsledku hospodaření obce Libiše za sledované období s návrhem na využití konkrétních možností dle propočtu podílů obou obcí na sdílených daních v rámci navržených modelových situací.

Summary

The theme of my diploma thesis is Local Government finance in the Czech Republic. The diploma thesis is focused on financing of self government and budget management principles. The diploma thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part is focused on explanation of basic terms necessary for understanding of the nature and function of financing of self governments. The diploma is dedicated to a municipality. The diploma is devoted to the structure of public administration. The diploma thesis is also focused on the budget of the self government and structure of the budget which influences its amount.

The practical part of the diploma thesis is focused on the certain municipality, its name is Libiř. There are described basic demographic data of the Municipality. The main goal of the practical part is to describe the financial management of the municipality. The diploma thesis examines budgets of the municipality during period of years from 2001 to 2013 and changes of the budget items. It examines the amount and origin of particular items of the budget in the connection of events during the time period. The diploma compares shared taxes with neighboring municipality Neratovice. There is alternative way of calculation of shared taxes which fundamentally influences incomes of both municipalities. The final part of the diploma contains summary of the financial management of the municipality Libiř during the time period. The summary is based on discovered results. There is suggested application of concrete possibilities according participation of both municipalities in shared taxes.

Klíčová slova: Územní samospráva, zastupitelstvo obce, rozpočet obce, dotace, rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje, daňové určení v ČR, rozpočtová skladba.

Keywords: Municipal government, city council, budget, subsidy, revenues, expenses, tax determination in Czech Republic, budget structure.

Obsah

Úvod.....	12
Cíle práce a metodika.....	13
1 Veřejná správa.....	16
1.1 Státní správa	17
1.2 Samospráva	17
1.2.1 Územní samospráva	17
1.2.2 Zájmová samospráva.....	18
2 Územní samosprávné celky.....	20
2.1 Historie a současnost	20
2.2 Charakteristika obce	22
2.3 Působnost obce	23
2.3.1 Samostatná působnost	23
2.3.2 Přenesená působnost	24
2.4 Orgány obce	24
2.4.1 Zastupitelstvo	24
2.4.2 Rada obce	25
2.4.3 Starosta.....	26
2.4.4 Obecní úřad	26
2.5 Kraj.....	27
2.5.1 Orgány kraje.....	27
2.6 Působnost kraje.....	27
2.6.1 Samostatná působnost	27
2.6.2 Přenesená působnost	28
3 Financování a hospodaření obce	29

3.1	Rozpočtový výhled	29
3.2	Rozpočet obce	29
3.2.1	Rozpočtový proces	32
3.2.2	Rozpočtová skladba	34
3.3	Kontrola	37
3.4	Závěrečný účet obce	38
3.5	Příjmy rozpočtu	39
3.5.1	Daňové příjmy	40
3.5.2	Nedaňové příjmy	47
3.5.3	Kapitálové příjmy	48
3.5.4	Přijaté dotace a transfery	48
3.6	Výdaje rozpočtu	48
3.6.1	Běžné výdaje	49
3.6.2	Kapitálové výdaje	50
4	Charakteristika obce	51
4.1	Historie a současnost	51
4.2	Občanská vybavenost a technická infrastruktura	52
4.3	Komunální volby	54
5	Analýza hospodaření obce	56
5.1	Rozpočet obce v roce 2001	56
5.1.1	Příjmy	56
5.1.2	Výdaje	57
5.2	Rozpočet v roce 2002	59
5.2.1	Příjmy	59
5.2.2	Výdaje	60

5.3	Rozpočet obce v roce 2003	62
5.3.1	Příjmy	62
5.3.2	Výdaje	63
5.4	Rozpočet obce v roce 2004	65
5.4.1	Příjmy	65
5.4.2	Výdaje	66
5.5	Rozpočet obce v roce 2005	68
5.5.1	Příjmy	68
5.5.2	Výdaje	69
5.6	Rozpočet obce v roce 2006	71
5.6.1	Příjmy	71
5.6.2	Výdaje	72
5.7	Rozpočet obce v roce 2007	74
5.7.1	Příjmy	74
5.7.2	Výdaje	75
5.8	Rozpočet obce v roce 2008	77
5.8.1	Příjmy	77
5.8.2	Výdaje	78
5.9	Rozpočet obce v roce 2009	80
5.9.1	Příjmy	80
5.9.2	Výdaje	81
5.10	Rozpočet obce v roce 2010	82
5.10.1	Příjmy	83
5.10.2	Výdaje	84
5.11	Rozpočet obce v roce 2011	85

5.11.1	Příjmy.....	85
5.11.2	Výdaje.....	85
5.12	Rozpočet obce v roce 2012.....	86
5.12.1	Příjmy.....	87
5.12.2	Výdaje.....	89
5.13	Rozpočet obce v roce 2013.....	89
5.13.1	Příjmy.....	90
5.13.2	Výdaje.....	90
5.14	Souhrnná analýza hospodaření obce Libiš v letech 2001 - 2013.....	91
5.15	Příjmy a výdaje města Neratovice v letech 2001 - 2013.....	95
6	Hypotetický výpočet příjmu na sdílených daní v případě spojení obce Libiš a města Neratovice.....	99
6.1	Hypotetický výpočet navýšení příjmu obce přerozdělením spotřebních daní	104
	Závěr.....	108
	Použité zdroje.....	112
	Literární zdroje.....	112
	Internetové zdroje.....	113
	Legislativní dokumenty.....	113
	Seznam použitých obrázků, grafů a tabulek.....	115
	Použité obrázky.....	115
	Použité grafy.....	115
	Použité tabulky.....	115
	Přílohy.....	117

Úvod

V rámci České republiky došlo po roce 1989 ve veřejné správě k zásadním změnám. Jednou z hlavních změn vedoucí k demokratizaci společnosti a přechodu z centrálně řízené ekonomiky na ekonomiku tržní, se stala snaha přiblížit veřejnou správu co nejlépe občanům. V rámci této snahy byla v roce 1990 obnovena územní samospráva ve formě obcí jako základních samosprávných jednotek. V roce 2000 došlo k vytvoření vyššího stupně územní samosprávy (krajů), které od roku 2004 nahradily okresy, jež byly k 31.12.2003 zrušeny.

Samospráva reprezentuje vedle státní moci druhou nejdůležitější část veřejné správy. Jde o veřejnou správu, která je vykonávána subjekty rozdílnými od státu. Samospráva územních celků je také na rozdíl od samosprávy zájmové zaručena přímo Ústavou České republiky. Díky tomuto ústavnímu zakotvení je územní samosprávu nutno považovat za jednu z nejdůležitějších náležitostí demokratického právního státu.

Územní samosprávné celky pro svoji činnost, ať už jde o samostatnou nebo přenesenou působnost, potřebují finanční prostředky, ze kterých budou svoje aktivity financovat. Důležitým nástrojem pro obce je jejich rozpočet. Rozpočet je základním finančním plánem obce, který jí dovoluje vykonávat činnosti z plánu pro rozvoj obce. Od roku 2000 je v ČR uplatňován nový model financování územních samospráv. Zákon o rozpočtovém určení daní je důležitý zákon v rozpočtování obcí a krajů. Systém přerozdělování finančních prostředků v ČR je od svého počátku předmětem mnohých diskusí v rámci odborné veřejnosti, Ministerstva financí ČR a starostů jednotlivých obcí. Tento systém prošel za posledních 14 let řadou změn s tím, že poslední změna byla provedena v roce 2013. Současný model je prozatím platný do roku 2015. Zatímco na svém začátku tento model spíše znevýhodňoval malé obce, tak v rámci jeho poslední změny se Ministerstvo financí ČR snažilo odstranit propad příjmů u středně velkých obcí, který nastal po roce 2008. I v současné době je tento systém předmětem řady diskusí, neboť jeho případná nová podoba po roce 2015 může výrazným způsobem v budoucnu ovlivnit příjmy obcí a krajů v ČR.

Cíle práce a metodika

Hlavním cílem teoretické části diplomové práce je vysvětlení základních pojmů v oblasti financování územních samospráv – zejména se zabývá strukturou veřejné správy, rozpočtem a jeho skladbou, dále jeho jednotlivými položkami. Teoretická část práce se zabývá rovněž rozpočtovým určením daní a jeho specifikací, která je předpokladem pro následné výpočty realizované v praktické části práce.

Hlavním cílem praktické části práce je provedení rozboru hospodaření vybrané obce. Práce zkoumá ve vybrané obci rozpočtovou skladbu mezi roky 2001 a 2013, dále zkoumá, jak se měnily různé položky v rámci rozpočtu. Práce rozebírá objem a původ jednotlivých částí rozpočtu a snaží se je zasadit do kontextu událostí. V praktické části práce byly použity zejména metody komparace, explanace, analogie, indukce a dedukce. Byla provedena komparace na příjmové a výdajové straně rozpočtu vybrané obce Libiš za uvedené časové období. Byla též provedena komparace ve vztahu k daňovým příjmům, konkrétně pak příjmům pocházejících ze sdílených daní, a to ve vybrané obci a také v komparaci se sdílenými daňovými příjmy rozpočtu města Neratovice. Dílčím cílem praktické části práce jsou modelové výpočty podílu obou obcí na sdílených daní v platném zákonném znění.

Procentní podíl, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní (dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určením daní, ve znění pozdějších změn a doplňků), se vypočte jako součet:

- poměru celkové výměry katastrálních území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03 (váha 3 %),
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10 (váha 10 %),
- poměru počtu dětí v MŠ a žáků ZŠ k počtu všech dětí v MŠ a žáků ZŠ, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07 (váha 7 %),
- poměru násobku tzv. postupných přechodů, který je možné vypočítat pro konkrétní obec pomocí postupných přechodů, k součtu násobků postupných

přechodů vypočtených za ostatní obce v ČR (hodnota KVKO - součet násobků postupných přechodů za ostatní obce), vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80 (váha 80 %), dále je nutné vypočtenou hodnotu vynásobit celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podílejí ostatní obce.

Toto celkové procento se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli je obsažena hodnota násobku koeficientu pro ostatní obce (tzv. hodnota KVKO) a celkového počtu obyvatel ostatních obcí a ve jmenovateli se pak uvede součet násobků příslušných přepočítávacích koeficientů a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Praha, Brno, Ostravu a Plzeň a na ostatní obce.

Dle výše uvedené metodiky výpočtu podílu jednotlivých obcí byl také proveden výpočet podílu na sdílených daních při modelové situaci spojení obou obcí a převodu tohoto procentního podílu na částku v absolutním vyjádření obdrženou do rozpočtu v případě, že by toto hypotetické spojení obou obcí nastalo (do roku 1990 byly obě obce spojeny). Hypoteticky přerozdělovaná částka je objem prostředků, který předpokládá Ministerstvo financí ČR, že bude v roce 2014 přerozdělen.

Z vypočtených podílů obcí na sdílených daních v jednotlivých variantách je též vypočten možný objem sdílených daňových příjmů do rozpočtu v případě zahrnutí výnosu spotřebních daní do sdílených daňových příjmů dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Data, potřebná pro výpočty podílů obcí, byla získána z vyhlášky č. 186/2014 Sb. Data pro hodnocení hospodaření vybrané obce a komparace obou obcí z hlediska podílu na sdílených daních a objemu prostředků obdržených do rozpočtu za časové období byla získána z Výkazu hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků (FIN 2 – 12M).

Závěrečná část diplomové práce obsahuje celkové shrnutí výsledků hospodaření obce Libiš za sledované období, včetně výsledků modelových výpočtů podílů na sdílených daních a s tím souvisejícího přiřazeného objemu prostředků do rozpočtů obou

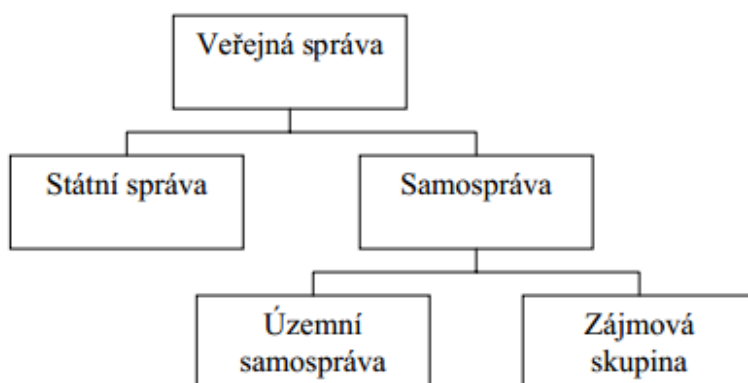
vybraných obcí, tak i v případě sloučení obou obcí, rovněž tak i v případě uvažované varianty zařazení podílu na sdílených daních ze spotřebních daní.

Data pro modelový výpočet zahrnutých spotřebních daní byla získána ze státního závěrečného účtu pro rok 2013, kdy předmětem součtu byl následující spotřební daně: spotřební daň z minerálních olejů, z lihu, z piva, z vína meziproduktů, z tabákových výrobků, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, z pevných paliv, z elektřiny a odvod z elektřiny ze slunečního záření. Byl vypočítán 3% podíl ze sumy daňových příjmů z výše uvedených spotřebních daní. O částku odpovídající 3% podílů ze spotřebních daní byla navýšena celková předpokládaná částka Ministerstva financí ČR určená k přerozdělení ve prospěch nižších územních celků.

1 Veřejná správa

Veřejná správa představuje souhrn záměrných úkolů a činností, které jsou zabezpečovány ve veřejném zájmu na jednotlivých vládních úrovních. Mezi tyto činnosti a úkoly lze zařadit např. zajištění veřejných služeb ve smyslu zajištění veřejných statků.¹ Subjekty realizující veřejnou správu ji vykonávají na základě právem uložené povinnosti.² Průcha dále uvádí, že veřejná správa je správní činnost s podzákoným, nařizovacím a výkonným charakterem.³ V České republice je realizována tzv. smíšená veřejná správa, přičemž dochází k přenosu některých úkolů státní správy na orgány územní samosprávy v rámci tzv. přenesené působnosti.⁴ Veřejná správa je rozdělena na státní správu a samosprávu.⁵ Schéma veřejné správy v České republice lze sledovat na obrázku 1.

Obrázek 1 – Schématické zobrazení veřejné správy ČR

Zdroj: BRUNA M. – Veřejná správa v České republice, 2005

Legislativní základy veřejné správy ČR lze nalézt v Ústavě ČR, ale také Listině základních práv a svobod. Hlava třetí Ústavy ČR se zabývá úpravou veřejné správy, hlava sedmá upravuje územní samosprávu.

¹ PEKOVÁ J. – *Veřejné finance, úvod do problematiky*, 2008, str. 31

² KADEČKA S., PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část, 2004*, str. 6

³ PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část, 2004*, str. 40 - 42

⁴ BALÍK S. – *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, 2009, str. 13

⁵ PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část, 2004*, str. 56

1.1 Státní správa

Státní správou se rozumí taková část veřejné správy, jež je realizována jménem státu a také v jeho zájmu. Lze konstatovat, že státní správa realizuje výkonnou moc státu.⁶ Státní správa je uskutečňována státem prostřednictvím instituce buď přímo, nebo zprostředkovaně.⁷ Průcha popisuje státní správu jako „organizující a mocensko – ochrannou činnost státu výkonného, podzákonného a nařizovacího charakteru, jež se realizuje ve vztazích, v nichž na jedné straně vystupují státní orgány, které tuto činnost vykonávají, a na straně druhé objekty působení státní správy, vůči nimž je tato správa vykonávána jako státně mocenská činnost.“⁸

Výkon státní správy je definován zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Ústava ČR uvádí, že: „výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví – li to zákon.“⁹

1.2 Samospráva

Samospráva je popisována jako delegování správy na nestátní subjekty. Uskutečňuje své záležitosti vlastním jménem, samostatně a pomocí vlastních prostředků tak, jak jí ukládají zákonem dané předpisy. „Samospráva je tedy výrazem decentralizace a demokracie.“¹⁰ Ačkoli je samospráva nezávislá na státu, je však pod jeho dohledem.¹¹

Existují dva typy samosprávy – územní a zájmová samospráva.

1.2.1 Územní samospráva

Územní samospráva je spojena s určitým územím. Na jednom území však může fungovat více samospráv na různých úrovních. Obec tvoří základní stupeň územní samosprávy, nad kterou působí samospráva vyššího územního samosprávného celku.¹² Kraje představují vyšší územní samosprávné celky.¹³ V závislosti na ustanovené působnosti a ekonomické situaci územní samospráva tedy realizuje veřejnou správu na

⁶ HENDRYCH D. a kol. – *Správní právo. Obecná část.*, 2009, str. 7

⁷ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 11

⁸ PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část*, 2004, str. 62

⁹ Čl. 105 – Ústava České republiky

¹⁰ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 11

¹¹ KADEČKA S. – *Právo obcí a krajů v České republice*, 2003, str. 7

¹² KOUDELKA Z. – *Samospráva*, 2007, str. 20 - 21

¹³ Čl. 99, Hlava sedmá, Ústava ČR

území, které je menší než stát. V problematice územní správy se vyskytuje pojem místní správa, kterým je označena nejnižší úroveň územní správy.¹⁴ S přesunem pravomocí a odpovědnosti mezi úrovněmi státní správy je spojené hledání optimální míry rozdělení pravomocí, které by zajistilo efektivní řízení správ¹⁵.

Obecně se lze setkat se třemi modely územní správy¹⁶:

- angloamerický systém,
- francouzský systém,
- smíšený (středoevropský) systém.

Angloamerický systém je charakteristický výlučným postavením územních samosprávných orgánů v nižších správních jednotkách.

Ve francouzský systému se objevují decentralizované orgány státní správy, neboli dekoncentráty, které společně s víceúrovňovou územní samosprávou operují na nižší správní úrovni. Úkolem dekoncentrátů je zajištění státní správy na místní úrovni.¹⁷ Víceúrovňovou územní samosprávou je chápána forma veřejné správy a vlády.¹⁸

V případě smíšeného systému je v rámci samostatné působnosti obcemi a dalšími jednotkami územní samosprávy realizována vlastní samospráva, ale zároveň i státní správa v rámci přenesené působnosti.¹⁹

V České republice funguje tzv. dvouúrovňový systém územní samosprávy. První stupeň je tvořen obecními úřady, pověřenými obecními úřady a úřady s rozšířenou působností. Druhý stupeň pak tvoří krajské úřady.²⁰

1.2.2 Zájmová samospráva

Zájmová samospráva zahrnuje profesní komory s povinným členstvím, komory s nepovinným členstvím a vysokoškolskou samosprávu. Pro zájmovou samosprávu je

¹⁴ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 12

¹⁵ BAILEY S. – *Strategic public finance, 2004*

¹⁶ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 12 - 13

¹⁷ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 12

¹⁸ PEKOVÁ J., PILNÝ J. – *Veřejná správa a finance*, 1998, str. 48

¹⁹ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 12

²⁰ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 24 - 26

charakteristické, že je umožněna prostřednictvím předpisů regulace členů společenství.²¹ Zájmovou samosprávu reprezentuje např. Česká advokátní komora, Česká lékařská komora či Notářská komora České republiky.

²¹ Ministerstvo vnitra ČR – Některé otázky zájmové samosprávy a její činnost, 2010, online, [2014-09-19]

2 Územní samosprávné celky

Územním samosprávným celkem se rozumí územní společenství občanů, kteří mají právo na samosprávu. Jedná se tedy o veřejnoprávní korporaci, právnickou osobu, která je definována územní jednotkou. V článku 99 Ústavy České republiky jsou definovány základní územní samosprávné celky, kterými jsou obce a vyšší územně samosprávné celky, tedy kraje. Územní samospráva, struktura územních samosprávných celků a jejich úloha procházela, v rámci veřejné správy, z historického hlediska, rozporuplným vývojem.²²

2.1 Historie a současnost

Podoba dnešní územní samosprávy byla ovlivněna vývojem samosprávy od jejích počátků. V případě územní samosprávy lze chápat za přelomový rok 1848, kdy konstituční monarchie vystřídala absolutismus a objevují se první zásadní myšlenky pro formování územní samosprávy. Již v této době existovala myšlenka, že pro svobodný stát je nezbytné, aby byla svobodná také obec.²³

V roce 1849 bylo vydáno tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení, kde byla popsána dvojí působnost obce. Patří sem tzv. přirozená působnost, kdy obec zařizuje v první řadě své vlastní záležitosti. V tomto případě nelze obec omezit mimo zákonem určených případů.²⁴ V tomto období lze zaregistrovat existenci samostatné i přenesené působnosti.

Recepční zákon v období První republiky zachovával kontinuitu s Rakousko – Uherskou veřejnou správou a československá územní samospráva byla představována prostřednictvím obcí, okresů a zemí. Ačkoli byl roku 1920 přijat zákon, jenž zřizoval župní a okresní úřady, župní zřízení vznikala pouze na Slovensku v letech 1923 – 1927, jejich existence byla opět ukončena, a to roku 1927 přijetím zákona o organizaci politické správy. Stejná organizace územní samosprávy byla zachována až do roku 1945, kdy se zřizovaly místní, okresní a zemské národní výbory. Ústava z roku 1948 zrušila zemské uspořádání a ustanovila národní výbory jako územní orgány státní

²² PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 14

²³ KADEČKA S. – *Právo obcí a krajů v České republice*, 2003, str. 107

²⁴ HAVELKA J. – *Slovník veřejného práva československého*, 1938, str. 2

správy. Problematikou národních výborů se zabývala také Ústava Československé socialistické republiky, jež byla přijata roku 1960. Národní výbory později upravil zákon o národních výborech, přijatý roku 1967.²⁵

Územní samospráva byla po čtyřiceti letech opět obnovena v roce 1989, od té doby již územní správa nevycházela z národních výborů, nýbrž z předválečných principů. Národní výbory byly zrušeny zákonem č. 294/1990 Sb., který dále zavedl samosprávu obcí. Okresní národní výbory byly nahrazeny okresními úřady a došlo ke zrušení krajských národních výborů, jejichž působnost byla převedena do působnosti okresních úřadů a ústředních orgánů státní správy.²⁶

Jak bylo uvedeno výše, legislativní ukotvení územní samosprávy je obsaženo v hlavě sedmé Ústavy ČR platné od 1.1.1993. Členění České republiky je dáno Ústavou, a to na obce a kraje. „*Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu.*“²⁷ Obec náleží vždy do vyššího samosprávného celku a spravuje ji zastupitelstvo. Členové zastupitelstva jsou voleni na čtyři roky a jsou určeni na základě výsledků voleb. Zastupitelstvo je oprávněno vydávat obecně závazné vyhlášky a rozhodovat ve věcech samosprávy v případě, že záležitost nespadá do působnosti vyššího územního samosprávného celku.²⁸

Přijetím zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků vzniklo 14 krajů, přijetí několika zákonů týkajících se např. orgánů a pravomocí krajů v roce 2000 pak zajistilo fungování těchto vyšších samosprávných celků. V listopadu 2000 byla ukončena počáteční fáze reformy veřejné správy. V druhé fázi této reformy byly k 31. 12. 2002 zrušeny okresní úřady, přičemž jejich kompetence byly rozděleny mezi nově vzniklé obce s rozšířenou působností a kraje.²⁹

²⁵ KADEČKA S. – *Právo obcí a krajů v České republice*, 2003, str. 107 - 114

²⁶ KADEČKA S. – *Právo obcí a krajů v České republice*, 2003, str. 115 - 117

²⁷ Čl. 100, Hlava sedmá, Ústava ČR

²⁸ Hlava sedmá, Ústava ČR

²⁹ Institut pro evropskou politiku EUROPEUM – *Reforma územní veřejné správy v České republice*, online, [2014-09-19]

2.2 Charakteristika obce

Obec představuje základní územní samosprávné společenství občanů a je vymezena hranicí území obce. Obec je tzv. veřejnoprávní korporace, resp. právnický subjekt veřejného práva, s vlastním majetkem. Obce se při hospodaření řídí svým vlastním rozpočtem, vystupují svým jménem a nesou odpovědnost.³⁰ Problematika postavení obcí v ČR je v současné době upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem. Mimo již zmíněné zákony, Ústavu ČR a Listinu základních práv a svobod je postavení obcí v České republice regulováno zákonem č. 181/1999 Sb., tedy Evropskou chartou místní samosprávy. V zákoně o obcích lze nalézt rozdělení obcí na obce, města, městysy a statutární města.

Dle Pekové se obce vymezují těmito třemi základními znaky³¹:

- území,
- občané,
- samosprávná činnost.

Pokud dosáhne obec stanovených kritérií, mezi něž patří dosažení alespoň 3000 obyvatel, a pokud to předseda poslanecké sněmovny ustanoví, je možné označit obec jako město.³²

Podstatou obce je spojení následujících aspektů³³:

- územní,
- osobní,
- ekonomický,
- mocenský.

³⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

³¹ PEKOVÁ J. – *Hospodaření a finance územní samosprávy*, 2004

³² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

³³ KADEČKA S., PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část*, 2004, str. 29 - 30

Aspekt územní ukládá, že obec disponuje svým vlastním územím, na kterém vykonává samosprávnou působnost.

Aspekt osobní ukládá obci, aby představovala společenství osob, jež vystupují z pozice tvůrců a adresátů místní samosprávy.

Aspekt ekonomický pro obec znamená vybavenost jistou ekonomickou autonomií ve smyslu vlastního majetku a finančních zdrojů, se kterými posléze hospodaří.

Mocenským aspektem se jsou míněny pravomoci, jež mají obce k dispozici v případě tvorby a výkonu vlastních mocenských aktů.

2.3 Působnost obce

Působnost obce lze popsat jako právně určený okruh společenských vztahů, předmět, rozsah a obsah činností, v nichž je obcí realizována její pravomoc. Legislativa rozlišuje dvojí působnost obce, a to samostatnou a přenesenou. Obcemi může být vykonávána jak samostatná, tak přenesená působnost.³⁴

2.3.1 Samostatná působnost

Pokud obec realizuje vlastní samosprávu, samostatně řeší a spravuje své záležitosti tak, jak je určeno zákony a obecně závaznými předpisy, lze hovořit o samostatné působnosti.³⁵ Lze sem zařadit takové záležitosti, jež jsou v zájmu obce i občanů. Na výkon v tomto případě nemá vliv případný zásah vlády prostřednictvím vládních usnesení. Samostatnou působností disponují obce proto, aby byl zajištěn ekonomický, společenský i kulturní rozvoj obce, ale také z důvodu zabezpečení ochrany životního prostředí a uspokojení potřeb občanů příslušné obce. Tyto aspekty jsou zajištěny pomocí zřizování nejrůznějších organizací, správy místních komunikací, školských zařízení apod. Na druhé straně však obec nese odpovědnost za své rozhodnutí a hospodaření. V rámci samostatné působnosti má obec pravomoc zřizovat obecní policii, právnické osoby a další organizační složky obce. Nad výkonem obce má dohled krajský úřad.³⁶

³⁴ PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část*, 2004, str. 190 - 191

³⁵ PRŮCHA P. – *Správní právo, obecná část*, 2004, str. 190 - 191

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

2.3.2 Přenesená působnost

V případě přenesené působnosti je na základě zákona přenesena část výkonu státní správy od státu na obec. Takto svěřenou působnost je možné uplatňovat pouze na území správního obvodu obce. Plnění úkolů v přenesené působnosti je finančně pokryto příspěvkem z rozpočtu státu. Metodická pomoc je zabezpečena krajskými úřady. S ohledem na platnou legislativu obec vydává v přenesené působnosti nařízení obce.³⁷

2.4 Orgány obce

Mezi orgány obce lze zařadit zastupitelstvo, radu obce, starostu, obecní úřad a další orgány obce.

2.4.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je pokládáno za vrcholný orgán obce. Počet členů zastupitelstva je dán počtem obyvatelstva k 1. 1. příslušného roku, ve kterém se konají volby. Tabulka 1 zobrazuje závislost počtu obyvatel obce a počtu členů zastupitelstva.

Tabulka 1 – Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 – 15
500 – 3 000	7 – 15
3 000 – 10 000	11 – 25
10 000 – 50 000	15 – 35
50 000 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 - 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, vlastní zpracování

Zákon umožňuje zastupitelstvu rozhodovat ve věcech, jež spadají do samostatné působnosti. Pokud v obci není rada obce, zastupitelstvo vydává nařízení obce.

³⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Do pravomocí zastupitelstva patří mj. následující činnosti³⁸:

- schvalování programu na rozvoj obce,
- schvalování obecního rozpočtu, závěrečného účtu obce a účetní závěrky,
- zřizování trvalých a dočasných obecních peněžních fondů,
- zřizování, popř. rušení příspěvkových organizací a schvalování jejich zřizovacích listin,
- rozhodování o založení, popř. zrušení právnických osob,
- vydávání obecně závazných obecních vyhlášek,
- zřizování, popř. rušení obecní policie,
- udělování čestného občanství obce.

Členu zastupitelstva vzniká mandát na základě zvolení občany ve volbách do obecního zastupitelstva. Výkon členů zastupitelstva je výkonem veřejné funkce. Zasedání zastupitelstva je veřejné a je z něj pořizován zápis.³⁹

2.4.2 Rada obce

V rámci samostatné působnosti je výkonným orgánem obce rada, která je za svou činnost odpovědná zastupitelstvu obce. V rámci přenesené působnosti rada rozhoduje pouze v případě, kdy tak určí zákon.

Rada je tvořena starostou, místostarosty a dalšími zvolenými členy zastupitelstva. Počet členů rady se pohybuje v rozmezí 5 – 11 členů, přičemž počet je lichý. Rada není volena v obcích s méně než 15 členy zastupitelstva. V takových obcích je pravomoc rady přenesena na starostu, pokud však zákon neurčí jinak. Schůze rady je na rozdíl od zasedání zastupitelstva neveřejná. Úkolem rady je příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce.⁴⁰

Mezi činnosti rady mj. patří⁴¹:

- zajištění hospodaření obce dle schváleného rozpočtu,

³⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích tamtéž

³⁹ tamtéž

⁴⁰ tamtéž

⁴¹ tamtéž

- provádění rozpočtových opatření v rozsahu, které určí zastupitelstvo,
- vydávání nařízení obce,
- stanovení pravomocí na obecním úřadu a zřizování, popř. rušení oddělení a odborů úřadu,
- jmenování, popř. odvolání vedoucích pracovníků odborů,
- kontrola plnění úkolů obecního úřadu,
- ukládání pokut v rámci samostatné působnosti obce.

Výkon rady obce trvá i po skončení funkčního období zastupitelstva, a to do doby, než je zvolena nová rada obce, resp. zvolení nového starosty.⁴²

2.4.3 Starosta

„*Starosta zastupuje obec navenek.*“⁴³ Starosta i místostarosta jsou voleni zastupitelstvem. Starosta i místostarosta pocházejí z řad členů zastupitelstva a za svůj výkon zodpovídají zastupitelstvu. Se souhlasem ředitele krajského úřadu starosta je pověřen jmenováním tajemníka obecního úřadu a zároveň mu stanoví jeho plat. Starosta je zastoupen místostarostou v době nepřítomnosti, nebo v případě, že nevykonává funkci. V případě, že je starosta přesvědčen o nesprávném výkonu usnesení rady, je oprávněn tento výkon pozastavit.⁴⁴ Činnosti a pravomoci starosty uvádí § 103 odst. 4 zákona o obcích.

2.4.4 Obecní úřad

Starosta stojí v čele obecního úřadu, který je dále tvořen místostarosty, tajemníkem a zaměstnanci obecního úřadu. Oddělení a odbory jsou zřizovány radou obce. V rámci samostatné působnosti obecní úřad zajišťuje úkoly zadané zastupitelstvem, resp. radou obce, spolupracuje s výbory a komisemi a rozhoduje ve věcech stanovených zákonem o obcích a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V rámci přenesené působnosti se obecní úřad řídí § 61 odst. 1 písm. a).⁴⁵

⁴² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁴³ tamtéž

⁴⁴ tamtéž

⁴⁵ tamtéž

2.5 Kraj

Ústava ČR hovoří o kraji jako o vyšším územním samosprávném celku.⁴⁶ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích popisuje kraj jako územní společenství občanů s právem na vlastní samosprávu. „Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“⁴⁷ Úkolem kraje je péče o rozvoj území a potřeby občanů v kraji.

2.5.1 Orgány kraje

Mezi orgány patří krajské zastupitelstvo, jež samostatně spravuje kraj. Stejně jako v případě obcí i zde existuje rada kraje. Mezi další orgány náleží hejtman kraje a krajský úřad. Státní správa, jež byla přenesena na orgány kraje, je krajskými orgány vykonávána jako přenesená působnost. Kraj má povinnost zajistit výkon přenesené působnosti. Krajská rada je oprávněna vydávat právní předpisy v přenesené působnosti, neboli nařízení kraje.⁴⁸

2.6 Působnost kraje

2.6.1 Samostatná působnost

Kraj ve své samostatné působnosti spravuje záležitosti samostatně bez zásahu státu, pokud zákon nestanoví jinak či státní zásah nevyžaduje ochrana legislativních předpisů.

Mezi činnostmi, které náleží do samostatné působnosti kraje, náleží např. ukládání pokut fyzickým i právnickým osobám, zřizování právnických osob a organizačních složek kraje, vydávání obecně závazných vyhlášek, které jsou v souladu se zákonem. Dále sem náleží pravomoci zastupitelstva a rady kraje s výjimkou vydávání nařízení kraje, jež spadá do přenesené působnosti.

⁴⁶ Čl. 99, Hlava sedmá, Ústava ČR

⁴⁷ § 1 odst.1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích

⁴⁸ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

2.6.2 Přenesená působnost

Kraj je povinný zabezpečit výkon státní správy v přenesené působnosti a stává se tak správním obvodem. Ministerstvo financí poskytuje krajům finanční prostředky na výkon přenesené působnosti. Z hlediska přenesené působnosti je kraj oprávněn vydávat nařízení kraje.⁴⁹

⁴⁹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

3 Financování a hospodaření obce

Hlavním nástrojem financování a finančního řízení municipalit je rozpočet obce. Druhým důležitým nástrojem z hlediska střednědobého plánování hospodaření a financování obcí a také zejména sladění realizace programu rozvoje obce s finanční stránkou je rozpočtový výhled.

3.1 Rozpočtový výhled

Pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodářství je rozpočtový výhled obce. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.⁵⁰

Zákon nedefinuje přesnější a podrobnější podobu rozpočtového výhledu, a proto se jeho podoba může u jednotlivých municipalit lišit a může se lišit rovněž efektivnost využití, jakožto nástroje střednědobého plánování hospodaření obce. Možnost srovnání finančního hospodaření municipalit ve střednědobém horizontu je díky volnější definici v zákoně rovněž omezena. Některé obce sestavují rozpočtový výhled pouze slovní formou, tedy bez potřebné finanční části, která by umožnila reálnější pohled na hospodaření možnosti rozvoje obce.

3.2 Rozpočet obce

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů definuje rozpočet takto: „Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“⁵¹ Článek 101 Ústavy pak říká, že územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

⁵⁰ § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁵¹ § 4 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Rozpočet na příslušný rok má ústřední místo v procesu řízení v podstatě všech činností obce. Plní řadu funkcí:⁵²

- je plánem, který zajišťuje solventnost obce, a to tak, že připouští pouze ty výdaje, které jsou kryty příjmy, které lze reálně očekávat, existujícími rezervami nebo půjčkami, které lze získat a splatit,
- stanoví priority v rámci veřejných statků, které obec poskytuje,
- alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, stanoví úroveň a zaměření činnosti obce během rozpočtového období,
- v rámci existujících zákonných norem rozhoduje o úrovni zdanění a poplatků, které se budou vybírat během následujícího roku
- zajišťuje zákonnost výdajů v rozpočtovaném období,
- poskytuje úplné informace o finanční situaci a o plánech obce, které rovněž slouží jako základ pro měření efektivnosti operací obce.

Výše citovaný zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tedy zákon č. 250/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů stanovuje obsah rozpočtu v § 6 takto:

*„Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.“*⁵³Mimo rozpočet se pak uskutečňují ty peněžní operace, které se týkají cizích a sdružených prostředků.

Podnikatelská činnost municipalit se zaznamenává účetně mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Hospodářské výsledky podnikatelské činnosti obcí se pak promítají do rozpočtu vždy nejpozději ke konci kalendářního roku tak, aby byly součástí závěrečného účtu obce.

Příjmy a výdaje obcí a krajů definuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Mezi příjmy rozpočtu obce patří:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,

⁵² STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I., Veřejná ekonomie pro školu i praxi. Praha: Computer Press, 1998, str. 153-154

⁵³ § 6 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena dle zvláštních zákonů, zejména pak ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů svěřených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštního zákona,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce,
- výnosy z místních poplatků podle zákona č. 565/2990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- výnosy z daní nebo podíly na nich podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění pozdějších předpisů,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- přijaté peněžní dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které dle zvláštních zákonů patří do příjmů obce,
- obec může využít nenávratných zdrojů,
- obec může také použít návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje nebo z rozpočtu jiné obce, a to ke krytí dočasného časového nesouladu mezi čerpáním rozpočtových výdajů a plnění rozpočtových příjmů určených k jejich úhradě.

Ve své výdajové části rozpočet obce zahrnuje následující výdaje:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména pak výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací,

- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a
- splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

3.2.1 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je definován ve třetí části zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtový proces je nepřetržitý proces orgánů obcí, který zahrnuje několik etap: etapu sestavování, projednávání, schvalování návrhu rozpočtu, dále pak hospodaření podle schváleného rozpočtu, případně rozpočtového provizoria a etapu kontroly realizace rozpočtu. Jednotlivé etapy rozpočtového procesu na sebe pak navzájem navazují a například etapa sestavování návrhu rozpočtu obce na příští kalendářní rok probíhá současně s etapou hospodaření podle schváleného rozpočtu daného kalendářního roku. Po skončení kalendářního roku se vždy sestavuje závěrečný účet obce. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů pak stanovuje, které orgány obce se podílejí na jednotlivých etapách rozpočtového procesu.

Při pohledu na jednotlivé etapy rozpočtového procesu lze konstatovat, že nejsložitější a nejnáročnější etapou je vypracování návrhu rozpočtu obce. Návrh rozpočtu sestavuje zpravidla finanční odbor municipální vládní úrovně. Jedná se zejména o to, aby naplánované příjmy, jak vlastní, tak příjmy plynoucí do rozpočtu ve formě transferů z jiných veřejných rozpočtů či od různých subjektů, i naplánované výdaje na zabezpečení veřejných statků, byly reálné.⁵⁴ *„Územní samosprávný celek vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů a rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní*

⁵⁴ PEKOVÁ J. - *Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí*, 1995, str. 64

*rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo obcí a rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji.*⁵⁵ Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů také stanovuje, že rozpočet je vypracováván podle rozpočtové skladby, kterou stanoví vyhláškou Ministerstvo financí ČR.

Po vypracování návrhu rozpočtu obce následuje etapa jeho projednávání a schvalování. Dle zákona o obcích je právě zastupitelstvu obce vyhrazeno schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce.⁵⁶ Návrh rozpočtu musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce. Občané obce mohou uplatnit připomínky k návrhu rozpočtu obce buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce.⁵⁷

Další etapou je pak etapa hospodaření podle schváleného rozpočtu, případně dle rozpočtového provizoria. Pokud se zastupitelstvu obce nepodaří schválit před začátkem rozpočtového roku, tedy před 1. lednem, pro který je rozpočet sestavován, hospodaří obec dle rozpočtového provizoria, a to do doby, než je rozpočet schválen. Pravidla rozpočtového provizoria stanovují, v případě neschválení rozpočtu pro kalendářní rok, zastupitelstvo obce. Radě obce je pak zákonem vymezeno zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu.⁵⁸

Etapa kontroly rozpočtu je probrána v samostatné kapitole Kontrola.

V průběhu rozpočtového roku je možné provádět změny ve schváleném rozpočtu pomocí tzv. rozpočtových opatření. Mezi tato opatření patří:⁵⁹

- přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,

⁵⁵ § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁵⁶ Hlava IV zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵⁷ § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁵⁸ § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵⁹ § 16 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů, tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

Zákon o rozpočtových pravidlech také vymezuje případy, kdy dochází povinně k rozpočtovým změnám a opatřením. Těmito případy pak jsou změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám, nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku.⁶⁰

3.2.2 Rozpočtová skladba

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů stanovuje hledisko vypracovávání rozpočtu v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.⁶¹

„Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit:“⁶²

- a) výkonné orgány územního samosprávného celku a svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu,
- b) právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti územního samosprávného celku při svém hospodaření
- c) další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu.

Zastupitelstvo obce schvaluje celkovou výši i strukturu rozpočtu. Rozpočtová skladba je shodná a jednotná pro všechny úrovně veřejných rozpočtů a umožňuje tedy sledování vzájemných vztahů a vazeb mezi rozpočty různých úrovní. Rozpočtová skladba rozděluje několik druhů třídění příjmů a výdajů. Jedná se o hlediska odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, zdrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturální a transferové. Níže budou probrána první čtyři hlediska.

Na základě **odpovědnostního hlediska** se příjmy a výdaje státního rozpočtu třídí dle správců jednotlivých kapitol. Toto třídění je pak povinné právě pouze pro státní

⁶⁰ § 16 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁶¹ Vyhláška Ministerstva financí 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

⁶² § 12 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

rozpočet. Pro ostatní úrovně veřejných rozpočtů, tedy rozpočty krajů a obcí, povinné toto třídění není. V případě rozpočtů obcí a krajů záleží následně na orgánech těchto municipalit, zda při sestavování rozpočtu uplatní toto hledisko třídění. Třídění dle jednotlivých kapitol rozpočtu vyjadřuje okruh působnosti a odpovědnosti subjektu, ve kterém se realizují peněžní operace.

Na základě **druhového hlediska** se třídí opět všechny příjmy a výdaje, a to dle příjmových a výdajových druhů. Rozpočtová skladba pro tento druh třídění, nebo pro toto hledisko, využívá čtyřmístného kódu, který vysvětluje členění peněžních operací na rozpočtové třídy (nejvyšší, resp. nejobecnější jednotka třídění), seskupení rozpočtových položek, podseskupení rozpočtových položek a rozpočtové položky (základní, nejkonkrétnější jednotka tohoto třídění).⁶³ Mezi nejvyšší jednotku třídění, tedy rozpočtové třídy pak spadají tyto:

- Na příjmové stránce:
 - daňové příjmy,
 - nedaňové příjmy,
 - kapitálové příjmy,
 - přijaté dotace.
- Na výdajové stránce:
 - běžné výdaje a
 - kapitálové výdaje.
- Obecně (mimo příjmy a výdaje):
 - financování.

Pro účely určení výdajového druhu se pak výdaje člení na výdaje a nákupy, proti kterým stojí přímá hodnota a transfery, proti kterým přímá hodnota nestojí. Výdaji na nákupy se pak rozumí výdaje na pořízení hodnot a náhrady. Vyhláška Ministerstva financí ČR o rozpočtové skladbě dále podrobněji rozebírá a vysvětluje obsah a předmět výdajů na pořízení hodnot a náhrady. Výdajovým druhem pro účely rozpočtové skladby se rozumí, u výdajů na nákupy, druh pořizovaných věcí, prací, výkonů nebo práv nebo

⁶³ Vyhláška Ministerstva financí 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

druh náhrady a u transferů se jedná o druh podpory, kterou transfer představuje a druh příjemce této podpory. Příjmovým druhem se rozumí právní důvod platby, která organizaci, tedy obci v tomto případě, plyne.⁶⁴

Na základě **odvětvového hlediska** se příjmy a výdaje rozpočtu člení podle odvětví. Odvětvím se rozumí druh činnosti, z které plynou příjmy nebo na kterou se vynakládají výdaje. Výdaje se v tomto typu hlediska třídí všechny, u příjmů se třídí pouze nedaňové a kapitálové příjmy obcí, krajů a svazků obcí s výjimkou ze splátek půjčených prostředků. Odvětvové hledisko třídění člení příjmy a výdaje rozpočtu na rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy (nejpodrobnější jednotka třídění).⁶⁵ Rozpočtová skladba rozlišuje následující rozpočtová odvětví:

- zemědělství a lesní hospodářství,
- průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- služby pro obyvatelstvo,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana a
- všeobecná veřejná správa a služby.

Posledním probíraným hlediskem pro třídění peněžních operací je **konsolidační hledisko**. Konsolidačním hlediskem třídění peněžních operací se rozumí způsob třídění výdajů vynakládaných uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a příjmů vznikajících též uvnitř této soustavy, a to pouze v případě, že se jedná o příjmy a výdaje, které nejsou vyjádřeny již v druhovém třídění. Příjmy a výdaje se třídí podle stupňů konsolidace. Stupněm konsolidace se pro tyto účely rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž převody peněz, představující na jedné straně výdaje těchto rozpočtů a fondů a příjmy na straně druhé, určený podle toho, jak se údaje o těchto příjmech a výdajích sumarizují.

⁶⁴ § 2 odst. 2 vyhlášky Ministerstva financí 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

⁶⁵ § 2 odst. 3 vyhlášky Ministerstva financí 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

3.3 Kontrola

Územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí hospodaří podle schváleného rozpočtu a provádějí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření a hospodaření jimi zřízených a založených právnických osob po celý rozpočtový rok. Územní samosprávné celky zajišťují finanční kontrolu dle zvláštního právního předpisu, a tedy dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů.

Obce a kraje kontrolují, podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě, hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací ve své působnosti, dále vykonávají veřejnoprávní kontrolu u žadatelů o veřejnou finanční podporu nebo u příjemců veřejné finanční podpory, kterou jim poskytují. Obce a kraje jsou také povinny vytvořit systém finanční kontroly, kterým zajistí finanční kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření svých organizačních složek a příspěvkových organizací ve své působnosti. Současně také zajistí prověřování přiměřenosti a účinnosti tohoto systému a pravidelně, nejméně jednou ročně, jeho hodnocení.⁶⁶

Kontrolní orgány se dle výše uvedeného zákona zaměřují na kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky při jejich využívání na veřejné výdaje. Jedná se o tzv. *veřejnoprávní kontrolu*, která se člení na předběžnou, průběžnou a následnou. Zákon dále specifikuje a vymezuje další typy kontrol, a tedy výkon finanční kontroly dle mezinárodních smluv a kontrolu vykonávanou vnitřním kontrolním systémem.⁶⁷

Zákon o finanční kontrole také uvádí povinnost, která ukládá vedoucímu orgánu veřejné správy je v rámci své odpovědnosti povinnost v tomto orgánu zavést a udržovat **vnitřní kontrolní systém**, který:

- vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,

⁶⁶ § 9 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

⁶⁷ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

- je schopný včas zajišťovat a vyhodnocovat a případně minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika spojená s plněním schválených opatření k jejich nápravě.

V rámci tzv. *řídící kontroly* by se měl vnitřní kontrolní systém v daném orgánu veřejné správy zaměřovat na předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu. Součástí tohoto vnitřního systému je také interní audit, který provádí funkčně nezávislý útvar uvnitř samosprávného celku. Obce a městské části hlavního města Prahy s méně než 15 000 obyvatel mohou nahradit funkci interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření.⁶⁸ „*Interní audit zahrnuje zejména:*“⁶⁹

- finanční audity, které ověřují, zda údaje vykázané ve finančních, účetních a jiných výkazech věrně zobrazují majetek, zdroje jeho financování a hospodaření s ním,
- audity systému, které prověřují a hodnotí systémy zajištění příjmů orgánů veřejné správy, včetně vymáhání pohledávek, financování jeho činnosti a zajištění správy veřejných prostředků a
- audity výkonu, které zkoumají výběrovým způsobem hospodárnost, efektivnost a účelnost operací i přiměřenost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

3.4 Závěrečný účet obce

Údaje o ročním hospodaření obce a svazku obcí po skončení kalendářního roku se souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu obce. Jsou zde obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, která je popsána v předchozích kapitolách. V závěrečném účtu obce se také zaznamenávají další finanční operace, včetně tvorby a použití prostředků fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce a jí zřízených nebo založených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem.

⁶⁸ zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

⁶⁹ § 28 odst. 4 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

Důležitou součástí závěrečného účtu obce je také vyúčtování vztahů ke státním rozpočtům, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům a jiným rozpočtům. Další nedílnou součástí závěrečného účtu obce je pak zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, která je sepsána na základě přezkoumání hospodaření obce. Zákon o obcích ukládá municipalitám povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Předmětem tohoto přezkumu je hospodaření podle rozpočtu, hospodaření s ostatními finančními prostředky a nakládání s majetkem. Obsah a podmínky přezkumu stanovuje a vymezuje zákon č. 42/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Obce mají možnost požádat o přezkum svého hospodaření příslušný krajský úřad nebo auditora.⁷⁰

Návrh závěrečného účtu obce, včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, musí být též vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu. Podobně, jako u návrhu rozpočtu, mohou občané obce své připomínky uplatnit buď ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce se k závěrečnému účtu vyjadřuje buď souhlasem bez výhrad, nebo s výhradami, na jejichž základě obec přijme opatření potřebná k nápravě zajištěných chyb a nedostatků. Zastupitelstvo obce musí projednat závěrečný účet obce do 30. června následujícího roku.⁷¹

3.5 Příjmy rozpočtu

Níže jsou detailně rozebrány příjmy rozpočtu obce dle druhového třídění. Z druhového hlediska se příjmy dělí na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a v neposlední řadě sem patří také přijaté dotace a transfery.

Rozpočtové příjmy obcí jsou obvykle členěny do následujících tříd⁷²:

1. třída – daňové příjmy
2. třída – nedaňové příjmy
3. třída – kapitálové příjmy

⁷⁰ zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

⁷¹ § 43 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

⁷² PEKOVÁ J. - *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, 2011, str. 410 - 413

4. třída – dotace

Příjmy náležící do 1. – 3. třídy jsou obvykle nazývány tzv. vlastními příjmy. Výdajová část rozpočtu obcí je pak členěna na:

- 5. třída – běžné výdaje
- 6. třída – kapitálové výdaje

Z druhového hlediska je nutné začlenit také 7. třídu – financování.⁷³

Schneiderová dělí příjmy obecního rozpočtu následovně⁷⁴:

- Vlastní příjmy
 - Kapitálové
 - Běžné
 - Daňové + poplatky
 - Nedaňové
- Dotace
 - Kapitálové
 - Provozní
- Příjmy financování

3.5.1 Daňové příjmy

Legislativní ukotvení daňových příjmů obcí řeší § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů.

Dle §4 zákona o rozpočtovém určení daní jsou daňové příjmy obcí mj. tvořeny⁷⁵:

- 100% výnosem daně z nemovitých věcí, přičemž příjemce daně je ta obec, ve které se nachází daná nemovitost,
- podílem z celostátního hrubého výnosu DPH ve výši 20,83 %,
- podílem ze záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve výši 22,87 %,

⁷³ PEKOVÁ J. - *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, 2011, str. 410 - 413

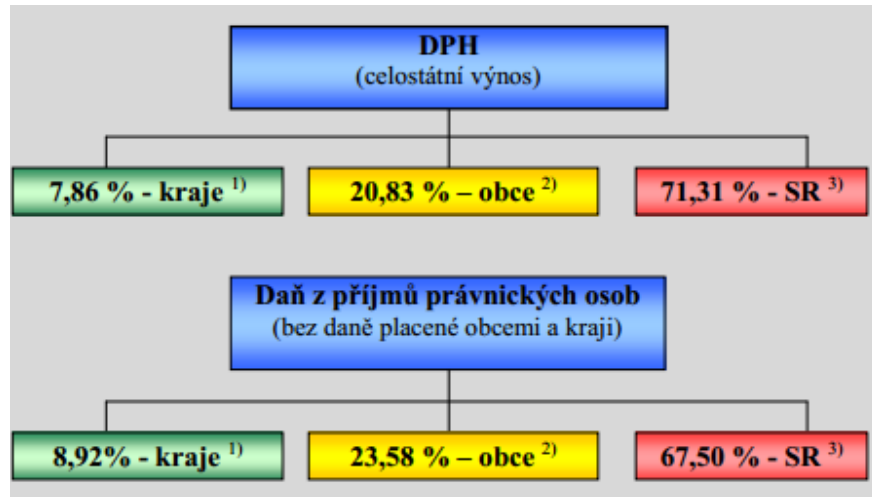
⁷⁴ SCHNEIDEROVÁ I. – *Rozpočtová skladba v roce 2014*, 2014, str. 236

⁷⁵ § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

- podílem ze záloh na daň z příjmů fyzických osob, která je vybírána srážkou dle zvláštní sazby ve výši 23,58 %,
- podílem z 60% části celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob, který je snížen o výnosy uvedené v písm. c) a d) §4 ve výši 23,58 %,
- podílem z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob ve výši 23,58 %,
- podílem z celostátního hrubého výnosu (záloha na daň) z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, odvedené zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmu, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou dle zvláštní sazby, ve výši 1,5 % (tzv. motivační prvek).

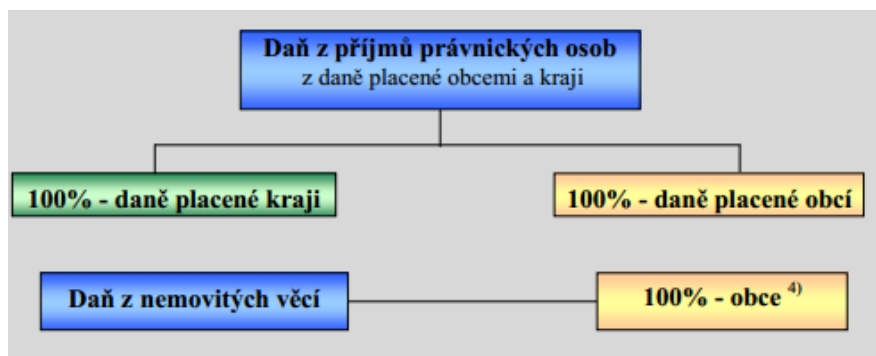
Následující schéma prezentuje rozpočtové určení daní v České republice pro období 2013 – 2015.

Obrázek 2 – Rozpočtové určení daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob 2013 – 2015

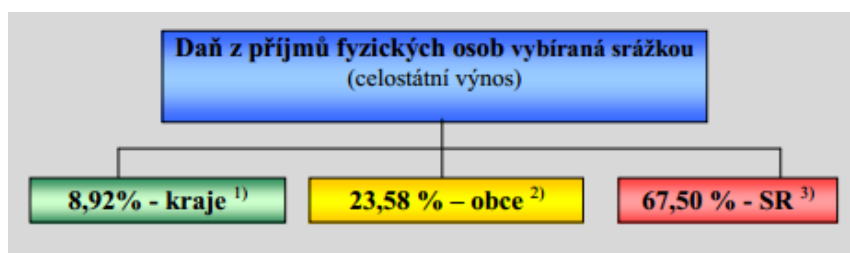
Zdroj: Finanční správa

Obrázek 3– Rozpočtové určení daně z příjmů právnických osob 2013 – 2015

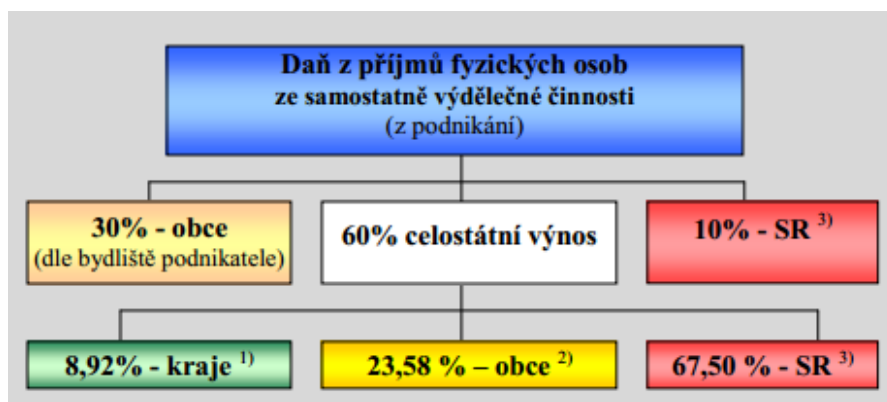
Zdroj: Finanční správa

Obrázek 4 – Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou 2013 – 2015

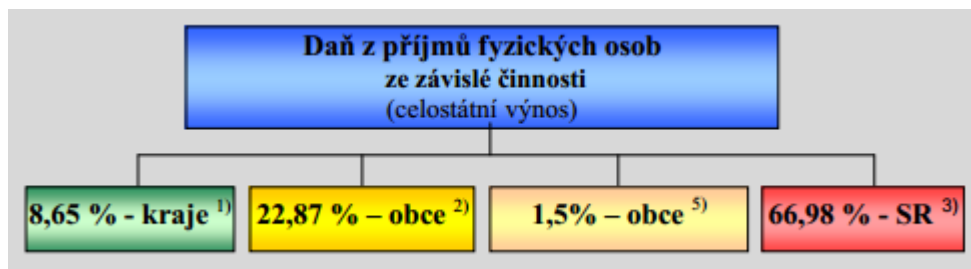
Zdroj: Finanční správa

Obrázek 5– Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze SVČ 2013 – 2015

Zdroj: Finanční správa

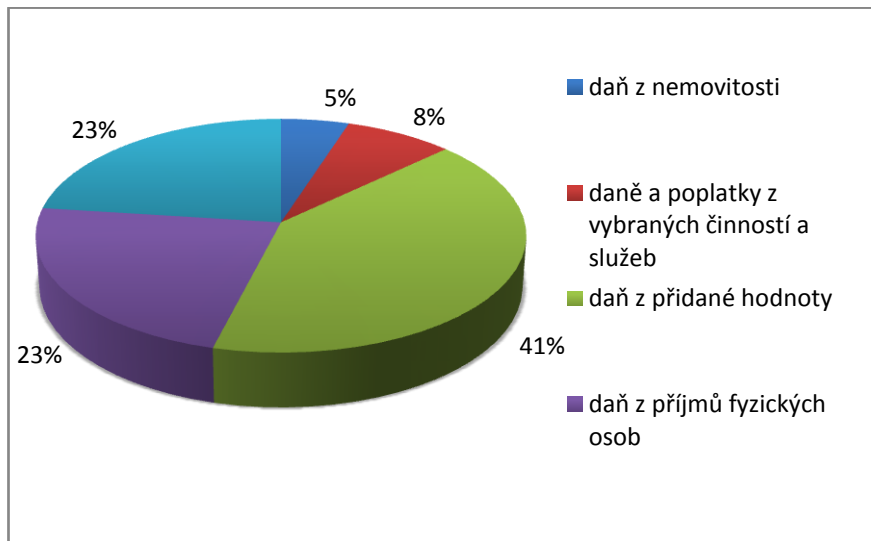
Obrázek 6– Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti 2013 – 2015

Zdroj: Finanční správa

Procentuální rozdělení příjmů obecních rozpočtů lze sledovat na grafu 1. Nejmenší podíl obecního rozpočtu je tvořen **příjmy z daní z nemovitých věcí**, a to i přesto, že daň z nemovitostí představuje 100% výnos pro obec. Druhý nejmenší podíl (8 %) je tvořen daněmi a poplatky z vybraných činností a služeb, 23% podíl pak tvoří daň z příjmů FO a PO a největší část, resp. 41 %, je tvořena daní z přidané hodnoty.

Graf 1 – Procentuální rozdělení příjmů obecních rozpočtů na konci r. 2012

Zdroj: ÚFIS, vlastní zpracování

Současný zákon o dani z nemovitosti umožňuje u některých pozemků a staveb (daň z nemovitosti se skládá právě z daně z pozemků a ze staveb) znásobit základní sazbu daně ještě koeficientem odpovídajícím jednotlivým obcím dle počtu obyvatel, viz následující tabulka. I přes to, že jsou tyto koeficienty stanoveny, zákon umožňuje obcím jistou variabilitu. Od roku 2009 mohou obce využít tzv. *místní koeficient*, který může

obec obecně závaznou vyhláškou vyhlásit pro všechny nemovitosti na svém území ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Záleží tedy zcela na obci, zda tuto možnost využije a příjem z této daně zvýší či nikoliv.

Tabulka 2– Koefficienty pro daň z nemovitosti dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Koefficient
obce do 1 000 obyvatel	1
obce nad 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel	1,4
obce nad 6 000 obyvatel do 10 000 obyvatel	1,6
obce nad 10 000 obyvatel do 25 000 obyvatel	2
obce nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel	2,5
obce nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5
Praha	4,5

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, vlastní zpracování

Daňové příjmy jsou největší položkou v obecních příjmech. Tyto příjmy putují do obecního rozpočtu buď jen z části, anebo kompletně. Daňovým příjmem jsou např. lokální daně, jejichž kontrola je v plné kompetenci obce, která vyhláší daňový základ, sazbu i osvobození od této daně.⁷⁶ Do položky lokálních daní lze zahrnout např. poplatky ze psů, ze vstupného, poplatky za lázeňské či rekreační pobyty apod.⁷⁷

Svěřené daně také náleží do daňových příjmů obce. Svěřené daně představují redukovanou podobu lokálních daní. Zákon či rozpočtová pravidla určují, které ústřední daně putují do obecních rozpočtů. Správu a výběr daně zajišťují státní centrální orgány. Obec v tomto případě disponuje jen velmi malou schopností (příp. žádnou) ovlivnění daňového základu a sazby daně. Svěřenou daň reprezentuje daň z nemovitých věcí, ale částečně také daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti či podnikání. V případě druhého typu daně se vrací 30 % výnosu do rozpočtu obce, jež je trvalým bydlištěm podnikatele.⁷⁸

⁷⁶ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 85

⁷⁷ ANON - *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 2010, str. 31

⁷⁸ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 80 - 81

Poslední položkou daňových příjmů jsou daně sdílené. V tomto případě obec není schopna jakkoliv ovlivnit daň, jelikož je řízena celostátně. S touto daní je možné se setkat také ve formě přírážky k dani vybírané státem. Existují dva typy redistribuce sdílených daní, a to derivační a nederivační. Derivační typ respektuje původ daně, tedy výnos je vrácen obci, ve které k výnosu došlo. Výše výnosu, který bude přidělen, se řídí výší výnosu daně na daném území, prostřednictvím které je stanovena procentuální část z celkového objemu finančních prostředků. Nederivační princip na rozdíl od derivačního původu daně nezohledňuje. Procentuální část celkového objemu prostředků je stanovena na základě určitých kritérií, například počtu obyvatel, rozlohy obce či velikostních koeficientů. Tento způsob je využíván v České republice. Prostřednictvím sdílených daní je dosahováno minimalizace regionálních disparit, nicméně nezohledňování původu zdanění způsobuje demotivaci obcí.⁷⁹ Výhodou sdílených daní jsou nízké administrativní náklady na jejich správu a vybírání. V lednu 2013 došlo v České republice k novému nastavení rozpočtového určení daní. Hlavním důvodem, který vedl ke změně, byla tzv. U-křivka daňových výnosů na obyvatele, kdy docházelo k situaci, že nejmenší obce a velká města dostávala z daní největší podíl v přepočtu na obyvatele a naopak obce ve velikosti okolo 5 tis. obyvatel dostávaly nejméně. V rámci nového rozpočtového určení daní se změnila tzv. přechodové koeficienty pro obce v rámci sdílených daní, dále došlo k posílení sdílených daní ze státního rozpočtu, viz Tabulka 3 a 4.

⁷⁹ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 79 - 82

Tabulka 3– Změna procentního podílu pro obce v rámci sdílených daní

		2013	2012
DPH		20,83%	21,40%
DP PO		23,58%	21,40%
DP FO	srážková	23,58%	21,40%
	ze závislé činnosti	22,87 % + 1,5 %	21,4 % + 1,5 %
	ze SVČ	23,58 % z 60 % + 30 % dle bydliště	21,4 % z 60 % + 30 % dle bydliště
Daň z nemovitosti		100%	100%

Zdroj: MF ČR, vlastní zpracování

Důležitým kritériem však nadále zůstává počet obyvatel (respektive přepočtený počet obyvatel – viz Tabulka 4), ale vzhledem k postupným přechodovým koeficientům nedochází k výkyvům na hranici počtu obyvatel, tak jak tomu bylo v minulosti. Níže je uvedena tabulka koeficientů postupných přechodů a jejich násobků. Do změněného výpočtu podílu obce na sdílených daních bylo navíc přidáno kritérium žáků základních škol a dětí mateřských škol s váhou 7 % (viz Tabulka 5). Nově bylo také stanoveno maximum u kritéria rozlohy katastru obce na hodnotu 10 ha na obyvatele.

Tabulka 4 – Koeficienty a násobky postupných přechodů pro obce

Obce s počtem obyvatel od-do	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0-50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51-2000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2001-30000	1,1523	2136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000
30001-a více	1,3663	34400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000

Zdroj: zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Tabulka 5–Kritéria a jejich váhy sloužící pro výpočet podílu na sdílených daní 2013 - 2015

Jednotlivá kritéria	Váhy kritérií v %
prostý počet obyvatel	10
velikost katastrálního území	3
počet žáků ZŠ a dětí MŠ	7
přepočtený počet obyvatel	80

Zdroj: zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších změn a doplňků, vlastní zpracování

Přirážka k daním představuje další formu daňového příjmu obce. S přirážkou k dani se lze setkat např. v Dánsku, Belgii či Finsku. Tento způsob představuje takové příjmy, jež jsou vybírány nad rámec ústředních daní, nicméně obcím je stanovena maximální sazba této přirážky. Výhodou tohoto nástroje je jeho možné přizpůsobení inflaci i ekonomickému růstu.⁸⁰

3.5.2 Nedaňové příjmy

Oproti daňovým příjmům se obce podílejí na rozhodování o nedaňových příjmech mnohem podstatněji, jelikož nedaňové příjmy představují příjmy, jež plynou z aktivity samotné obce. Do těchto příjmů lze zahrnout příjmy z hospodaření subjektů zřízených obcí, popř., ve kterých obec disponuje podílem. Další položku tvoří výnosy z majetku vlastněného obcí (např. pronájem pozemků, budov, strojů, dopravních prostředků) a příjmy z obchodování s cennými papíry.⁸¹ Podstatná položka nedaňových příjmů je soubor užitelských poplatků, které slouží k úhradě smíšených veřejných statků, jako je odvoz odpadu, umístování dětí v předškolních zařízeních apod. Obec těmito poplatky kontroluje spotřebu a především platbu jednotlivých uživatelů. Vysoké poplatky však mohou vést např. k zakládání černých skládek.⁸²

⁸⁰ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 79 - 82

⁸¹ PEKOVÁ J. - *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, 2011, str. 468 - 472

⁸² PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 96 - 97

3.5.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obdrží obec v případě prodeje dlouhodobého majetku vlastněného obcí. Kategorii kapitálových příjmů dále tvoří prodej dlouhodobého finančního majetku, ale i dary na zřízení investic. Kapitálové příjmy nelze opakovat, jsou jednorázového charakteru a tvoří malou část obecních příjmů. Obec zde však může velice snadno ovlivnit rozhodování.⁸³

3.5.4 Přijaté dotace a transfery

Přijaté dotace a transfery tvoří druhou nejpodstatnější položku příjmů obecních rozpočtů. Cílem poskytování transferů a dotací je snaha o zabezpečení rovnováhy mezi jednotlivými obecními rozpočty a o poskytnutí statků a služeb, které budou disponovat stejnou kvalitou. Transfery a dotace slouží také k pokrytí nákladů, které vznikají některým obcím v souvislosti s regionálními rozdíly, jako např. ekologické či geografické podmínky. Poskytováním dotací stát také kontroluje hospodaření obcí (čím vyšší je podíl zejména účelových dotací na celkových příjmech územních rozpočtů, tím je kontrola ze strany státu vyšší).^{84,85}

3.6 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu obcí lze rozdělit v rámci druhového členění rozpočtové skladby na běžné výdaje a kapitálové. Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů patří mj. do výdajů obce následující výdaje⁸⁶:

- na činnosti v rámci samostatné působnosti (péče o obecní majetek a jeho rozvoj),
- na výkon státní správy,
- na závazky plynoucí ze spolupráce s dalšími subjekty, popř. obcemi,
- na úroky z úvěrů,
- na emise obecních dluhopisů,

⁸³ PEKOVÁ J. - *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, 2011, str. 474

⁸⁴ PROVAZNÍKOVÁ R. – *Financování měst, obcí a regionů*, 2009, str. 90

⁸⁵ GRAMLICH E. – *A policymaker's Guide to Fiscal Decentralization*, 1993, str. 229-235

⁸⁶ § 9 čl. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- na subjekty, jež provádějí veřejně prospěšné činnosti a na podporování soukromého podnikání subjektů,
- na dary a humanitární účely.

3.6.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou výdaje neinvestičního charakteru s výjimkou investičních transferů. Neinvestičními výdaji se rozumí jiné výdaje než na pořízení věcí a práv povahy dlouhodobého majetku. Neinvestičními transfery se pak rozumí transfery, které představují poskytnutí peněžních prostředků na neinvestiční výdaje.⁸⁷ Výdaje investičního charakteru slouží např. na financování chodu obecního úřadu, na zajištění chodu škol, na údržbu obecních prostor (ulice, veřejná prostranství, hřbitov), na zabezpečení obecní policie, kultury, sportu či veřejného osvětlení. Některé položky nelze s jistotou dopředu odhadnout a ovlivnit (výdaje na energie, odklizení sněhu). Ovlivnit nelze ani výdaje plynoucí z nařízení vlády (platy zaměstnanců obecního úřadu). Obecně lze říct, že celkové výdaje se zvyšují s velikostí obce. Obce o stejné velikosti se však mohou lišit výdaji z důvodu existence stavebního úřadu apod.⁸⁸

Mezi běžné výdaje se pak řadí:

- výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné,
- neinvestiční nákupy a související výdaje (jedná se zejména o nákupy materiálu, úroky a ostatní finanční výdaje, nákupy služeb, atd.),
- neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím,
- neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům (například neinvestiční dotace obcím, dobrovolným svazkům obcí, příspěvkovým a podobným organizacím),
- neinvestiční transfery obyvatelstvu (mezi tyto transfery se řadí sociální dávky, stipendia studentům, dary obyvatelstvu, atd.),

⁸⁷ Vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
⁸⁸ ČERNÝ I., KYPETOVÁ J., SOUČEK K. – Finance a rozpočet, [20.9.2014], online: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/6247f517-db36-41ff-bb22-4d1d28ad65b6.pdf>

- neinvestiční půjčené prostředky (neinvestiční prostředky půjčené podnikatelským subjektům, neziskovým a podobným organizacím),
- ostatní neinvestiční výdaje (do této kategorie spadají nespecifikované rezervy).

3.6.2 Kapitálové výdaje

Mezi kapitálové výdaje lze zařadit výdaje na nákup nemovitých věcí, rekonstrukci budov, nákup akcií a investiční dotace pro fyzické a právnické osoby. Obecně kapitálové výdaje představují pořízení věcí či práv, jež mají povahu dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku.⁸⁹

Kapitálové výdaje slouží především k financování dlouhodobých investičních potřeb, které zasahují do více rozpočtových období. Zpravidla bývají kapitálové výdaje jednorázové a pravidelně se neopakují.

Mezi kapitálové výdaje se řadí:

- investiční nákupy a související výdaje (jedná se zejména o pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku),
- nákupy akcií a majetkových podílů,
- investiční transfery (do této kategorie se řadí například investiční dotace podnikatelským subjektům, neziskovým a podobným organizacím, veřejným rozpočtům územní úrovně, obyvatelstvu, apod.),
- investiční půjčené prostředky (jedná se o prostředky půjčené podnikatelským subjektům, neziskovým a podobným organizacím),
- ostatní kapitálové výdaje (do této kategorie spadají rezervy kapitálových výdajů a ostatní kapitálové výdaje jinde nezařazené).

⁸⁹ ČERNÝ I., KYPETOVÁ J., SOUČEK K. – Finance a rozpočet, [20.9.2014], online: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/6247f517-db36-41ff-bb22-4d1d28ad65b6.pdf>

4 Charakteristika obce

Obec Libiš se nachází zhruba 12 km severně od hlavního města Praha a necelých 7 km od královského města Mělník. Obec je architektonicky a prostorově rozdělena na dvě části, tedy na Starou a Novou Libiš. Bezprostřední souvislost a provázanost má obec se svým sousedním městem Neratovice. Neratovice jsou malým městem, kterémají přes 16 500 obyvatel. Obec Libiš byla od roku 1950 až do roku 1990 administrativní součástí Neratovic. Od 24. listopadu 1990 je Libiš opět samostatnou obcí.⁹⁰

Dominantní plochu v obci pak zaujímá areál chemické továrny Spolana a.s., která se rozkládá z větší části právě na území Libiše, ale také Neratovic. Libiš zaujímá katastrální výměru 713,3 hektarů plochy. Počet obyvatel je k poslednímu sčítání lidu a domácností, které proběhlo 1. 11. 2012, 2 101 obyvatel a z toho 1081 v produktivním věku. Mezi základní prvky občanské vybavenosti patří základní škola, školka, malé zdravotní středisko, pošta i malá obchodní střediska v podobě venkovských obchodních domů. K rozvoji služeb i celkové dynamiky obce přispívají přibližně čtyři desítky podnikatelských subjektů.⁹¹

4.1 Historie a současnost

Historie obce sahá až do mladší doby kamenné, což dokazují rozsáhlé a četné archeologické nálezy a průzkumy. Obec nejprve sloužila jako zemědělské zázemí Prahy ve vlastnictví nižší pražské aristokracie, později měšťanů a Břevnovského kláštera a také pražské a posléze mělnické obce. Během 14. století se obec rozdělila na několik samostatných svazků a vlastnické vztahy začaly být velmi komplikované a nepřehledné. Důležitou roli hrál i historický přívoz přes řeku Labe, tedy Štěpánův přívoz. Tento pak ležel právě na významné středověké dálkové cestě spojující Prahu s Mělníkem a dále pak s dalšími významnými cíli, kterým byla například Žitava. Existenci tohoto přívozu dokazuje archeologický nález tvrze v jeho těsné blízkosti. Přívoz byl v roce 1912

⁹⁰Oficiální stránky obce Libiš: Základní údaje o obci [online]. [cit. 2014-10-22]. Dostupné z: <http://libis.cz/obec.htm>

⁹¹tamtéž

nahrazen mostem (Štěpánský most), který slouží dodnes a je významnou spojnici s Mělníkem.⁹²

Do konce 1. světové války měla Libiš zejména zemědělskou povahu a význam. V této době měla Libiš pouze okolo dvou set čísel popisných a až v letech první Československé republiky, v souvislosti s rozvojem továren v blízkých Neratovicích a s růstem průmyslové oblasti na okraji Prahy, dochází k významnějšímu rozvoji obce a nárůstu počtu obyvatel, a tedy i k výstavbě. V meziválečném období zaznamenává Libiš významnější hospodářský rozvoj v důsledku prosperity několika výroben a menších továren. V posledních dvou týdnech 2. světové války došlo k zcela zbytečnému úmrtí zhruba 50 občanů obce, kteří se ukrývali v prostorách mezi areálem Spolany a.s. a libišským sídlištěm. V důsledku chybné navigace byla svržena část pum při náletu spojeneckých letadel do této oblasti. Letadla byla chybně navigována a původně mířila do nedalekých Kralup nad Vltavou. K chybné navigaci došlo zejména v důsledku záměny bodu areálu chemické továrny Spolana a.s. s kralupskou továrnou na výrobu kaučuku.⁹³

Libiš byla několikrát administrativně spojena a znovu oddělena od blízkých Neratovic. Od roku 1990, kdy došlo k poslední změně, tedy k poslednímu oddělení od Neratovic, rozvoj obce stagnoval. V souvislosti s oddělením od většího města došlo také hned v prvních dnech samostatnosti k výrazným nátlakům ze strany obyvatelstva na vedení obce pro záležitost řešení ekologické problematiky, kdy největší ekologickou zátěží pro obec představuje a představoval chemický závod Spolana a.s.⁹⁴

4.2 Občanská vybavenost a technická infrastruktura

Obec Libiš má poměrně rozvinutou občanskou vybavenost. I přes to, že má obec Libiš pouze něco málo přes 2 000 obyvatel, v obci najdeme kromě několika drobných obchodů se smíšeným zbožím a samoobsluh, restauračních zařízení, také hasičskou zbrojnici, malé zdravotní středisko (praktický, dětský lékař i zubní ordinace), podací

⁹²Oficální stránky obce Libiš: *Obec Libiš - historie* [online]. [cit. 2014-10-22]. Dostupné z: <http://libis.cz/historie.htm>

⁹³tamtéž

⁹⁴tamtéž

poštu, domov s pečovatelskou službou, knihovnu, sportovní areál, dva hřbitovy a dvě školská zařízení.

V obci Libiš se nachází základní škola 1. stupně a také mateřská škola, která se nyní skládá ze tří tříd. Historie základní školy Libiš sahá až do minulého století. Od svého založení škola prodělala několik zásadních změn – od získání vlastní budovy na území obce, připojení k základní škole v Neratovicích, jejíž byla libišská škola dislokovaným pracovištěm, až po uzavření školy. Teprve po posledním osamostatnění obce v roce 1990 byla škola znovu otevřena, a to jako samostatná škola, nejprve s dvěma třídami a posléze jako škola 1. stupně, tedy od první do páté třídy. Od roku 2003 přešla škola do právní subjektivity a je tedy financována jednak zřizovatelem, kterým je obec Libiš a Krajským úřadem Středočeského kraje. Kapacita základní školy je 100 žáků. Mateřská škola v Libiši s dlouholetou tradicí prodělal v průběhu desetiletí obdobný vývoj jako základní škola. Dnes sídlí mateřská škola naproti základní škole a její působení je zaměřeno především na environmentální výchovu. Kapacita mateřské školy je 75 dětí. Obě školská zařízení jsou z hlediska své kapacity téměř naplněna avšak počet míst v základní i mateřské škole je pro předškolní i školní žáky z obce dostačující. Základní i mateřská škola spolupracují s různými institucemi v okolí a podílí se v rámci výuky a výchovy žáků a dětí na různých projektech.

Obec nevyužila možnosti zřídit obecní policii, její služby obec využívá od nedalekého města Neratovice, které městskou policii zřídilo.

Dopravní obslužnost obce je zabezpečena na dobré úrovni, avšak pouze autobusovou dopravou, železniční doprava je dostupná v nedalekých Neratovicích. Obec přispívá ze svého rozpočtu na zvýšení počtu autobusových spojů pro své obyvatele a žáky. Obec Libiš spadá do třetího pásma Pražské integrované dopravy. Mezi hlavní autobusové dopravce, kteří zajišťují dopravní obslužnost obce, patří ČSAD Střední Čechy, Arriva Praha a Dopravní podnik hl. m. Prahy. Výběr hlavních přepraveců není náhodný, neboť většina obyvatel z obce za prací dojíždí. Výjimku tvoří pouze místní areál chemické továrny Spolana, a.s., kde pracuje necelá třetina obyvatelstva. Zbývající část obyvatel obce dojíždí za prací především do Prahy a na Mělník, případně do Neratovic.

V současné době je v obci dokončena kanalizace, vodovod a plynofikace. Obec má vybudovanou i vlastní čističku odpadních vod. V obci je také instalováno bezdrátové rozhlasové připojení každé domácnosti, pro účely informování ze strany obecního úřadu o aktivitách v obci a mimořádných situacích (Spolana a.s. a povodně). V obci byly v nedávných letech také částečně rekonstruovány chodníky pro chodce, veřejné osvětlení a byly přidány bezpečnostní prvky na pozemních komunikacích v blízkosti školských zařízení.

4.3 Komunální volby

Obec Libiš je vzhledem ke svému počtu obyvatel menší obcí, přesto kromě lokálních politických uskupení zde najdeme i etablované politické strany na národní úrovni. Zastoupenou parlamentní politickou stranou na lokální úrovni je Občanská demokratická strana, která má v obci dlouholetou tradici a od roku 1990 získává největší počet mandátů v zastupitelstvu obce. Nejinak tomu bylo i při posledních komunálních volbách v roce 2014, kdy ODS získala dle ČSÚ 4 mandáty. Lokální politické prostředí dlouhodobě tvoří i následující komunální uskupení: Za lepší Libiš, ROZVOJ, SPOLUPRÁCE a Občané Libiše. Místní komunální politická uskupení se střídala v průběhu let v počtu mandátů s tím, že rozložení sil v zastupitelstvu obce pro jednotlivá uskupení je přibližně rovnoměrné, to ostatně ukazují i výsledky posledních komunálních voleb, které proběhly v tomto roce, viz následující tabulka.

Tabulka 6–Výsledky komunálních voleb pro rok 2014

Kandidátní listina		Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
Vylosované pořadí	Název			
1	<i>Za lepší Libiš</i>	20,84	15	3
2	<i>ROZVOJ</i>	21,05	15	3
3	<i>Občané Libiše</i>	13,91	15	2
4	<i>SPOLUPRÁCE</i>	21,70	15	3
5	<i>Občanská demokratická strana</i>	22,50	15	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Níže je uvedena tabulka předchozích komunálních voleb, které proběhly 15. a 16. 10. 2010, pro znázornění podobného rozložení politických sil a spektra.

Tabulka 7 – Výsledky komunálních voleb pro rok 2010

Kandidátní listina		Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
Vylosované pořadí	Název			
1	<i>SPOLUPRÁCE</i>	22,42	15	3
2	<i>ROZVOJ</i>	20,51	15	3
3	<i>Občané Libiše</i>	13,39	15	2
4	<i>Občanská demokratická strana</i>	26,27	15	4
5	<i>Za lepší Libiř</i>	17,41	15	3

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obecně bývá v menších obcích, dle politologa Petra Jüptnera, volební účast vyšší, ovšem v Libiř tomu tak není a volební účast se pohybuje v intervalu okolo 40 až 60 % s tím, že v posledních komunálních volbách dosáhla volební účast pouze 41,91 % a v předchozích komunálních volbách 49 %.⁹⁵

⁹⁵ JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0353

5 Analýza hospodaření obce

V této kapitole bude provedena analýza rozpočtových příjmů a výdajů obce Libiř v letech 2001 až 2013, zejména s ohledem na daňové příjmy ve vztahu k novému rozdělování finančních prostředků ve prospěch územních samospráv v rámci tzv. rozpočtového určení daní.

5.1 Rozpočet obce v roce 2001

V roce 2001 obec Libiř hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Přebytek činil 5 287 330 Kč. Důležité je také uvést informaci, že v tomto roce byl počet obyvatel obce 1 774. Počet obyvatel v průběhu let stále, i když velmi pozvolna, roste. Původní systém rozpočtového určení daní přerozděloval finanční prostředky obcím jen podle počtu obyvatel upraveného koeficientem, jako jediným kritériem. Počet obyvatel je proto důležitý až do roku 2007, kdy začaly být prostředky rozdělovány ještě podle dalších kritérií.

5.1.1 Příjmy

Příjmy v tomto roce činily 17 100 000 Kč, přičemž největší část zaujímaly příjmy daňové, které tvořili 69,4 % z celkových příjmů. Největší podíl na daňových příjmech měly daně z majetku, konkrétně daň z nemovitostí ve výši 3 182 150 Kč.

Dalšími významnými položkami spadajícími pod daňové příjmy jsou daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických a právnických osob, které vždy zaujímají zhruba jednu pětinu daňových příjmů. Jedná se, podle nového zákona z roku 2000 o rozpočtovém určení daní, o takzvané sdílené daně. Daň z příjmu fyzických osob a daň z přidané hodnoty se podílí na tvorbě sdílených daňových příjmů přibližně ve stejné výši, tedy v částkách 2 847 870 Kč a 2 891 180 Kč, daň z příjmu právnických osob činí 1 941 050 Kč. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v rozpočtu pro rok 2001 byly poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, tedy konkrétně poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tato položka na straně daňových příjmů pak tvoří necelých 5 %, v absolutním vyjádření 587 230 Kč. Poslední část daňových příjmů pak tvořily místní poplatky. Mezi místní poplatky vybírané obcí v tomto rozpočtovém roce patří poplatek

za psa, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a poplatek za využívání veřejného prostranství. Celková výše těchto místních poplatků tvořila v roce 2001 částku 129 540 Kč, což odpovídá 1 % daňových příjmů.

V roce 2001 se rovněž významnou měrou podílely na celkových příjmech obce kapitálové příjmy, které představovaly částku 4 020 520 Kč a podílely se tak na celkových příjmech 23,5 %. Kapitálové příjmy tvoří dvěma třetinami příjmy z prodeje pozemků. Obec se v tomto roce rozhodla rozprodat část svých obecních pozemků pro účely výstavby nových objektů sloužících nově vzniklým závodům pro účely podnikání. Necelou jednou třetinou se na kapitálových příjmech podílely příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí, a to částkou 1 milion Kč.

Další 4 % z celkových příjmů v tomto roce tvořily nedaňové příjmy. Největšími položkami u nedaňových příjmů pak byly příjmy z vlastní hospodářské činnosti, příjmy z pronájmu pozemků a nemovitostí (v tomto případě se jedná o nevelký bytový fond obce) a příjmy z úroků.

Obec Libiš obdržela v roce 2001 také dotace, které se na celkových příjmech podílely 3,2 %. Jednalo se zejména o přijaté neinvestiční transfery ze státního rozpočtu a od ostatních obcí (běžné dotace a příspěvek ostatních obcí za žáky navštěvující tamější základní školu). Celková částka dotací pro rok 2001 činila 539 640 Kč.

5.1.2 Výdaje

Obec Libiš v roce 2001 realizovala celkové výdaje ve výši 11 821 670 Kč. Největší část výdajů zaujímal 35% podíl na financování oblasti vzdělávání s celkovou částkou 4 139 820 Kč. V tomto roce bylo vyčleněno a použito na provoz základní školy 3 282 590 Kč. Pro mateřskou školu bylo vyčleněno 209 280 Kč. Významnější částka byla vyčleněna ještě pro oblast školního stravování při školním a předškolním vzdělávání, a to 647 950 Kč.

Druhý největší výdaj realizovala v roce 2001 obec na fungování místní správy a místních záležitostí v celkové výši 3 308 150 Kč. Částka odpovídá 28 % z celkových výdajů.

10,2 % z celkových výdajů tvořených částkou 1 202 570 Kč byly využity zejména na odvádění a čištění odpadních vod v souvislosti s funkčností a využíváním vybudované vlastní čističky odpadních vod, v tomto případě bylo použito téměř 770 000 Kč. Dále byly finanční prostředky využity na oblast silniční dopravy, kam spadají i dotace místním i okolním autobusovým přeprávcům pro zajištění dobré dostupnosti do okolí i spádových oblastí, dále pak prostředky vynaložené na částečnou rekonstrukci místních komunikací.

9% z celkových výdajů odpovídajících částce 1 068 300 Kč bylo vynaloženo na oblast nakládání s odpady, tedy funkčnost systému sběru a svozu komunálního odpadu a dalšího nakládání s ním, dále také na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň.

Oblast bydlení a komunálních služeb zaujímá 6,9 % z celkových výdajů. V rámci této oblasti byly vynaloženy finanční prostředky zejména na veřejné osvětlení a další komunální služby a také pohřebnictví. Nejmenší částka byla vynaložena na bytové hospodářství, a to v souvislosti s bytovým fondem obce. V tomto roce se jednalo pouze o částku 9 620 Kč.

5,7 % se na celkových výdajích podílela oblast tělovýchovy a zájmové činnosti, která má v obci dlouholetou tradici a podporu. Na tělovýchovnou činnost bylo v tomto roce vynaloženo a použito 662 000 Kč. Tato činnost je dlouhodobě v obci podporována a v rámci následujících rozpočtů bude patrný nárůst této výdajové položky, a to v souvislosti s nárůstem zájmu mládeže, ale také v souvislosti s nárůstem náročnosti a požadavků v oblasti tělovýchovy. Obec má v rámci svého území poměrně velký sportovní areál s fotbalovým hřištěm, tenisovými kurty a sokolovnou. V průběhu let dochází také k postupným rekonstrukcím a úpravám tohoto areálu i jeho okolí, vzhledem k tomu, že je tento areál velmi navštěvovaný a vyhledávaný zejména pro své aktivity a pořádané akce.

Další oblasti, které se podílejí na výdajové stránce, avšak pouze již maximálně 2 %, jsou oblasti bezpečnosti, kam spadají zejména záležitosti a financování požární ochrany, která má v obci též dlouholetou tradici; oblast sociálních věcí (sociální poradenství); oblast zdravotnictví, kde jsou finanční prostředky vynakládány na provoz

malého zdravotnického střediska a jeho ambulantní péči (dětský, praktický lékař a zubní ordinace); oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, kde jsou největší finanční prostředky vynakládány na knihovnickou a hudební činnost v obci. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2001 dosáhly částky 541 390 Kč.

5.2 Rozpočet v roce 2002

V roce 2002 obec Libiš hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Přebytek činil 17 594 440 Kč. V roce 2002 také došlo k velkému poškození obce ničivou povodní, která zasáhla a poničila obec zhruba ze dvou třetin, a to v srpnu tohoto roku. V souvislosti s ničivou povodní byly již v tomto roce poskytnuty dotace na opravy obce.

5.2.1 Příjmy

Celkové příjmy v tomto roce činily 38 718 250 Kč. Největší podíl z celkových příjmů zaujímala položka dotací s podílem 37,8 %, v absolutním vyjádření 14 624 530 Kč. Převážnou část dotací pak tvořily neinvestiční přijaté transfery, zejména od krajského úřadu a případně od nižších správních jednotek, jednalo se o částku 13 238 920 Kč. Takto vysoké dotace byly poskytnuty v souvislosti právě s ničivou povodní, která zasáhla obec v srpnu tohoto roku.

Daňové příjmy tvořily 34,1 % z celkových příjmů, a to částkou 13 194 590 Kč. Sdílené daně, tedy daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických a právnických osob, se podílely na daňových příjmech tohoto roku vždy zhruba stejnou částkou v intervalu 3,3 až 3,6 milionu Kč, tedy částkami 3 619 190 Kč, 3 517 950 Kč a 3 361 730 Kč. Daň z nemovitosti se podílela na daňových příjmech částkou 1 815 650 Kč. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v rozpočtu pro rok 2002 byl poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tato položka na straně daňových příjmů se podílela 5 %, v absolutním vyjádření 578 430 Kč. Poslední část daňových příjmů pak tvořily místní poplatky. Mezi místní poplatky vybírané obcí v tomto rozpočtovém roce patří poplatek za psa, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a poplatek za využívání veřejného prostranství. Celková výše těchto místních poplatků tvořila v roce 2002 částku 118 920 Kč, což odpovídá necelému 1 % daňových příjmů.

Další důležitou položkou na příjmové straně byly kapitálové příjmy, které se na celkových příjmech podílely 15,1 %, konkrétně částkou 5 842 790 Kč. V roce 2002 byly kapitálové příjmy tvořeny přijatými dary na pořízení dlouhodobého majetku. Částkou 2 153 160 Kč byly kapitálové příjmy tvořeny také příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, tedy z prodeje pozemků a nemovitostí. Poslední součástí kapitálových příjmů byly příjmy z prodeje akcií, které tvořily částku 1 milionu Kč.

Podobnou měrou jako kapitálové příjmy se na celkových příjmech v roce 2002 podílely také nedaňové příjmy, a tedy 13,1 %, které odpovídají částce 5 056 610 Kč. Největšími položkami u nedaňových příjmů pak byly přijaté neinvestiční dary a příjmy z poskytování služeb a výrobků, které dohromady odpovídají částce 4 188 790 Kč. Dále se na nedaňových příjmech podílely příjmy z vlastní hospodářské činnosti, příjmy z úroků a příjmy z pronájmu pozemků.

5.2.2 Výdaje

V roce 2002 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 21 124 080 Kč. Největší část výdajů zaujímal 30,6% podíl na financování oblasti bezpečnosti s celkovou částkou 6 468 140 Kč. Převážná část těchto prostředků, konkrétně 6 069 010 Kč, byla vynaložena na záležitosti civilní připravenosti na krizové situace, právě v souvislosti s ničivým živlem. Prostředky byly využity na krizová řízení, fungování krizového štábu a dalších důležitých složek pomoci. Zbytek finančních prostředků byl vynaložen na požární ochranu v obci.

Druhý největší výdaj se pak týkal oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. Tato oblast zaujímala z celkových výdajů 22,5 %, v absolutních hodnotách částku 4 752 980 Kč. Takto vysoké výdaje v oblasti bydlení a komunálních služeb opět souvisí s ničivými povodněmi. Podobný vývoj má tato kategorie na výdajové stránce i v roce 2013, kdy Libiš opět zasáhly povodně.

Další poměrně významný výdaj realizovala v roce 2002 obec na fungování místní správy a místních záležitostí v celkové výši 3 316 880 Kč, tedy téměř stejná částka jako v přechozím roce. Částka odpovídá 15,7 % z celkových výdajů.

11% se podílí na celkových výdajích také financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou 2 325 680 Kč, ve srovnání s předchozím rokem se jedná o částku téměř poloviční. V tomto roce bylo vyčleněno a použito na provoz základní školy 1 274 030 Kč. Pro mateřskou školu bylo vyčleněno 360 300 Kč. Významnější a téměř shodná částka, jako v loňském roce, byla opět vyčleněna pro oblast školního stravování při školním a předškolním vzdělávání, a to 690 650 Kč.

6,8 % z celkových výdajů tvořených částkou 1 433 300 Kč bylo využito zejména na odvádění a čištění odpadních vod v souvislosti s funkčností a využíváním čističky odpadních vod, v tomto případě bylo použito 1 089 640 Kč. Dále byly finanční prostředky využity na údržbu a drobné rekonstrukce pozemních komunikací a také na provoz veřejné silniční dopravy, kam spadají i dotace místním autobusovým přeprávcům pro zajištění dobré dostupnosti obce, tyto výdaje odpovídají celkem částce 343 650 Kč.

5,8 % se na celkových výdajích podílela oblast tělovýchovy a zájmové činnosti. Na tělovýchovnou činnost bylo v tomto roce vynaloženo a použito 1 228 000 Kč.

5,7 % z celkových výdajů odpovídajících částce 1 204 710 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady, tedy funkčnost systému sběru a svozu komunálního odpadu a dalšího nakládání s ním a také na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň. Na oblast péče o vzhled obce a veřejnou zeleň bylo v tomto roce vynaloženo dvakrát více než v předchozím roce, tedy 407 610 Kč. Tato částka byla vynaložena zejména na úpravu veřejného prostranství a výsadbu stromů či jiných rostlin.

Další oblasti, které se podílely na výdajové stránce, jsou zejména záležitosti týkající se sociálního poradenství, oblasti zdravotnictví a jeho fungování, a v neposlední řadě výdaje na oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků. Tyto oblasti výdajové stránky se podílely na celkových výdajích pouze do výše 1 %. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2002 dosáhly částky 370 440 Kč.

5.3 Rozpočet obce v roce 2003

Rozpočet obce Libiš v roce 2003 je z hlediska popisovaného časového horizontu, tedy od roku 2001 do roku 2013, jedním z mála a zároveň prvním schodkovým rozpočtem. Obec tedy v tomto roce hospodařila se schodkovým rozpočtem, přičemž schodek rozpočtu obce činil 4 748 050 Kč. Schodek rozpočtu byl způsoben, i v následujících letech, zejména ničivou povodní v předchozím roce, která zasáhla a poničila zhruba dvě třetiny obce. Musel být vynaložen velký objem finančních prostředků na opravy a rekonstrukce obecního majetku a likvidaci dalších škod. Škody po povodni v roce 2002 byly o to významnější, vzhledem k závažnosti situace, ke které přispěla především svou přítomností a malou zabezpečeností chemická továrna Spolana a.s. Škody byly značné a došlo také k velkému poškození životního prostředí v okolí.

5.3.1 Příjmy

Celkové příjmy v tomto roce činily 46 587 820 Kč. Největší podíl z celkových příjmů zaujímala opět položka dotací, která se v tomto roce podílela 61,9 %, v absolutním vyjádření pak částkou 28 824 920 Kč. Výraznou částí se na celkové sumě dotací podílely investiční přijaté transfery ze státních fondů a krajů, které představovaly dohromady částku největší, tedy 12 869 080 Kč, dále pak neinvestiční transfery od krajů, kde se jednalo o částku 10 340 850 Kč. Takto vysoké dotace byly opět poskytnuty v souvislosti s následky ničivé povodně.

33,8 % tvořily daňové příjmy z celkových příjmů, v absolutním vyjádření 15 766 870 Kč. Daň z nemovitosti se tentokrát podílela na daňových příjmech nejvýznamněji, částkou 4 482 140 Kč. Sdílené daně, tedy daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických a právnických osob, se podílely na daňových příjmech tohoto roku částkami 3 636 500 Kč, 3 477 580 Kč a 2 979 820 Kč. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v rozpočtu pro rok 2003 byl poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tato položka na straně daňových příjmů se podílela 4,5 %, v absolutním vyjádření 708 370 Kč. Další část daňových příjmů pak tvořily místní poplatky. Mezi místní poplatky vybírané obcí i v tomto rozpočtovém roce patří poplatek za psa, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a poplatek za využívání veřejného prostranství. Celková výše těchto

místních poplatků tvořila v roce 2003 částku 151 700 Kč, což odpovídá taktéž necelému 1 % daňových příjmů.

Na celkových příjmech v roce 2003 se podílely také nedaňové příjmy, které se podílely 2,4 %, v absolutním vyjádření 1 137 710 Kč. Největší podíl na nedaňových příjmech měly v tomto rozpočtovém roce přijaté neinvestiční dary, které odpovídaly částce 327 490 Kč, dále pak nekapitálové příspěvky a náhrady a přijaté pojistné náhrady, které dohromady odpovídaly částce 156 590 Kč. Dále se pak na nedaňových příjmech podílely významnou měrou příjmy z vlastní hospodářské činnosti, příjmy z úroků a příjmy z pronájmu pozemků.

Nejméně obsáhlou položkou v tomto rozpočtovém roce na příjmové straně byly pak kapitálové příjmy, které se na celkových příjmech podílely 1,8 %, což odpovídá částce 858 320 Kč. V roce 2003 byly kapitálové příjmy tvořeny zejména přijatými dary na pořízení dlouhodobého majetku. Příjmy z prodeje pozemků zaujímaly v tomto rozpočtovém roce pouze malou částku, která odpovídala 21 130 Kč.

5.3.2 Výdaje

V roce 2003 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 51 335 870 Kč. Největší část výdajů zaujímala opět oblast bezpečnosti s podílem na celkových výdajích 30,5 %, který odpovídal částce 15 665 690 Kč. Převážná část těchto prostředků byla vynaložena na záležitosti civilní připravenosti na krizové situace v souvislosti s ničivým živlem, který obec významně poničil v předchozím roce.

Druhý nejobsáhlejší výdaj se opětně týkal oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. Tato oblast zaujímala z celkových výdajů 29,5 %, která odpovídala částce 15 156 070 Kč. Prostředky byly vynaloženy znovu na záležitosti týkajících se nesnadné situace, ve které se nacházela obec po srpnu roku 2002. Konkrétně se jednalo o prostředky ve výši přes 7,5 milionu Kč použitých na oblast bytového a nebytového hospodářství a také o prostředky vynaložené na podporu a rozvoj individuální bytové výstavby (mnoho domů, zejména pak se staré Libiši, bylo povodní zcela zničeno nebo byly označeny k demolici). Ostatní prostředky byly použity na komunální služby

a územní rozvoj, tedy na pohřebnictví, územní plánování, veřejné osvětlení a ostatní činnosti v oblasti bydlení.

18,3 % z celkových výdajů tvořených částkou 9 415 520 Kč bylo využito v rámci oblasti průmyslu převážně na odvádění a čištění odpadních vod. Takto vysoký výdaj souvisí opět s následky ničivé povodně a s vážnou situací, ke které přispěla špatnou zabezpečeností, v době povodní, chemická továrna Spolana a.s. Malou měrou byly finanční prostředky využity na údržbu a drobné rekonstrukce pozemních komunikací a také na provoz veřejné silniční dopravy, tyto výdaje odpovídaly dohromady 339 441 Kč.

8,9 % se podílelo na celkových výdajích také financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou 4 567 560 Kč, ve srovnání s předchozími roky se částka opět téměř zdvojnásobuje. V tomto roce bylo vyčleněno a použito na provoz základní školy 4 543 750 Kč. Pro mateřskou školu bylo pak vyčleněno 912 130 Kč. Pro oblast školního stravování při školním a předškolním vzdělávání bylo použito necelých 24 000 Kč. V tomto roce se na výdajové stránce v oblasti vzdělávání položka školního stravování objevuje naposledy. Tomu odpovídá i částka vynaložená právě v tomto roce. V následujících letech jsou výdaje na školní stravování při školním a předškolním vzdělávání rozděleny a přičteny k částkám, které budou vynakládány přímo pro základní školu a mateřskou školu.

Další výdaj realizovala v roce 2003 obec na fungování místní správy a místních záležitostí v celkové výši 3 665 510 Kč, což odpovídá podílu 7,1 % na celkových výdajích rozpočtu, tedy opět téměř stejná částka jako v přechozích letech.

2,3 % z celkových výdajů odpovídajících částce 1 190 270 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady a také na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň. Výdaje v roce 2003 jsou téměř shodné s touto oblastí z hlediska výdajů za rok 2002.

1,2 % se pak na celkových výdajích podílely oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti a téměř stejnou měrou také oblast sociálních věcí. V absolutních číslech bylo vynaloženo 608 250 Kč na oblast tělovýchovy a zájmové činnosti a 607 570 Kč na

oblast sociálních věcí. Oproti roku 2002 byla v roce 2003 tato oblast z hlediska výdajů významnější. Oblast sociálních věcí zahrnovala, jak sociální poradenství, tak také oblast aktivní politiky zaměstnanosti, konkrétně se jednalo o veřejně prospěšné práce, na které bylo použito téměř 189 000 Kč a příspěvek na individuální dopravu postiženým občanům.

Posledními oblastmi, které se podílely na výdajové stránce, jsou zejména záležitosti týkající oblasti zdravotnictví a jeho fungování a výdaje na oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků (v tomto případě se jedná zejména o prostředky využitě převážně pro oblast knihovnictví – téměř 300 000 Kč). Tyto oblasti výdajové stránky se podílely na celkových výdajích pouze do výše 1 %. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2003 dosáhly částky 452 660 Kč.

5.4 Rozpočet obce v roce 2004

V roce 2004 obec hospodařila nadále se schodkovým rozpočtem. Schodek rozpočtu pro tento rok byl téměř shodný jako v předchozím roce, odpovídal částce 4 663 240 Kč. Obec Libiš bude ještě další dva následující roky hospodařit se schodkovým rozpočtem, přičemž dojde i ke zvýšení částky schodku.

5.4.1 Příjmy

V roce 2004 obec Libiš realizovala celkové příjmy ve výši 32 023 620 Kč. V tomto rozpočtovém roce se nejvíce na celkových příjmech podílely položky dotací a daňových příjmů, přičemž zaujímaly téměř stejnou část celkových příjmů. O něco málo větší část z celkových příjmů zaujímala opět položka dotací, která se v tomto roce podílela 48,9 %, v absolutním vyjádření pak částkou 15 942 410 Kč. Stejně jako v předchozím roce se na celkové sumě dotací výraznou částkou opět podílely investiční přijaté transfery ze státních fondů a krajů, které představovaly dohromady částku největší, a tedy lehce přes 11 milionů Kč, dále pak neinvestiční transfery od krajů. Finanční prostředky se týkaly a byly určeny zejména na další opravy poškozených částí obce.

48 % z celkových příjmů tvořily daňové příjmy, v absolutním vyjádření představovaly částku 15 384 040 Kč. Daň z nemovitosti se i tento rok podílela na

daňových příjmech nejvýznamněji, a to částkou podobnou částce loňského rozpočtového roku, tedy v absolutním vyjádření 4 103 550 Kč. Sdílené daně, které se dlouhodobě pohybují zhruba ve stejných částkách a rozložení podílu na daňových příjmech, se podílely částkami 3 844 460 Kč, 3 537 830 Kč a 2 609 280 Kč, přičemž nejnižší částku ze sdílených daní představuje, jako i v předchozích letech, daň z příjmů právnických osob. Nejvyšší uvedená částka byla vybrána v rámci daně z přidané hodnoty a druhá uvedená suma odpovídá dani z příjmu fyzických osob. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v roce 2004 byl poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tato položka na straně daňových příjmů se podílela 4,7 %, v absolutním vyjádření 724 770 Kč. Další část daňových příjmů pak tvořily místní poplatky. Mezi místní poplatky vybírané obcí v tomto roce patří poplatek za psa a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Celková výše těchto místních poplatků tvořila v roce 2004 částku 282 820 Kč, což odpovídá 1,8 % daňových příjmů. Podobnou částkou se pak na daňových příjmech v tomto roce podílely i správní poplatky, které odpovídaly 1,6% podílu, v absolutním vyjádření pak 248 260 Kč.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely 2,1 %, v absolutním vyjádření částkou 683 250 Kč. Na nedaňových příjmech se opět podílely položky, které mají vzhledem k celkové částce této příjmové kategorie poměrné rovné rozložení vzhledem k jejich sumám. Největší podíl na nedaňových příjmech měly v tomto rozpočtovém roce příjmy z úroků, příjmy z pronájmu majetku, které se skládaly z pronájmu pozemků a nemovitostí, dále pak příjmy z vlastní hospodářské činnosti a příjmy z přijatých neinvestičních darů.

Nejméně obsáhlou a téměř zanedbatelnou položkou v tomto rozpočtovém roce na příjmové straně byly pak kapitálové příjmy, které se na celkových příjmech podílely částkou 13 920 Kč. V roce 2004 byly tyto příjmy tvořeny zejména přijatými dary na pořízení dlouhodobého majetku a drobnými příjmy z prodeje pozemků.

5.4.2 Výdaje

V roce 2004 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 36 686 860 Kč. Rozložení poměru jednotlivých výdajových položek rozpočtu obce se začalo v průběhu

následujících let měnit, vzhledem k potřebě financovat oblasti, které byly v předchozích letech upozaděny z důvodu nutnosti a důležitosti financovat oblasti související s povodní a následným stavem. Největší část výdajů zaujímala v tomto rozpočtovém roce oblast průmyslu s podílem na celkových výdajích 42,3 %, který odpovídal částce 15 506 160 Kč. Finanční prostředky byly opětně využity zejména na oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, konkrétně 11 112 020 Kč. Ostatní finanční prostředky byly využity na záležitosti pozemních komunikací.

15,3 % se na celkových výdajích podílelo také financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou 5 610 660 Kč. V tomto roce byla vyčleněna a použita na provoz základní školy téměř shodná částka jako v předchozím roce, a tedy necelé 4,5 milionu Kč. Pro mateřskou školu bylo pak vyčleněno 1 335 400 Kč.

Třetí nejobsáhlejší výdaj se pak týkal oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. Tato oblast zaujímala z celkových výdajů 11,3 %, které odpovídaly částce 4 151 040 Kč. Přes 2 miliony Kč byly vynaloženy na oblast podpory individuální bytové výstavby a bytového hospodářství, tedy na fungování a drobné rekonstrukce nově vzniklých bytových jednotek pro obyvatele postižené povodní, kterým ničivý živel zcela zničil přístřeší. Další 1 043 000 Kč bylo vynaloženo na oblast komunálních služeb, kam spadá veřejné osvětlení, pohřebnictví a územní rozvoj.

Další výdaj realizovala v roce 2004 obec na fungování místní správy a místních záležitostí v celkové výši 4 046 800 Kč, což odpovídá podílu 11 % na celkových výdajích rozpočtu. V tomto roce byly také vyčleněny mimo jiné finanční prostředky i na záležitosti voleb do Evropského parlamentu do zastupitelstva. Nejednalo se však o částky zásadní, ale o částky pouze okolo 30 000 Kč.

8,4 % se tentokrát podílela na celkových výdajích oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, v absolutních číslech částkou 3 068 150 Kč. Převážná část finančních prostředků byla využita na oblast a fungování knihovnictví, přes 90 %.

4,2 % z celkových výdajů odpovídajících částce 1 525 760 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady a také na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň.

2,9 % se pak na celkových výdajích podílela oblast tělovýchovy a zájmové činnosti. Na tělovýchovnou činnost bylo v tomto roce vynaloženo a použito celkem 1 072 950 Kč.

Další oblasti, které se podílely na výdajové stránce, avšak pouze již maximálně 2,4 %, jsou oblasti bezpečnosti, kam spadají zejména záležitosti a financování požární ochrany a záležitosti civilní připravenosti na krizové situace; oblast sociálních věcí (sociální poradenství, aktivní politika zaměstnanosti a příspěvek na individuální dopravu postiženým občanům) a oblast zdravotnictví, kde jsou finanční prostředky vynakládány na provoz malého zdravotnického střediska a jeho ambulantní péči. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2004 dosáhly částky 1 693 860 Kč.

5.5 Rozpočet obce v roce 2005

I rok 2005 byl pro obec z hlediska rozpočtu schodkový. Schodek rozpočtu pro tento rok byl výrazně vyšší, než v předchozích dvou letech, jednalo se o částku 8 920 390 Kč. Schodek byl tedy téměř dvojnásobný. Schodek je způsoben zejména položkami na výdajové stránce v oblasti průmyslu, který se podílí na celkových výdajích více než 50 %.

5.5.1 Příjmy

Celkové příjmy, které obec Libiš realizovala v roce 2005, odpovídaly částce 38 017 150 Kč. I v tomto rozpočtovém roce se nejvíce na celkových příjmech podílely položky daňových příjmů a dotací, přičemž o něco větší část zaujímaly právě daňové příjmy. Daňové příjmy se na celkových příjmech podílely 44,5 %, což odpovídalo částce 16 927 680 Kč. Nejvýznamnější podíl na daňových příjmech má v tomto rozpočtovém roce daň z přidané hodnoty, která odpovídala částce 4 611 720 Kč. Ostatní sdílené daně, tedy daň z příjmu fyzických a právnických osob, se opět pohybují zhruba ve stejných částkách a intervalech podílu na celkových daňových příjmech, jako v předchozích letech, tedy v absolutním vyjádření 3 777 930 Kč a 2 935 980 Kč. Daň z nemovitosti se na celkových příjmech podílela částkou 3 972 750 Kč. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v roce 2005 byl poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tento poplatek se podílel na daňových příjmech necelými 5 %. Další část

daňových příjmů pak tvořily místní poplatky. Mezi místní poplatky vybírané obcí v tomto roce patří poplatek za psa a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Celková výše těchto místních poplatků tvořila v roce 2005 částku 342 050 Kč, což odpovídá 2 % daňových příjmů. Podobnou částkou, tedy 362 060 Kč, se pak na daňových příjmech v tomto roce podílely i správní poplatky.

37,2 % se podílely dotace na daňových příjmech, a to konkrétně částkou 14 159 680 Kč. Opět se na celkové sumě dotací výraznou částkou podílely investiční přijaté transfery ze státních fondů a krajů, které představovaly dohromady částku největší, a tedy 13 874 680 Kč. Neinvestiční transfery od krajů se tentokrát podílely pouze menší částkou odpovídající zhruba 144 000 Kč.

V roce 2005 významným způsobem vzrostla částka podílející se na celkových příjmech, a tedy kapitálové příjmy. Kapitálové příjmy se v tomto roce podílely na daňových příjmech 16,5 %, což odpovídalo částce 6 225 730 Kč. Celá tato částka byla příjmem z prodeje pozemků, které se obec rozhodla prodat.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely 1,8 %, v absolutním vyjádření částkou 674 060 Kč. Největší podíl na nedaňových příjmech mají v tomto rozpočtovém roce přijaté neinvestiční dary, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z úroků.

5.5.2 Výdaje

V roce 2005 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 46 937 540 Kč. Největší část, přes polovinu výdajů, zaujímala oblast průmyslu, která odpovídala podílu na celkových výdajích 51,8 % což je částka v absolutním vyjádření 24 318 070 Kč. Největší část těchto finančních prostředků byla využita v oblasti odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, a to v souvislosti s rozsáhlejší rekonstrukcí a úpravami vlastní čističky odpadních vod a také v souvislosti s likvidací a ekologickou úpravou potoka, který protíná obec Libiš a zároveň také areál Spolany a.s. Další prostředky v této kategorii výdajů byly použity opět na záležitosti pozemních komunikací, konkrétně bylo použito částky 4 190 490 Kč.

22,3 % finančních prostředků z celkových výdajů bylo vynaloženo také na financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou 10 469 750 Kč. V tomto roce byla vyčleněna a použita na provoz základní školy téměř dvojnásobná částka jako v předchozím roce, a tedy necelých 8,5 milionu Kč. Pro mateřskou školu byla pak vyčleněna částka odpovídající 2 132 850 Kč.

6,6 % se podílela na celkových výdajích oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, v absolutních číslech částkou téměř stejnou, jako v předchozím roce, tedy 3 108 430 Kč. Převážná část finančních prostředků byla využita opět na oblast a fungování knihovnictví, a to přes 90 %.

Obdobným podílem, jako se podílela oblast kultury, se podílela na celkových výdajích oblast místní správy a místních záležitostí. 6,3 % výdajů realizovala obec v roce 2005 z celkových výdajů na fungování místní správy a místních záležitostí v celkové výši 2 953 780 Kč. Jednalo se zejména o finanční prostředky vyčleněné na fungování a činnost místní správy, činnost zastupitelstva obce, pojištění a další finanční operace. V tomto rozpočtovém roce se jednalo o částku téměř dvakrát nižší než v předchozím roce, i v letech předchozích. V rámci výdajové oblasti místní správy se podařilo úspornými opatřeními tento výdaj snížit.

Obdobné rozložení podílů na celkových výdajích, včetně finančních částek, mají následující dvě výdajové oblasti – oblast ochrany životního prostředí a oblast bydlení a komunálních služeb. 3,8 % z celkových výdajů odpovídající částce 1 790 900 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady a také na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň.

Výdaj, který byl oproti předchozím rokům upozaděn, je oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. 3,4 % se tato výdajová oblast podílela na celkových výdajích, což odpovídalo částce 1 593 140 Kč. Na komunální služby, tedy veřejné osvětlení a pohřebnictví, bylo tentokrát vyhrazeno nejvíce z celkové sumy této kategorie, téměř 850 000 Kč. Dále byly finanční prostředky využity na podporu individuální bytové výstavby.

2,5 % se na celkových výdajích podílela oblast bezpečnosti, která mohla být nyní již také upozaděna, vzhledem k zlepšení a zklidnění situace po povodních. Částka, která byla v tomto roce vynaložena na bezpečnost, tedy na fungování požární ochrany, byla vyčíslena na 1 170 890 Kč.

Mezi další oblasti, které se podílejí na výdajové stránce, avšak pouze již maximálně do 2 %, patří oblast tělovýchovy a zájmové činnosti, pro kterou bylo vyčleněno v tomto roce 910 400 Kč; dále oblast sociálních věcí, kam spadají zejména dávky postiženým osobám a sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a oblast zdravotnictví, kde jsou finanční prostředky vynakládány na provoz malého zdravotnického střediska a jeho ambulantní péči. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2005 dosáhly částky 1 499 040 Kč.

5.6 Rozpočet obce v roce 2006

Rok 2006 byl pro obec z hlediska rozpočtu posledním schodkovým rozpočtem ze čtveřice rozpočtově schodkových let. Schodek rozpočtu pro tento rok byl výrazně nižší a přibližuje se opět částkou k prvním dvěma schodkovým rokům, tedy k letem 2004 a 2005. Schodek odpovídal v tomto roce částce 5 105 640 Kč.

5.6.1 Příjmy

Celkové příjmy, které obec Libiš realizovala v roce 2006, odpovídaly částce 26 776 200 Kč. V tomto rozpočtovém roce se nejvíce na celkových příjmech podílely daňové příjmy. Podílely se na celkových příjmech 69,9 %, což odpovídá částce 18 707 100 Kč. Stejně jako v předchozím roce zaujímala nejvýznamnější podíl na daňových příjmech daň z přidané hodnoty, která se na celkových příjmech podílela částkou 5 005 420 Kč. Ze sdílených daní zaujímala největší částku daň z příjmu právnických osob, v absolutním vyjádření 4 573 830 Kč. Daň z nemovitosti a daň z příjmu právnických osob se v rámci sdílených daní podílely na daňových příjmech částkami 3 507 780 Kč a 3 978 390 Kč. Další položkou mezi daňovými příjmy obce v roce 2006 byl poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tento poplatek se podílel na daňových příjmech necelými 4,4%, což odpovídá částce 806 780 Kč. Další část daňových příjmů pak tvořily místní, správní poplatky a odvody z výtěžku provozované loterie. Mezi místní

poplatky vybírané obcí v tomto roce patří poplatek za psa a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Celková výše těchto místních poplatků tvořila v roce 2006 částku 346 650 Kč, což odpovídá necelým 2 % daňových příjmů. Podobnou částkou se pak na daňových příjmech v tomto roce podílely i správní poplatky.

23,8 % se na daňových příjmech podílely dotace, a to konkrétně částkou 6 363 400 Kč. Částka dotací v průběhu let klesá, a to zejména z důvodu již proběhlých oprav a zajištění obce a jejího fungování po povodních. 88 % se na dotacích podílely investiční přijaté transfery ze státních fondů, a to částkou 5 600 000 Kč. Opět se v této příjmové kategorii objevily dotace od krajů a obcí, ovšem již v menších částkách, než jak tomu bylo v předchozích letech.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely 3,6 %, v absolutním vyjádření částkou 959 890 Kč. Došlo k mírnému nárůstu oproti loňskému roku. Největší podíl na nedaňových příjmech měly v tomto rozpočtovém roce přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady a neinvestiční dary. Dále se na nedaňových příjmech podílely, i když malými částkami, také příjmy z pronájmu majetku, příjmy z úroků a sankční platby.

V roce 2006 významným způsobem klesl podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech obce. Kapitálové příjmy se v tomto roce podílely na celkových příjmech 2,8 %, což odpovídalo částce 745 810 Kč. Opět se jednalo zejména o prodej pozemků, ovšem ne v tak velkém rozsahu, jako tomu bylo v loňském roce.

5.6.2 Výdaje

V roce 2006 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 31 881 840 Kč. Největší část zaujímal oblast průmyslu, která odpovídala podílu na celkových výdajích 40,8 % což je částka v absolutním vyjádření odpovídající 12 998 860 Kč. Prostředky byly vynaloženy opět převážně na oblast odvádění a čištění odpadních vod. I v tomto roce pak pokračovala rozsáhlejší rekonstrukce a úpravy čistírky odpadních vod a také ekologická úprava a likvidace škod potoka, který Libiší protéká.

23,5 % finančních prostředků z celkových výdajů bylo vynaloženo na financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou 7 483 850 Kč. Procentuálně se tato

oblast výdajů shoduje s předchozím rokem. V tomto roce byla vyčleněna a použita na provoz základní školy částka 6 059 630 Kč a na provoz mateřské školy pak necelých 1,5 milionu Kč.

Na financování oblasti místní správy a místních záležitostí bylo vynaloženo a použito celkem 4 937 520 Kč, což odpovídá podílu na celkových výdajích 15,5 %. Jednalo se zejména o finanční prostředky vyčleněné na fungování a činnost místní správy, činnost zastupitelstva obce, pojištění a další finanční operace. V tomto roce se výdaje na oblast místních záležitostí a místní správy vrací k průměrným hodnotám v rámci sledovaného období. Úsporná opatření nemohla být v tomto roce realizována v tak velkém rozsahu, jako v předchozím roce.

5,7 % z celkových výdajů odpovídajících částce 1 831 400 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady, a to z více než 70 %. Zbylá část výdajů v této oblasti byla pak vynaložena na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň. Suma tohoto výdaje se bude v následujících letech mírně zvyšovat.

4,9 % se podílela na celkových výdajích oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, v absolutních číslech částkou téměř poloviční než v předchozích dvou letech, tedy 1 558 580 Kč. V následujících letech tato výdajová položka ještě klesne, v průměru asi na jednu čtvrtinu a na této hladině se bude držet až do roku 2013. Převážná část finančních prostředků byla využita opět na oblast a fungování knihovnictví, přes 90 %.

3,1 %, tedy téměř stejný podíl, jako v loňském roce, se podílela výdajová oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje podílela na celkových výdajích, což odpovídalo částce 996 140 Kč. Největší částka byla opět vyhrazena na komunální služby. Podpora bytového hospodářství a individuální bytové výstavby byla tentokrát podpořena malou částkou, která odpovídala pouze 127 810 Kč.

2,9 % se pak na celkových výdajích podílela oblast tělovýchovy a zájmové činnosti. Na tělovýchovnou činnost bylo v tomto roce vynaloženo a použito celkem 920 900 Kč.

Dalšími oblastmi, které se podílely na výdajové stránce, avšak pouze již maximálně do 2 %, jsou oblasti sociálních věcí a bezpečnosti (přes půl milionu Kč) a oblast zdravotnictví, kde jsou finanční prostředky vynakládány na provoz malého zdravotnického střediska a jeho ambulantní péči. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2006 dosáhly částky 1 130 800 Kč.

5.7 Rozpočet obce v roce 2007

V roce 2007 obec Libiš hospodařila opět s přebytkovým rozpočtem. Přebytek odpovídal částce 2 163 560 Kč. V tomto roce se také výrazněji změnil podíl a rozložení jednotlivých příjmových a výdajových položek vzhledem k celkovým příjmům nebo výdajům.

5.7.1 Příjmy

Celkové příjmy, které obec Libiš realizovala v roce 2007, odpovídaly částce 26 299 110 Kč, tedy téměř stejné částce, jako v roce 2006. I v tomto rozpočtovém roce se nejvíce na celkových příjmech podílely daňové příjmy. Podílely se 72 %, což odpovídalo částce 18 937 310 Kč. Nejvýznamnější podíl na daňových příjmech zaujímá opět daň z přidané hodnoty, která odpovídala částce 5 281 640 Kč. Sdílené daně se znovu pohybují zhruba ve stejných částkách a intervalech podílu na celkových daňových příjmech, jako v předchozím rozpočtovém roce. Ze sdílených daní zaujímala největší částku tentokrát daň z příjmu fyzických osob, v absolutním vyjádření 4 347 160 Kč. Daň z nemovitosti a daň z příjmu právnických osob se v rámci sdílených daní podílely na daňových příjmech částkami 3 990 870 Kč a 3 608 840 Kč. Následovalo stejné složení dalších položek v rámci daňových příjmů obce jako v předchozích letech - poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (opět obdobná částka a stejný podíl na příjmech). Dále pak místní, správní poplatky a odvody z výtěžku provozované loterie. Tyto položky se pak na daňových příjmech podílely částkou přes 750 000 Kč.

24,1 % se na daňových příjmech podílely dotace, a to konkrétně částkou 6 343 980 Kč. Jednalo se o bezmála stejnou částku, jako v předchozím roce. Přes 85 % se na dotacích podílely opět investiční přijaté transfery, ale tentokrát z všeobecné

pokladní správy státního rozpočtu, a to částkou 5 000 000 Kč. V menších částkách se znovu objevily dotace od krajů a obcí.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely 3,2 %, v absolutním vyjádření částkou 851 010 Kč. Největší podíl na nedaňových příjmech měly v tomto rozpočtovém roce odvody příspěvkových organizací, které se na příjmech podíly částkou 255 240 Kč, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z úroků a příjmy z vlastní činnosti.

V roce 2007 opět významným způsobem klesla částka podílející se na celkových příjmech, a tedy kapitálové příjmy. Kapitálové příjmy se v tomto roce podílely na celkových příjmech 0,6 %, což odpovídalo částce 166 810 Kč. Převážně se jednalo o přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku.

5.7.2 Výdaje

V roce 2007 realizovala obec Libiš celkové výdaje ve výši 24 135 550 Kč. 34,2 % finančních prostředků z celkových výdajů bylo vynaloženo na financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou přes 8,2 milionů Kč. Oproti loňskému roku došlo v tomto rozpočtovém roce k nepatrnému navýšení této výdajové položky. Z této oblasti bylo hrazeno opětovně zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání. V tomto roce byla vyčleněna a použita na provoz základní školy částka přes 7,2 milionů Kč a na provoz mateřské školy pak 1 milionu Kč. V následujících třech letech bude vzhledem k ostatním potřebám úprav a výdajových záležitostech opět oblast vzdělávání mírně upozaděna.

Druhou největší část zaujímal oblast průmyslu, která odpovídala podílu na celkových výdajích 22,5 % což je částka v absolutním vyjádření odpovídající 5 433 520 Kč. Pokles této výdajové položky je spojen zejména s dokončením realizace rozsáhlejší rekonstrukce čističky odpadních vod a také s dokončením ekologické úpravy a likvidace libišského potoka. Největší část finančních prostředků byla využita v oblasti pozemních komunikací.

15,3 %, tedy téměř stejný procentní podíl, jako v loňském roce, byl vynaložen na financování oblasti místní správy a místních záležitostí a bylo vynaloženo a použito

celkem 3 701 570 Kč, tedy částka výrazněji nižší. Jednalo se zejména o finanční prostředky vyčleněné na fungování a činnost místní správy, činnost zastupitelstva obce, pojištění a další finanční operace.

9,7 %, se podílela výdajová oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje na celkových výdajích, což odpovídalo částce bez mála 2,4 milionu Kč. Zde je patrný také více než dvojnásobný nárůst. Největší částka byla opět vyhrazena na komunální služby, kam spadá oblast pohřebnictví, veřejného osvětlení a územního plánování. Výdaje na pohřebnictví zaznamenaly v tomto a následujícím roce velký výkyv a na tyto záležitosti bylo v tomto roce a v roce 2008 vynaloženo vždy téměř 1,2 milionu Kč. Podpora individuální bytové výstavby byla tentokrát podpořena menší částkou 179 900 Kč.

Výdajová oblast ochrany životního prostředí zaznamenala také nárůst. Ten můžeme sledovat i v průběhu dalších let, jedná se o pozvolný nárůst. Zvyšování výdajů v této oblasti je způsobeno především možnostmi obce, které se po ničivém živlu opět více upřednostnily. 8,6 % z celkových výdajů odpovídajících částce 2 084 820 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí na oblast nakládání s odpady, a to téměř 70 %. Zbylá část výdajů v této oblasti byla pak vynaložena na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň.

4,7 % se pak na celkových výdajích podílela oblast tělovýchovy a zájmové činnosti, což odpovídá částce 1 126 620 Kč. Na tělovýchovnou činnost bylo v tomto roce vynaloženo a použito téměř 97 % této částky.

Dalšími oblastmi, které se podílejí na výdajové stránce, avšak pouze již maximálně do 2,4 %, jsou oblasti sociálních věcí, pro kterou bylo v tomto rozpočtovém roce vyhrazeno přes půl milionu Kč. Největší výdaje v rámci této výdajové oblasti byly použity na služby sociální péče, konkrétně na osobní asistence a pečovatelskou činnost a služby stacionářů. Oblast sociálních věcí se na celkových výdajích podílí právě zmíněnými 2,4%. Další výdajovou oblastí je pak bezpečnost, pro kterou bylo vymezeno 305 000 Kč (opět pouze požární ochrana); oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, pro kterou bylo vymezeno bezmála 250 000 Kč a financovány byly opět

převážně činnosti knihovnické, kulturní, hudební a oblast zdravotnictví, které se podílí na celkových výdajích již tradičně nejméně. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2007 dosáhly částky 901 710 Kč.

5.8 Rozpočet obce v roce 2008

V roce 2008 obec Libiš dále hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Přebytek odpovídal již částce 5 337 570 Kč. V tomto roce na příjmové straně výrazně rostly daňové příjmy a na výdajové stránce docházelo ke změnám podílů jednotlivých výdajových oblastí, a to tak, že některé výdajové položky byly na celkových výdajích poměrně rovnoměrně rozloženy.

5.8.1 Příjmy

Celkové příjmy, které obec Libiš realizovala v roce 2008, odpovídaly o něco nižší částce než v předchozím roce, a tedy 22 077 110 Kč. Celkové příjmy se v průběhu několika předchozích let příliš neměnily. I v roce 2008 se nejvíce na celkových příjmech podílely daňové příjmy. V tomto roce se podílely již 88,9 %, což odpovídalo částce 19 622 200 Kč. V tomto roce došlo za sledované období k první velké změně rozpočtového určení daní. Konkrétně byly změněny koeficienty velikostních kategorií obcí, které nově vyznívaly příznivěji pro malé a menší obce a k jedinému kritériu přepočtenému počtu obyvatel přibyla ještě další dvě kritéria, a to kritérium katastrální výměry obce a kritérium prostého počtu obyvatel obce. V rámci této změny rozpočtového určení daní došlo také k přidání kritérií, dle kterých dochází k přerozdělování prostředků, a již není tedy počet obyvatel obce jediným kritériem. Největší podíl na daňových příjmech zaujímá opět daň z přidané hodnoty, která znovu odpovídala částce 5 610 800 Kč. U sdílených daní byla stále obdobná situace, která je popisována v předchozích rozpočtových letech. Znovu se tedy pohybují zhruba ve stejných částkách a intervalech podílu na celkových daňových příjmech, jako v předchozích letech. Ze sdílených daní zaujímala největší částku taktéž daň z příjmu fyzických osob, necelé 4 400 000 Kč. Daň z nemovitosti a daň z příjmu právnických osob se v rámci sdílených daní podílely na daňových příjmech podobnou částkou, a tedy daň z nemovitosti částkou 3 937 370 Kč a daň z příjmu právnických osob částkou 3 832 570 Kč. V tomto rozpočtovém roce následovalo stejné složení dalších položek

v rámci daňových příjmů obce jako v předchozích letech - poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Dále pak tentokrát vyšší správní poplatky a následně místní poplatky, kam nadále spadaly poplatky za psa a za provozovaný výherní hrací přístroj s částkou téměř 400 000 Kč.

Výrazný pokles na příjmové straně rozpočtu zaznamenala oblast dotací, která se podílela na celkových příjmech 4,3 %, v absolutním vyjádření částkou 950 770 Kč. Pokles oproti dvěma předchozím rozpočtovým rokům je téměř 5 350 000 Kč. V tomto roce obec Libiř na vysoké dotace nedosáhla z důvodu, že nebyly realizovány žádné investiční výdaje ve vztahu k povodním, které proběhly v roce 2002. Téměř stejným dílem na položce dotací se podílely neinvestiční přijaté transfery od krajů a ze státního rozpočtu.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely téměř stejnou částkou a podílem jako výše uvedené dotace, tedy 4,2 %, v absolutním vyjádření částkou 923 800 Kč. Největší podíl na nedaňových příjmech měly v tomto rozpočtovém roce přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady a přijaté neinvestiční dary. Podobnou sumou se na nedaňových příjmech podílely také příjmy z pronájmu majetku, tedy sumou přes 250 000 Kč. Mezi další položky, které se podílely na nedaňových příjmech významnějším podílem, patřily příjmy z vlastní činnosti (příjmy z prodeje zboží, ze služeb a výrobků), odvody příspěvkových organizací a příjmy z úroků. Tyto položky se na nedaňových příjmech podílely dohromady částkou 367 010 Kč.

V roce 2008 došlo k navýšení částky podílející se na celkových příjmech, a tedy kapitálových příjmů. Kapitálové příjmy se v tomto roce podílely na celkových příjmech 2,6 %, což odpovídalo částce 580 340 Kč. V tomto roce se jednalo o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku v rozsahu celé výše uvedené částky.

5.8.2 Výdaje

V roce 2008 realizovala obec Libiř celkové výdaje ve výši o téměř 8 milionů Kč nižší, než v předchozím roce, a tedy ve výši 16 739 540 Kč. V tomto roce je také velmi zajímavé rozložení podílů jednotlivých výdajových položek, jak již bylo naznačeno

výše. Rozložení výdajových položek je poměrně rovnoměrné. Největší podíl na celkových výdajích zaujímá oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje a hned po této oblasti následují výdaje na fungování veřejné správy. Oblast bydlení se na celkových výdajích podílí 22,7 %, tedy částkou 3 806 850 Kč. Největší částka byla znovu vyhrazena na komunální služby. Komunální služby zaujímaly zhruba 76 % z této výdajové oblasti. Rozvoj bytového a nebytového hospodářství byl v tomto roce pak podpořen částkou 917 420 Kč.

Oblast veřejné správy se podílí podobnou sumou, jako oblast bydlení, tedy částkou 3 746 910, což odpovídá podílu na celkových výdajích 22,4 %. Tyto finanční prostředky byly vynaloženy na financování oblasti místní správy a místních záležitostí.

Výdajová oblast ochrany životního prostředí dále zaznamenávala mírný nárůst. 13,7 % z celkových výdajů odpovídajících částce 2 282 200 Kč bylo vynaloženo v rámci ochrany životního prostředí opět na oblast nakládání s odpady, a to téměř 64 %. Další zbylé prostředky byly znovu užity na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň.

12,6 % finančních prostředků z celkových výdajů bylo vynaloženo na financování v oblasti vzdělávání s celkovou částkou přes 2 112 210 Kč. V tomto roce a i v následujících dvou letech byla oblast vzdělávání opět mírně upozaděna vzhledem k nutnosti financovat výdaje v jiných důležitých oblastech. Pro základní školy bylo vyhrazeno a použito opět větší částky z této výdajové oblasti, a to 78 % a zbylých 22 % bylo určeno pro fungování mateřské školy.

V tomto roce také nebyly v plánu žádné rozsáhlejší rekonstrukce nebo investiční výdaje v rámci oblasti průmyslu, a proto se tato oblast na celkových výdajích podílí 11,4 %, což odpovídá částce 1 903 680 Kč. Prostředky byly vynaloženy zejména na běžné záležitosti pozemních komunikací a silnic a jejich běžný provoz.

V rámci celkového rozložení výdajových položek v roce 2008 se zvýšil podíl tělovýchovy a zájmové činnosti, který činil 9,6 % z celkových výdajů. 9,6 % podílu odpovídalo částce přes 1,6 milionu Kč. Prostředky byly užity zejména opět na tělovýchovnou činnost a také na sportovní zařízení, které je v majetku obce.

Oblast sociálních věcí, pro kterou bylo v tomto rozpočtovém roce vyhrazeno opět přes půl milionu Kč, se na celkových výdajích podílí, v rámci celkového rozložení výdajových položek, o něco vyšším podílem než v předchozích letech, a tedy 3,5 %. Prostředky byly využity téměř ve stejném rozsahu na stejné záležitosti, jako v loňském roce.

Dalšími oblastmi, které se na výdajové stránce podílely, ovšem pouze již maximálně do 1,6 %, jsou pak oblasti bezpečnost, pro kterou bylo vymezeno méně než v loňském roce, a tedy přes 266 000 Kč (opět pouze požární ochrana); oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků, pro kterou bylo vymezeno také o něco méně, než v loňském roce a financovány byly opět převážně činnosti knihovnické, kulturní a hudební. V rámci této výdajové kategorie je také vždy financována část sdělovacích prostředků, pro kterou je vyhrazena každoročně obdobná částka, maximálně však 80 000 Kč a do tohoto výdaje spadá především publikační činnost obce, kterou představuje pravidelně vydávaný měsíčník Libišská radnice. Na posledním místě je oblast zdravotnictví podílející se na celkových výdajích nejméně. Celkové výdaje obce na tyto aktivity v roce 2008 dosáhly částky 670 350 Kč.

5.9 Rozpočet obce v roce 2009

V roce 2009 se obci Libiš opět podařilo hospodařit s přebytkovým rozpočtem. Přebytek činil 2 163 560 Kč. V tomto roce došlo ke zvýšení podílu státních dotací na celkových příjmech obce. V oblasti výdajů zase skokově narostly finanční prostředky poskytované průmyslu.

5.9.1 Příjmy

Celkové příjmy, které Libiš inkasovala v roce 2009, dosáhly částky 27 049 980 Kč, což je o více než 5 milionů Kč více než v předchozím roce. Jako i v předchozích letech, i v roce 2009 tvořily hlavní část příjmů daně. Do rozpočtu obce přinesly necelých 23 milionů Kč, což bylo 85% veškerých příjmů. Největší část daňových příjmů zajistila daň z majetku. Částka, vybraná prostřednictvím této daně, dosáhla 7 710 410 Kč, což znamená nárůst oproti předchozímu roku. **Za tento nárůst může fakt, že do tohoto roku byl koeficient pro výpočet daně z nemovitosti dán zákonem, ovšem od roku 2009 má sama obec možnost koeficient upravit. Obec**

Libiš tento koeficient, místní koeficient, stanovila na 1,5.K další úpravě koeficientu dojde v roce 2011. Druhým největším zdrojem financí pro rozpočet obce byla v roce 2009 daň z přidané hodnoty. Její příspěvek byl 6 554 560 Kč. Mezi další významné položky v příjmové části rozpočtu můžeme dále zařadit daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Dohromady se prostřednictvím těchto daní vybralo 6 891 360 Kč, většina z těchto prostředků byla vybrána prostřednictvím daně z příjmů fyzických osob, kde částka za rok 2009 dosáhla 4 298 040 Kč.

Mezi další příjmy obce z oblasti daní dále za rok 2009 řadíme: poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, rovněž poplatky za psy či užívání veřejného prostranství. Dále pak odvody z výtěžku provozované loterie. Díky těmto položkám přibylo do rozpočtu obce 1 834 500 Kč.

Druhou nejvýznamnější položkou mezi příjmy byly v roce 2009 dotace, i když jejich podíl byl několikrát menší než u daňových příjmů. Dotace se na příjmech podílely necelými 12%, přičemž konečná částka představovala 3 215 100 Kč. Oproti roku 2008 došlo téměř k trojnásobnému navýšení dotací, největší částku do rozpočtu přinesly investiční dotace ze státních fondů, které dohromady činily 2 680 000 Kč.

Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech se oproti roku 2008 snížil ze 4,2% na 3,1%. Finanční prostředky, které nedaňové příjmy do rozpočtu obce přinesly, se snížily z 923 800 Kč na 844 050 Kč. Největší mírou se na nedaňových příjmech podílely příjmy z poskytování služeb a výrobků, které činily 240 350 Kč.

5.9.2 Výdaje

Za rok 2009 obec Libiš vykázala celkové výdaje ve výši 24 634 570 Kč, což je téměř o 8 milionů Kč více než v předchozím roce. Největší část výdajů představovaly výdaje do průmyslu, které tvořily 31,3% všech výdajů. Nejvíce peněz bylo použito na odvádění a čištění odpadních vod, kde obec vynaložila 4 854 770 Kč. Další velkou položkou představovaly výdaje na údržbu pozemních komunikací, za kterou obec utratila 2 714 580 Kč. Druhou největší položkou ve výdajové části rozpočtu obce Libiš představovaly výdaje na bytové hospodářství a komunální služby. V rámci rozvoje

bydlení a bytového hospodářství obec vydala 2 535 640 Kč, což je o 1,6 milionů Kč více než v předchozím roce.

Třetí největší výdajovou položkou byla v roce 2009 oblast veřejné správy. Na tuto agendu obec Libiř vydala 4 307 470 Kč, což představuje 17,5% celkových výdajů. Z těchto peněz bylo nejvíce použito na činnost místní správy, kde vydaná částka dosáhla 2 615 700 Kč.

Na ochranu životního prostředí vyčlenila obec Libiř v roce 2009 10,5% svých výdajů, což představuje 3% pokles oproti roku 2008. V absolutním čísle tato částka představovala 2 586 080 Kč. Do výdajů v této oblasti patří poplatky za nakládání s odpady, které za tento rok představovaly 1 670 130 Kč a také výdaje na péči o vzhled obce, které za tento rok dosáhly 883 460 Kč.

Na tělovýchovu a zájmové činnosti poskytla obec 1 578 070 Kč, což představovalo 6,4% všech výdajů za rok 2009. Do této oblasti spadá především udržování sportovních zařízení v obci a podpora tělovýchovné činnosti, na které obec vydala 1 537 670 Kč.

Mezi dalšími výdajovými položkami najdeme také výdaje na sociální věci a bezpečnost, které dohromady dosáhly více než 1,3 milionu Kč. Na služby sociální péče (pečovatelská služba, domov s pečovatelskou službou, stacionáře atp.) obec uvolnila 709 970 Kč. Požární ochrana obyvatelstva si od obce vyžádala výdaje v celkové výši 421 080 Kč.

5.10 Rozpočet obce v roce 2010

Za rok 2010 skončil rozpočet obce Libiř v záporných číslech. Tento rok obec hospodařila se ztrátou 635 350 Kč. Výdaje obce zůstaly na stejné úrovni jako v roce 2009, ovšem obci se nepodařilo získat z dotací finanční prostředky stejného objemu jako v předchozím roce. Právě tento výpadek měl za následek, že příjmy obecního rozpočtu nezvládly pokrýt všechny plánované výdaje.

5.10.1 Příjmy

Objem peněžních prostředků, které obec získala za rok 2010, byl nižší než v roce 2009, rozdíl činil téměř 3,5 milionu Kč. Celkem obec Libiš realizovala 23 539 390 Kč v oblasti příjmů. Největší příjmovou položkou byly opět daně, které představují většinu příjmů obce Libiš, jejich podíl dosáhl v roce 2010 92,9 %, což je více než 7% nárůst oproti předchozímu roku. Celkem se na daních podařilo obci vybrat 21 865 010 Kč, což představuje pouze nepatrný pokles oproti předchozímu roku, kdy obec vybrala 22 990 830 Kč. Daň z nemovitosti přispěla do rozpočtu největší částkou, přinesla 6 985 850 Kč, druhou nejvýnosnější daní byla daň z přidané hodnoty, která do rozpočtu přinesla 6 279 600 Kč. Daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob také přispěly do rozpočtu významnými částkami. Daně z příjmu fyzických osob přinesly 3 613 270 Kč a daně z příjmu právnických osob zajistily rozpočtu 3 107 070 Kč. Další příjmy zajistily poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, díky kterým se vybralo 930 850 Kč. Téměř obdobnou částku se podařilo zajistit za správní poplatky, místní poplatky a z odvodů výtěžků z provozování loterií.

Zcela zásadně se změnil podíl dotací na příjmech obce Libiš. Za rok 2010 dostala obec Libiš celkem 840 830 Kč, což je pokles o 2,4 milionu Kč oproti předchozímu roku. Oproti roku 2009 klesl podíl dotací na příjmech obce z 11,9 % na 3,6 % v roce 2010. Obec nevyužila investiční dotace ze státních fondů tak, jako v předchozím roce, kdy tímto způsobem získala 2 680 000 Kč.

Objem finančních prostředků, které neplynou z daní, dosáhl za rok 2010 částky 818 550 Kč. Tato částka představuje 3,5 % veškerých příjmů obce Libiš za rok 2010. Největší příjmovou položkou v této oblasti byly příjmy z pronájmu obecního majetku, které činily 224 110 Kč. Dalším podstatným zdrojem příjmů byly přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, které dosáhly výše 166 830 Kč. Za poskytování služeb a výrobků získala obec Libiš 106 800 Kč.

Ještě můžeme zmínit kapitálové příjmy obce. Ty v roce 2010 dosáhly 15 000 Kč, které Libiš získala za prodej majetku. Vidíme, že tato položka nemá mezi příjmy výraznou váhu.

5.10.2 Výdaje

V roce 2010 vynaložila obec Libiš finanční prostředky v celkové výši 24 174 740 Kč, což je pouze nepatrně méně, než objem prostředků, které obec vynaložila o rok dříve. Nejnákladnější agendou byla v roce 2010 pro Libiš údržba a správa silnic, na kterou připadlo 4 670 180 Kč. Celkově se na oblast průmyslu vynaložilo 5 324 500 Kč, což představuje 22 % všech výdajů obce za rok 2010. Oproti předchozímu roku se objem prostředků vynaložený na průmysl snížil o 2 390 290 Kč a podíl na výdajích se zmenšil o 9,3 %. Odvádění a čištění odpadních vod stálo obecní pokladnu na 462 520 Kč, oproti 4 854 770 Kč z roku 2009.

Druhou nejnákladnější oblastí byly v roce 2010 výdaje na bydlení a komunální služby, které dosáhly 5 292 980 Kč. Tato částka představuje 21,9 % všech výdajů za uvedený rok. Největší částku město vydalo na podporu individuální bytové výstavby, na kterou poskytlo 3 555 000 Kč. Do oblasti komunálních služeb spadají výdaje na veřejné osvětlení, které v roce 2010 spotřebovaly 828 960 Kč.

Náklady spojené s veřejnou správou představovaly 18,3 % všech výdajů. Náklady na tuto oblast vzrostly proti předchozímu roku o 0,8 procentních bodů. Absolutní částka, kterou obec na tuto agendu vyčlenila, dosahovala 4 434 980 Kč. Z této částky připadlo 2 660 470 Kč na činnost místní správy, činnost zastupitelstva spotřebovala 1 393 250 Kč.

Ochrana životního prostředí zaujímala z obecní poklady částku 3 218 080 Kč, což činilo 13,3 % všech výdajů. Jde tedy o mírný nárůst nákladů na tuto agendu oproti předchozímu roku, kdy výdaje dosáhly pouze 2 586 080 Kč. Sběr a svoz komunálních a ostatních odpadů stály obec 1 730 810 Kč. Na práce spojené s úpravou obce a péčí o veřejnou zeleň vydalo město 1 167 610 Kč.

Oblast vzdělávání dostala od obce Libiš 2 275 140 Kč, což představuje téměř totožnou částku jako v předchozím roce. Na celkových výdajích se oblast vzdělávání podílela 9,4 %. Největší sumu z této částky obdržela na svůj provoz opět základní škola, a to 1 650 140 Kč.

5.11 Rozpočet obce v roce 2011

Rok 2011 byl pro obec Libiš rokem, kdy se její rozpočet po roce opět vrátil do kladných čísel. V rozpočtu zůstal za rok 2011 přebytek 2 023 490 Kč. Obci se podařilo oproti předešlému roku zvýšit objem čerpaných dotací a vybraných daní, na druhé straně snížilo svoje výdaje na správu výdajových oblastí. Díky těmto faktorům bylo její hospodaření za rok 2011 přebytkové.

5.11.1 Příjmy

Obci Libiš se v roce 2011 podařilo do rozpočtu získat 24 960 270 Kč, což je o 1 420 880 Kč více než objem finančních prostředků, které obec vydělala v předchozím roce. Jako tradičně, nejvíce finančních prostředků získala obec prostřednictvím daní. Tato částka činila 22 401 870 Kč, což představuje 89,8 % všech příjmů. Prostřednictvím daně z nemovitosti získala obec 7 046 130 Kč, díky dani z přidané hodnoty obec vybrala 6 470 700 Kč. Rovněž daně z příjmu fyzických a právnických osob přispěly do rozpočtu velkou měrou. Dohromady jejich výběr činil 6 816 170 Kč, přičemž jen na dani z příjmů fyzických osob se vybralo 3 643 130 Kč. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů přinesl do obecní pokladny 973 240 Kč, výběr správních poplatků poté činil 557 980 Kč. Na dalších místních poplatcích obec vybrala částku 537 650 Kč.

Na příjmech obce se 6,2 % podílely dotace. Částka, kterou prostřednictvím dotací obec Libiš obdržela, činila 1 545 440 Kč, což je o 704 610 Kč více než za předchozí rok. Ze státního rozpočtu dosáhla obec na 364 950 Kč. Z vlastního fondu hospodářské činnosti si obec převedla 600 000 Kč.

4 % se na příjmech obce v roce 2011 podílely nedaňové příjmy. Ty dosáhly celkové výše 1 000 960 Kč, což je o necelých 300 000 více než v předchozím roce. Z pronájmu obecního majetku do rozpočtu přibylo 205 040 Kč.

5.11.2 Výdaje

Za rok 2011 utratila obec Libiš finanční prostředky v celkové výši 22 936 780 Kč, což je o 1 237 960 Kč méně než v předchozím roce. To je jeden

z důvodů, proč se v roce 2011 povedlo obci Libiš hospodařit s přebytkovým rozpočtem. Agendou, která spotřebovala za rok 2011 nejvíce peněz, nebyl průmysl, ale vzdělávání. Podíl této oblasti na celkových výdajích dosáhl 21,3 %, což představuje nárůst o 11,9 procentních bodů. Celková částka, kterou agenda vzdělávání obdržela, činila v tomto roce 4 874 140 Kč. Největší částku z této sumy obdržela základní škola ve výši 4 111 020 Kč.

Druhou nejnákladnější oblastí byla veřejná správa, celkem na ní obec vydala 4 560 170 Kč, což představuje 19,9 % všech výdajů za rok 2011. Činnost místní správy si vyžádala 2 697 850 Kč, což je přibližně stejně vysoká částka, kterou místní správa spotřebovala v roce předchozím.

Průmysl i v tomto roce patřil mezi největší výdajové oblasti působení obce Libiš. Celkově na tuto oblast vydala 4 006 260 Kč, což znamená 17,6% podíl na výdajích obce. Došlo zde tedy ke zmenšení podílu průmyslu na celkových výdajích oproti předchozímu roku, kdy tento podíl činil 22 %. Na údržbu a provoz pozemních komunikací vydala obec 2 360 690 Kč. Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly stálo obecní pokladnu na 1 515 670 Kč.

Výdaje na bydlení a další komunální služby představovaly v roce 2011 13,9 % všech obecních výdajů, šlo o částku ve výši 3 189 970 Kč. Komunální služby jako je veřejné osvětlení, pohřebnictví a další si z rozpočtu vyžádaly 2 598 350 Kč.

Z celkových výdajů přišlo 13,1 % na aktivity spojené s ochranou životního prostředí. Jednalo se o částku ve výši 3 014 600 Kč. Oproti předchozímu roku je částka o více než 200 000 Kč nižší. Sběr a svoz odpadů si z obecního rozpočtu vyžádal 1 974 050 Kč. 1 040 550 Kč si následně vyžádala péče o vzhled obce a její veřejnou zeleň.

5.12 Rozpočet obce v roce 2012

Rok 2012 byl pro obec Libiš z hlediska rozpočtu dalším přebytkovým rokem. Obci se podařilo uzavřít rok s rozpočtovým přebytkem ve výši 579 670 Kč. Oproti předchozímu roku nedosahuje přebytek takové výše, ovšem i tento přebytek lze vnímat jen pozitivně, protože i když obec hospodařila s velkými výdaji, podařilo se jí na druhé

straně zajistit dostatečné množství financí na straně příjmů, což mělo za následek vyrovnaný rozpočet.

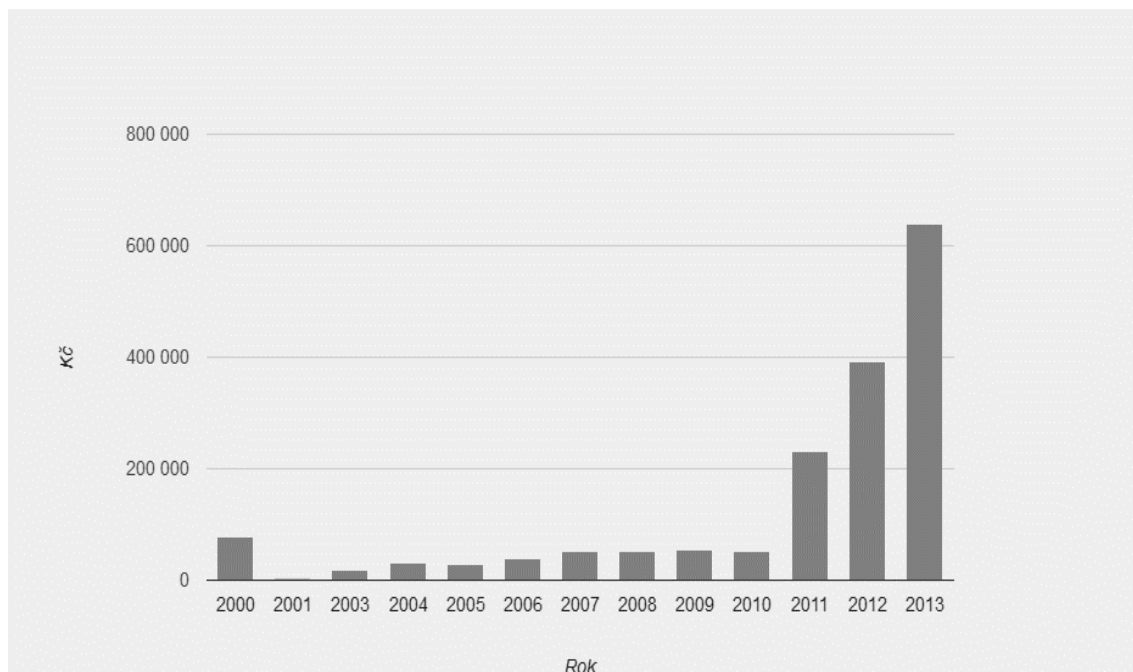
5.12.1 Příjmy

Obci Libiš se podařilo za rok 2012 získat 30 875 120 Kč, což je téměř o 6 milionů více než v předchozím roce. Největší podíl na příjmech obce měly daňové příjmy, díky kterým se vybralo 28 755 350 Kč. Tato vybraná částka reprezentuje 93,1 % veškerých financí, které obec za rok 2012 získala. Díky daním z majetku obec získala 13 873 430 Kč, což je oproti předchozímu roku, kdy obec vybrala 7 046 130 Kč, značný nárůst. **Ten byl způsobený tím, že obec zrušila obecně závaznou vyhláškou úpravy vyhlášky z roku 2009 a koeficient pro výpočet zvýšila ze 1,5 na 2.** Díky dani z přidané hodnoty získala obec finanční prostředky v objemu 5 990 340 Kč. Daň z příjmu fyzických osob vybírané obcí přinesly rozpočtu 3 826 460 Kč, zatímco daň z příjmů právnických osob dosáhla výše 3 416 680 Kč.

Díky dotacím obec Libiš získal 983 470 Kč, což představovalo 3,2 % veškerých příjmů. Ze státního rozpočtu získala obec 243 300 Kč.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílely 3,8 %. V absolutní výši to bylo 1 122 290 Kč. Prostřednictvím **splátek půjčených prostředků od obyvatelstva** obec získala 392 750 Kč. Tato položka nedaňových příjmů měla ve sledovaném období následující vývoj, viz graf níže.

Graf 2 – Vývoj splátek půjčených prostředků od obyvatelstva obce za sledované období

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, 2014

V případě těchto půjčených prostředků a jejich splátek se jednalo o situaci, která opět souvisí s povodněmi v roce 2002. Konkrétně v roce 2003 poskytla agentura DEZA (DEZA – Ředitelství pro rozvoj a spolupráci, které je součástí Ministerstva zahraničních věcí Švýcarska), v rámci projektu Podpory znovuoživení podniků a živnostníků v obcích ČR poničených povodní z roku 2002, půjčku prostřednictvím obce. Prostředky byly v rámci obce poskytnuty celkem 9 podnikatelům v celkové částce 1 809 500 Kč. Tato půjčka musela být do 10 let splacena obci Libiš a obec následně takto získané finanční prostředky musí použít pouze na podporu sociálních zařízení. Splátky půjčených prostředků pak byly nastaveny pro podnikatele v různých formách. Někteří spláceli měsíčně, někteří hradili nárazově a někteří na konci splatného období, proto se položka nepravidelně zvyšuje. Již v průběhu splácení obec Libiš prostředky používala. V tomto roce je tedy, z důvodu variabilního nastavení splátek a z důvodu blížícího se konce splatného období, částka takto vysoká. V následujícím roce je pak částka již téměř dvojnásobná a došlo ke splacení celé částky obci.

5.12.2 Výdaje

V roce 2012 vykázala obec Libiř celkové výdaje ve výši 30 295 450 Kč, což znamená nárůst oproti předchozímu roku o více než 7 milionů Kč. Nejvíce prostředků z rozpočtu směřovalo opět do oblasti vzdělávání. Do této oblasti bylo vynaloženo 9 402 730 Kč, což představovalo 31% veškerých výdajů obce. Oproti roku 2011 obec investovala do vzdělávání tedy o 4 528 590 Kč více. Základní škola z rozpočtu obdržela 5 342 190 Kč a předškolní zařízení dostalo 4 060 540 Kč.

Druhou nejnákladnější položku rozpočtu pro rok 2012 představovala oblast průmyslu. Do této oblasti obec poslala 6 394 900 Kč, což představovalo 21,1 % celkových výdajů obce. Správa pozemních komunikací stála obec 4 249 230 Kč. Provoz veřejné silniční dopravy přišel město na 133 380 Kč.

Veřejná správa si vyžádala 15,3 % obecních výdajů za rok 2012. Celkově šlo o částku ve výši 4 644 110 Kč. To je o 83 940 Kč více než v předchozím roce, ale protože celkové náklady se pro rok 2012 podstatně zvýšily, klesl podíl nákladů na veřejnou správu o 4,6 procentních bodů. Činnost místní správy si vyžádala náklady ve výši 2 811 320 Kč.

Na bydlení a komunální a rozvojové služby vydala obec 4 160 430 Kč, což je o necelý milion korun více než o rok dříve. Tato oblast se na celkových výdajích obce podílela 13,7 %. Na bytové hospodaření bylo vynaloženo 1 533 790 Kč.

5.13 Rozpočet obce v roce 2013

V roce 2013 se obci Libiř podařilo udržet rozvíjející se trend a obec opět hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Došlo znovu ke skokovému nárůstu obecních výdajů, avšak především díky dotacím se podařilo rozpočet udržet vyrovnaný a obec tak získala více peněz, než utratila. Přebytek rozpočtu obce Libiř za rok 2013 činil 1 046 046 Kč. V roce 2013 obec Libiř opět zasáhla povodeň. Naštěstí nebyla tak ničivá, jako v roce 2002, svoji roli zde sehrála i větší připravenost obce právě kvůli minulým povodním. Voda tentokrát sahala o 1,3 m níže než při předchozí povodni a obec včas podnikla potřebné preventivní kroky.

5.13.1 Příjmy

Objem peněžních prostředků, které se obci podařilo získat za rok 2013, činil 47 448 053 Kč. Tato částka byla o 16 572 933 Kč vyšší než finance, které se obci Libiř podařilo získat za rok 2012. Nejvíce se na příjmech obce podílely příjmy z daní, které dosáhly výše 32 028 490 Kč, což je o necelých 3,3 milionů Kč více než za předchozí rok. Jelikož ale v roce 2013 obec získala značnou část finančních prostředků prostřednictvím dotací, podíl daní na celkových příjmech dosáhl 67,5 % a nebyl tedy tak výrazný jako v předchozích letech. Prostřednictvím daně z nemovitostí se obci podařilo získat částku ve výši 13 821 320 Kč. Daň z přidané hodnoty zajistila rozpočtu příjem ve výši 8 320 529 Kč. Díky daním z příjmů fyzických a právnických osob obec získala 8 321 974 Kč. Celkové částky získané prostřednictvím sdílených daní se opět zvýšily z důvodu další, zatím poslední změny systému rozpočtového určení daní, kdy se zvýšily podíly obcí na sdílených daních, a došlo ke změně ve struktuře a vahách jednotlivých kritérií. Odvody za provozování výherních hracích přístrojů a loterií přispěly částkou 807 438 Kč.

Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů pro rozpočet obce byly v roce 2013 dotace. Libiř díky dotacím získala 12 845 830 Kč. Tato částka pokryla celkové příjmy obce 27,1 %. To znamená meziroční nárůst o 23,9 procentních bodů, v předchozím roce totiž obec prostřednictvím dotací získala pouze 983 470 Kč. Obec získala tolik finančních prostředků prostřednictvím dotací právě kvůli povodni, která Libiř v roce 2013 zasáhla. Peníze byly určeny na opravu poničené infrastruktury a obnovu původního stavu obce.

I nedaňová část příjmů obce vzrostla. Libiř vykázala za rok 2013 nedaňové příjmy ve výši 2 556 848 Kč. Například za pojistné náhrady inkasovala 1 115 009 Kč. Prostřednictvím pronájmu obecního majetku pak Libiř získala dalších 269 172 Kč.

5.13.2 Výdaje

Výdaje obce Libiř v roce 2013 dosáhly částky 46 402 007 Kč. Oproti předchozímu roku tak obec utratila o 16 106 557 Kč více. Nejvíce peněz obec vydala na oblast průmyslu, tedy 39,5 % veškerých výdajů. Šlo o částku ve výši 18 321 486 Kč. Nejvíce peněz z tohoto balíku připadlo na správu pozemních komunikací, obec zde

utrátila 16 048 486 Kč, což je o 11 798 840 Kč více než v předchozím roce. Libiš tedy mohutně investovala do oprav a výstavby pozemních komunikací. Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly stálo obecní pokladnu 2 135 738 Kč. Provoz veřejné silniční dopravy spotřeboval celkem 137 678 Kč.

16,8 % finančních prostředků z celkových výdajů bylo vynaloženo na financování v oblasti vzdělávání. Celková částka dosáhla 7 780 242 Kč. Částka byla o 1 622 488 Kč nižší než v roce předchozím. V procentuálním zastoupení ale došlo ke snížení podílu na celkových výdajích obce z 31 % na zmíněných 16,8 %.

Na financování oblasti místní správy a místních záležitostí bylo vynaloženo a použito celkem 4 818 913 Kč, což odpovídá podílu na celkových výdajích v hodnotě 10,4 %. Šlo zejména o finance, které byly vyčleněné na fungování a činnost místní správy, činnost zastupitelstva obce, pojištění a další finanční operace.

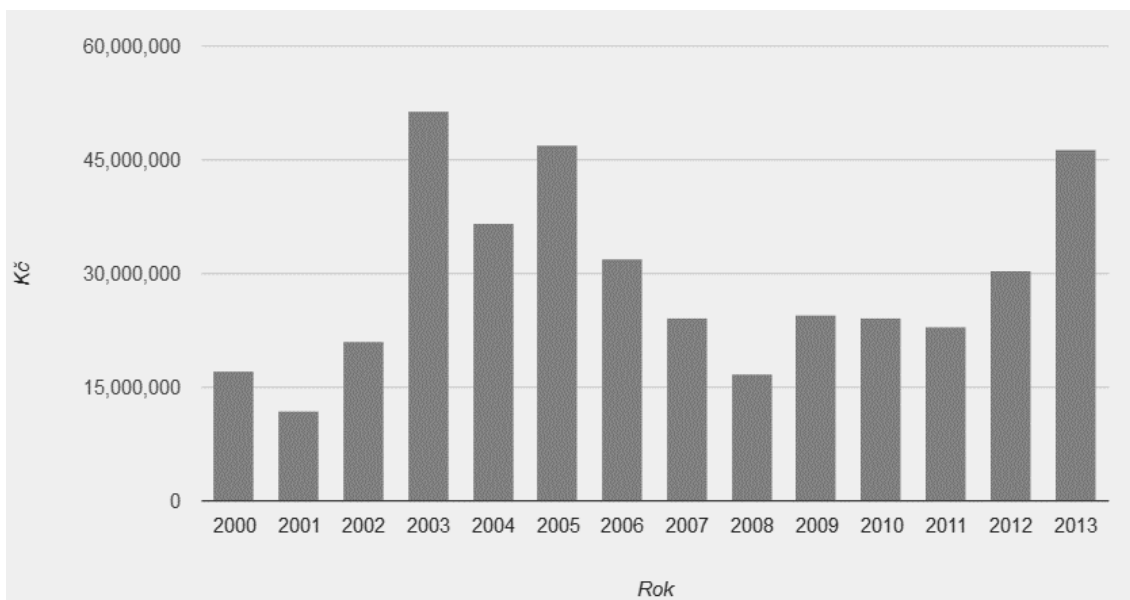
12,2 % se na celkových výdajích podílela oblast bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. To představovalo částku ve výši 5 655 938 Kč. Největší částka byla opět vyhrazena na komunální služby, které spotřebovaly 4 717 813 Kč. Podpora bytového hospodářství byla z rozpočtu podpořena částkou 938 125 Kč. V této výdajové oblasti došlo také k nárůstu vynaložených prostředků v důsledku škod, které způsobila povodeň.

5.14 Souhrnná analýza hospodaření obce Libiš v letech 2001 - 2013

Na následujících grafech 4 a 5 je vyobrazeno, jak se v průběhu sledovaného období měnily obecní příjmy a výdaje. Příjmy obce Libiš se v průběhu let měnily zejména v závislosti na tom, kolik finančních prostředků se obci podařilo zajistit prostřednictvím dotací a také v závislosti na změnách systému rozpočtového určení daní, který se v uvedeném časovém období několikrát změnil. Nejvyšších příjmů dosáhla obec v roce 2003, kdy získal částku 46 587 820 Kč. Na této částce měly značný podíl dotace, které obec získala na nápravy škod po povodních z předešlého roku. Dotace se tento rok na celkových příjmech podílely téměř z 62 %. Podobný efekt měly dotace na obecní rozpočet v roce 2013, kdy zajistily 23 % celkových příjmů. Naopak

nejhoršího výsledku obec dosáhla v roce 2008, kdy začala ekonomická krize. V tomto roce obec získala pouze 22 077 110 Kč.

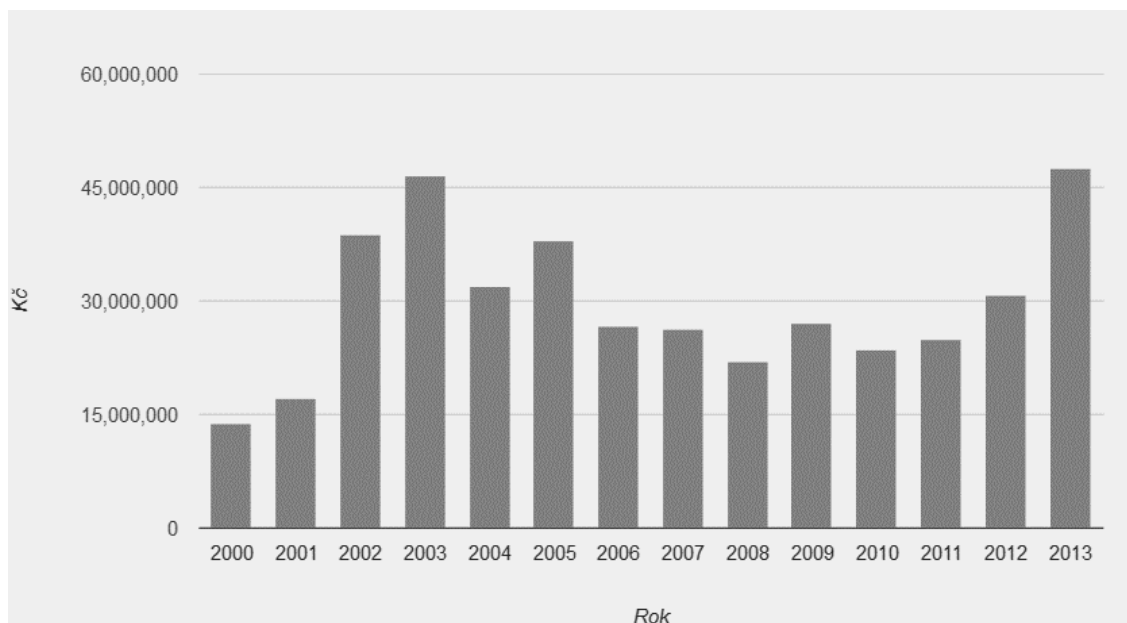
Graf 3 - Vývoj příjmů obce v letech 2001 - 2013

Zdroj: www.rozpočetobce.cz, 2014

Jak ukazuje graf 5, v obci Libiř lze najít souvislost mezi povodněmi a tím, kolik peněz obec utrácí. Nejvyšší výdaje obec zaznamenala v letech 2003 a 2013, tedy opět v době, kdy se vyrovnávala s následky povodní. Kvůli tomu musela investovat do oprav infrastruktury, čistících prací a například také bytové výstavby.

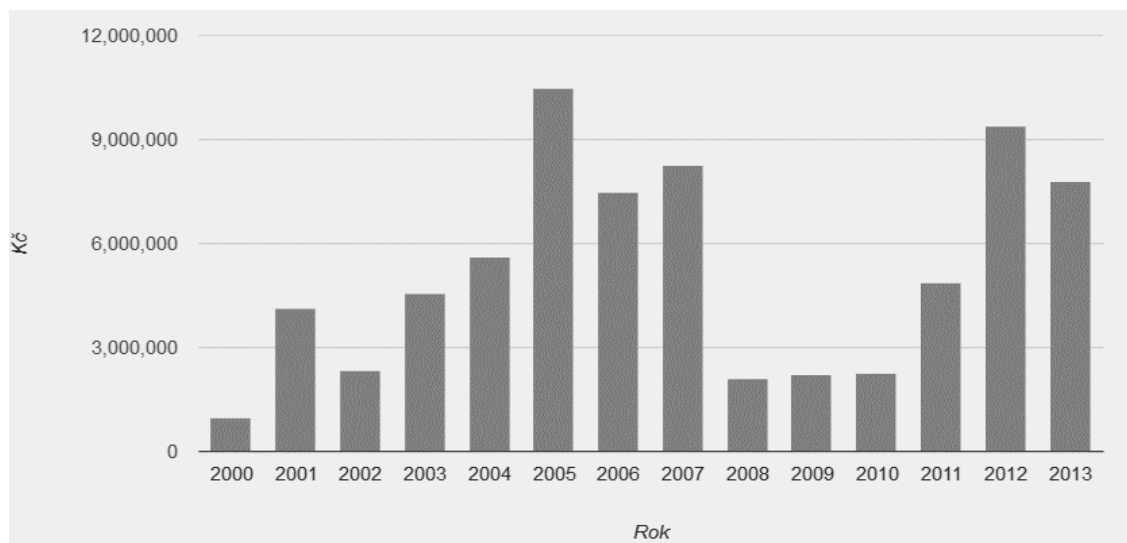
Graf 4 - Vývoj výdajů obce v letech 2001 - 2013

Zdroj: www.rozpcetobce.cz, 2014

Na následujícím grafu 6 je možné vidět, jak se v obecním rozpočtu měnil objem finančních prostředků, které byly vydávány v oblasti vzdělávání. Výdaje od roku 2002 do roku 2005 rostly, poté došlo pro roky 2006 a 2007 k jejich snížení. S příchodem ekonomické krize v roce 2008 však objem finančních prostředků, nejen pro vzdělávání, prudce poklesl na úroveň nižší než 3 miliony Kč. Krize zasáhla tak tvrdě, že se v rozpočtu na vzdělávání nenašlo více peněz ani v letech 2009 a 2010. Rok 2011 znamenal oživení, výdaje na vzdělávání se zdvojnásobily, avšak stále nedosahovaly stejné úrovně, jakou měly v předkrizových letech. V roce 2012 pak následoval další prudký nárůst, výdaje v tomto roce dosáhly částky 9 402 730 Kč.

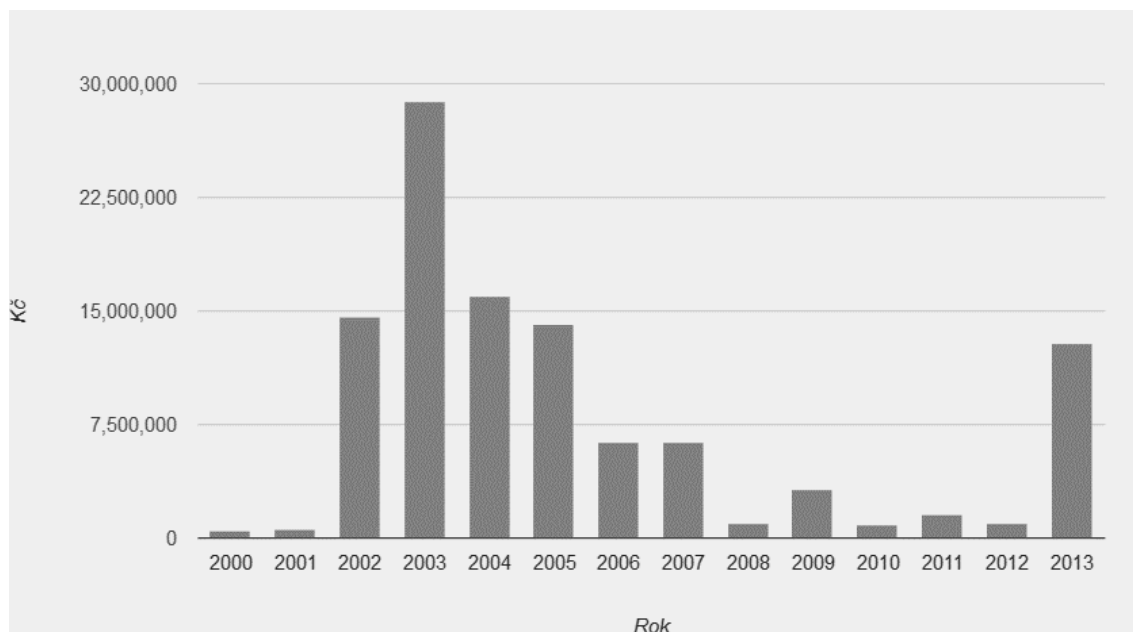
Graf 5 - Vývoj výdajů obce na vzdělávání v letech 2001 - 2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, 2014

Graf 7 ukazuje, jak se vyvíjel objem dotací v obecním rozpočtu. Obec Libiš má navzdory své velikosti relativně velké rozpočtové příjmy. Po uhrazení všech nezbytných výdajů však málokdy zbydou finance i na investiční akce. Rozvoj obce je tedy stále závislý na dotacích, o které si musí žádat. Dotace obci pomáhají překonat i nejrůznější překážky, které mají nejčastěji podobu povodní. Právě díky nim je Libiš schopná rychleji obnovit poničený majetek a dále se rozvíjet. Z následujícího grafu je patrné, že největší objem finančních prostředků díky dotacím získala obec v roce 2003, což bylo způsobené značnými škodami, které v obci napáchala povodeň v roce 2002. V následujících letech objem financí postupně klesal, avšak v roce 2013 opět tvořil významnou část obecního rozpočtu. Bylo to opět kvůli povodním, které obec zasáhly. Obec mohla využít dvou dotačních programů, které představilo Ministerstvo životního prostředí České republiky. Šlo o program na výměnu kotlů a také tzv. Rychlou pomoc, v rámci které mohly obce čerpat finanční prostředky téměř okamžitě.

Graf 6 - Vývoj objemu dotací v obecním rozpočtu v letech 2001 - 2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, 2014

5.15 Příjmy a výdaje města Neratovice v letech 2001 - 2013

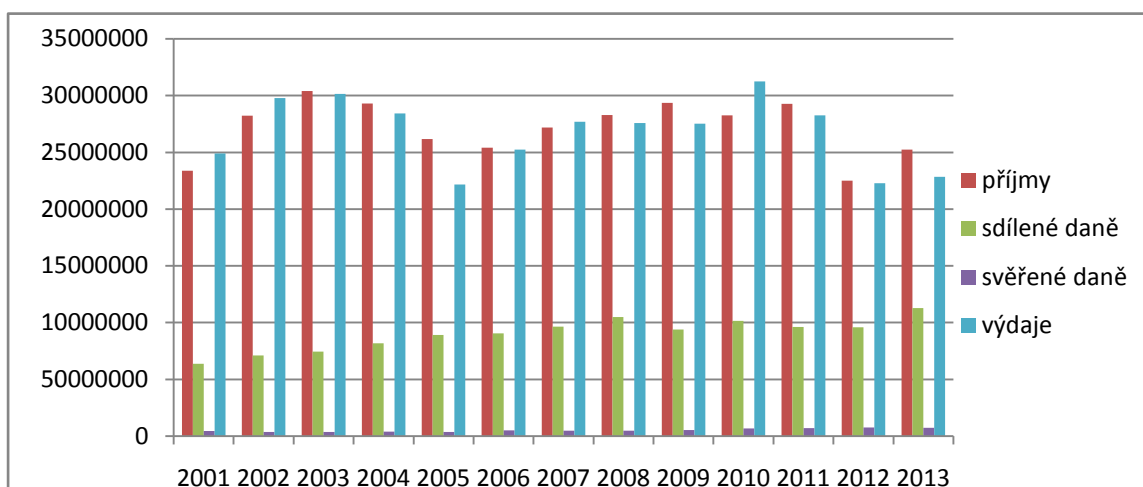
Tabulka 8 – Příjmy a výdaje města Neratovice v letech 2001 – 2013

Rok	Příjmy	Výdaje
2001	233 712 790	249 124 210
2002	282 350 430	297 694 530
2003	303 962 700	301 433 990
2004	292 890 770	284 271 050
2005	261 711 770	221 747 080
2006	254 249 610	252 530 100
2007	271 935 570	277 089 150
2008	282 758 890	275 955 070
2009	293 610 950	275 139 010
2010	282 557 940	312 504 100
2011	292 662 080	282 457 450
2012	225 059 150	222 711 650
2013	252 340 419	228 563 847
Celkem	3 529 803 069	3 481 221 237

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 8 jsou uvedeny příjmy a výdaje města Neratovice. V níže uvedeném grafu 7 jsou pak graficky znázorněny příjmy a výdaje včetně rozdělení příjmů na svěřené a sdílené daňové příjmy (hodnoty v absolutním vyjádření za jednotlivé sdílené a svěřené daně, viz tabulka 9). Nejvyšších příjmů město dosáhlo v roce 2003, kdy obdrželo do rozpočtu částku 303 962 700 Kč. Převážnou část těchto prostředků tvořily rovněž dotace na likvidaci následků povodní, stejně tak jako v následujících letech 2004 a 2005. V roce 2008 je možné pozorovat výrazný nárůst v řádu několika milionů korun na celkových příjmech. Výraznou měrou se na těchto zvýšených příjmech města Neratovice podílela změna v rozpočtovém určení daní platná od tohoto roku. Po roce 2009 došlo k mírnému propadu ve sdílených daňových příjmech, který byl zapříčiněn nepříznivou ekonomickou situací země a také úpravou rozpočtového určení daní na podílu daně z přidané hodnoty v roce 2011. Od roku 2013, kdy proběhla za sledované období druhá nejvýznamnější změna v rozpočtovém určení daní, došlo opět k výraznému nárůstu celkových příjmů rozpočtu města. Lze konstatovat, že nejvýraznější měrou, stejně jako v obci Libiš, se na příjmech města výrazně podílely sdílené daně (například v roce 2008 tvořily sdílené daňové příjmy částku 104 975 670 Kč, což představuje přibližně 37,1 % z celkových příjmů rozpočtu. V roce 2013 město obdrželo do rozpočtu 112 770 169 Kč ze sdílených daní, což představuje přibližně 44,7 % z celkových příjmů rozpočtu města).

Graf 7 - Vývoj sledovaných charakteristik města Neratovice v letech 2001 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování

Naopak nejvyšší výdaje mělo město v roce 2010, kdy výdaje dosáhly výše 312 504 100 Kč. Zároveň druhé nejvyšší výdaje zaznamenalo město v roce 2003, kdy se jednalo o zvýšené výdaje v důsledku likvidace následků povodní. Z uvedené tabulky níže vyplývá, že svěřené daně do městské pokladny tvoří na celkových příjmech rozhodující podíl příjmů, neboť tento odpovídá například v roce 2005 1,4 % z celkových příjmů, v roce 2010 odpovídá podílu 2,4 % z celkových příjmů a v roce 2013 odpovídá pak 2,8 % podílu celkových příjmů.

Tabulka 9 – Svěřené a sdílené daňové příjmy města Neratovice v letech 2001 – 2013

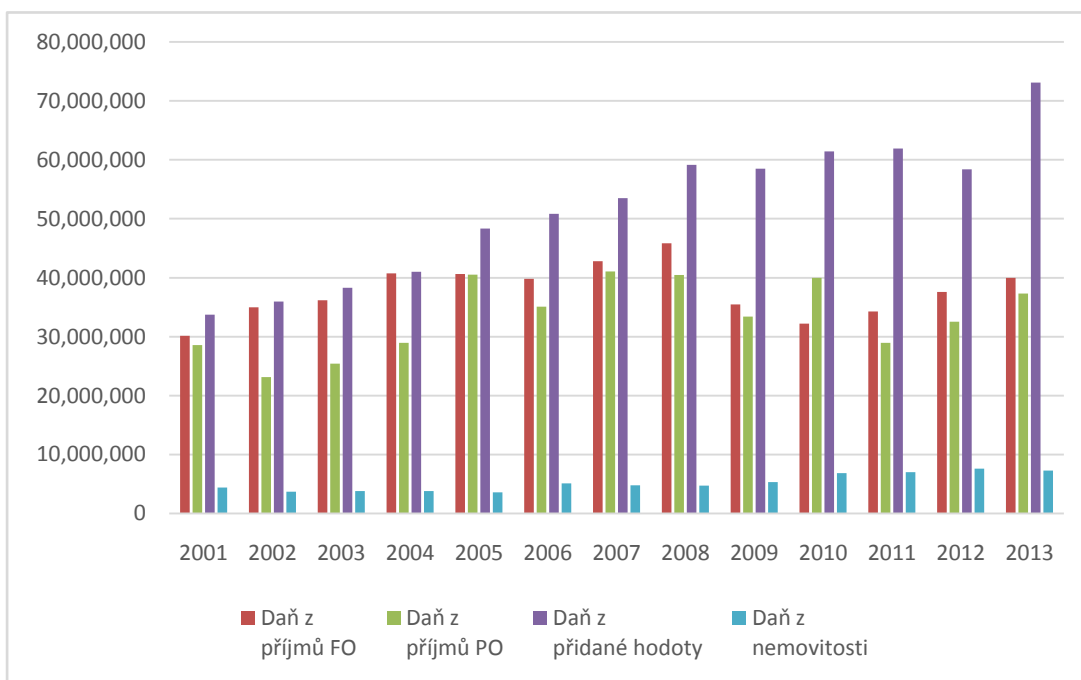
Rok/ Typ daně	Daň z příjmů FO	Daň z příjmů PO	Daň z přidané hodnoty	Daň z nemovitosti
2001	30 144 370	28 590 000	33 733 910	4 400 600
2002	35 000 350	23 121 710	35 941 550	3 708 080
2003	36 167 510	25 403 000	38 276 670	3 795 330
2004	40 728 480	28 925 530	40 995 180	3 822 720
2005	40 646 620	40 524 980	48 351 820	3 571 540
2006	39 796 580	35 060 650	50 822 040	5 115 390
2007	42 822 400	41 065 880	53 519 200	4 758 480
2008	45 857 380	40 480 960	59 118 290	4 740 960
2009	35 463 490	33 410 360	58 477 870	5 313 250
2010	32 205 650	39 977 420	61 433 460	6 835 000
2011	34 247 420	28 930 740	61 937 570	6 983 360
2012	37 590 460	32 539 280	58 357 730	7 624 280
2013	39 961 809	37 297 874	73 078 360	7 259 967
Celkem:	490 632 519	435 328 384	674 043 650	67 928 957

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z tabulky výše, tvoří příjmy ze sdílených daní za uvedené časové období přibližně třetinu celkových příjmů rozpočtu města. U všech sledovaných daňových příjmů je patrný pozvolný nárůst inkasa do rozpočtu ze sdílených daní. V roce 2008, kdy došlo ke změně rozpočtového určení daní, došlo ke skokovému navýšení u daně z příjmů fyzických osob a zejména daně z přidané hodnoty (meziroční nárůst o téměř 6 milionu Kč). V roce 2009 je možné naopak pozorovat, zejména u daně z příjmů právnických osob a fyzických osob, výrazný pokles z obdrženého podílu na těchto daních v rozpočtu města, neboť celkové příjmy z těchto obou výše uvedených daní se výrazně propadly i ve státním rozpočtu v důsledku hospodářské krize. V případě

daně z příjmů fyzických osob se jednalo o meziroční propad v přibližné výši 10 milionů Kč, v případě daně z příjmů právnických osob, pak o meziroční propad v přibližné výši 7 milionů Kč. Částka obdržená z podílu na dani z přidané hodnoty se také snížila, avšak pouze v řádu několika stovek tisíc Kč. Nepřímé daně totiž podléhají mnohem méně výkyvům v národním hospodářství, než daně přímé. Propad ze sdílených příjmů u daně z příjmů právnických osob byl zaznamenán i v roce 2011, avšak od roku 2012 se propad zastavil a v roce 2013 město obdrželo, jako podíl na této dani částku ve výši 37 297 874 Kč. V roce 2012 došlo k propadu příjmů z podílu na dani z přidané hodnoty, protože byla vládou schválena změna zákona o rozpočtovém určení daní, která snížila podíl obcí na celostátním hrubém výnosu z této daně. V následujícím roce však došlo opět k navýšení tohoto podílu z daně z přidané hodnoty a tím tedy k opětovnému navýšení podílu z této daně v rámci sdílených daní. Výše uvedené hodnoty svěřené daně a sdílených daních jsou pak graficky vyobrazeny v následujícím grafu 8. Výše uvedené hodnoty byly rovněž použity k hypotetickým propočtům, které obsahuje následující kapitola.

Graf 8 - Svěřené a sdílené daňové příjmy města Neratovice v letech 2001 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování

6 Hypotetický výpočet příjmu na sdílených daní v případě spojení obce Libiř a města Neratovice

Na základě výše uvedených hodnot o příjmech města Neratovice, zejména sdílených daňových příjmech, bude proveden hypotetický výpočet podílu na sdílených daních při uvažované situaci, že obec Libiř bude součástí města Neratovice a bude tvořit jeden územní celek.

Pro získání výsledných hodnot byla využita data, která jsou uvedena v přílozevyhláškyč. 186/2014 Sb., k zákonu o rozpočtovém určení daní (zákon č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků). Pro stanovení podílu je třeba získat následující hodnoty: počet obyvatel ČR k 1. lednu 2014, katastrální výměnu ČR taktéž k 1. lednu 2014, počet žáků základních škol a dětí mateřských škol k 30. 9. 2014. Tyto zjištěné hodnoty za celou ČR budou poměřeny s hodnotami, které jsou součtem za město Neratovice a obec Libiř. Následně byl vypočítán podíl v těchto výše uvedených jednotlivých ukazatelích, aby mohl být stanoven výsledný podíl na sdílených daní pro obě sloučené obce.

Potřebné údaje:

a) za celou ČR (bez vojenských újezdů):

- počet obyvatel (k 1. lednu 2014) 10 510 547
- započtená katastrální výměra všech obcí v ČR (k 1. lednu 2014) 7 622 317,9071 ha
- počet žáků ZŠ a dětí MŠ (k 30. září 2014) 1 152 242

b) obec Libiř

- počet obyvatel obce 2 101
- započtená katastrální výměra obce 711,9073 ha
- počet žáků ZŠ a dětí MŠ 141

c) město Neratovice

- počet obyvatel města 16 254
- započtená katastrální výměra města 2 000,2876 ha
- počet žáků ZŠ a dětí MŠ 2 047

d) *součet vybraných ukazatelů za obě územní samosprávy*

- počet obyvatel 18 355
- započtená katastrální výměra 2 712,1949 ha
- počet žáků ZŠ a dětí MŠ 2 188

Postup výpočtu (Libiš + Neratovice):

1. krok – výpočet podílu prostého počtu obyvatel, jako součtu obou územních samospráv, k počtu obyvatel ČR (váha 10 %)

$$18\,355/10\,510\,547 \times 100 = 0,17463108 \%$$

2. krok – výpočet podílu součtu územních samospráv k celkové započtené výměře za všechny obce v ČR (váha 3 %)

$$2\,712,1949/7\,622\,317,9071 \times 100 = 0,03558228525 \%$$

3. krok – výpočet podílu počtu žáků ZŠ a dětí MŠ obou obcí na celkovém počtu žáků ZŠ a dětí MŠ v ČR (váha 7 %)

$$2\,188/1\,152\,242 \times 100 = 0,1898906653 \%$$

4. krok – výpočet podílu součtu obcí z kritéria počtu obyvatel upraveného koeficientem pro příslušnou velikostní kategorii (váha 80 %)

$$2\,136,5 + 1,1523 \times 16\,355 = 20\,982,3665$$

$$20\,982,3665/9\,521\,601,5975 \times 54,679362 = 0,120494688 \%$$

5. krok – jednotlivé dílčí výsledky podílů jednotlivých kritérií jsou dále ještě násobeny příslušnými váhami výše uvedených kritérií

$$0,17463108 \times 0,10 + 0,03558228525 \times 0,03 + 0,1898906653 \times 0,07 + 0,120494688 \times 0,80 \\ = 0,1282186735 \%$$

Na základě výše provedených výpočtů byla vypočítána hodnota odpovídající podílu 0,1282186735 % ze sdílených daní při spojení obou obcí. Následně bude vypočítán

podíl na sdílených daních pro samotnou obec Libiř a město Neratovice. Postup výpočtu je stejný.

Postup výpočtu (Libiř):

- 1. krok – výpočet podílu prostého počtu obyvatel obce Libiř k počtu obyvatel ČR (váha 10 %)*

$$2\ 101/10\ 510\ 547 \times 100 = 0,01998944489 \%$$

- 2. krok – výpočet podílu započtené výměry obce Libiř k celkové započtené výměře za všechny obce v ČR (váha 3 %)*

$$711,9073/7\ 622\ 317,9071 \times 100 = 0,009339774445 \%$$

- 3. krok – výpočet podílu počtu žáků ZŠ a dětí MŠ obce Libiř na celkovém počtu žáků ZŠ a dětí MŠ v ČR (váha 7 %)*

$$141/1\ 152\ 242 \times 100 = 0,0122370127 \%$$

- 4. krok – výpočet podílu obce Libiř z kritéria počtu obyvatel upraveného koeficientem pro příslušnou velikostní kategorii (váha 80 %)*

$$2\ 136,5+1,1523 \times 101 = 2\ 252,8823$$

$$2\ 252,8823 /9\ 521\ 601,5975 \times 54,679362 = 0,01293754686 \%$$

- 5. krok – jednotlivé dílčí výsledky podílů jednotlivých kritérií jsou dále ještě násobeny příslušnými váhami výše uvedených kritérií*

$$0,01998944489 \times 0,10 + 0,009339774445 \times 0,03 + 0,0122370127 \times 0,07 + 0,01293754686 \times$$

$$0,80 = 0,0134857661 \%$$

Stejným způsobem byl vypočítán i podíl obce Libiř na sdílených daních, který dle metodického výpočtu dosáhl hodnoty 0,0134857661 %.

Postup výpočtu (Neratovice):

- 1. krok – výpočet podílu prostého počtu obyvatel města Neratovice k počtu obyvatel ČR (váha 10 %)*

$$16\,254/10\,510\,547 \times 100 = 0,1546446925 \%$$

- 2. krok – výpočet podílu započtené výměry města Neratovice k celkové započtené výměře za všechny obce v ČR (váha 3 %)*

$$2\,000,2876 / 7\,622\,317,9071 \times 100 = 0,0262425108 \%$$

- 3. krok – výpočet podílu počtu žáků ZŠ a dětí MŠ města Neratovice na celkovém počtu žáků ZŠ a dětí MŠ v ČR (váha 7 %)*

$$2\,047/1\,152\,242 \times 100 = 0,1776536526 \%$$

- 4. krok – výpočet podílu města Neratovice z kritéria počtu obyvatel upraveného koeficientem pro příslušnou velikostní kategorii (váha 80 %)*

$$2\,136,5 + 1,1523 \times 14\,254 = 18\,561,3842$$

$$18\,561,3842 / 9\,521\,601,5975 \times 54,679362 = 0,1065917992 \%$$

- 5. krok – jednotlivé dílčí výsledky podílů jednotlivých kritérií jsou dále ještě násobeny příslušnými váhami výše uvedených kritérií*

$$0,1546446925 \times 0,10 + 0,0262425108 \times 0,03 + 0,1776536526 \times 0,07 + 0,1065917992 \times$$

$$0,80 = 0,1139609396 \%$$

Pro město Neratovice byl vypočten podle zákona o rozpočtovém určení daní podíl na sdílených daních ve výši 0,1139609396 %.

Nyní bude proveden hypotetický výpočet obdržené částky do rozpočtu obce Libiř, města Neratovice a obou spojených obcí. Základem pro výpočet obdržené částky na sdílených daních do jednotlivých rozpočtů bude předpokládaná částka redistribuovaná

v roce 2014 ve prospěch územních samosprávných celků, která dle Ministerstva financí České republiky pro příslušný rok činí 129,8 miliard Kč.

Tabulka 10 – Variantní podíly na sdílených daních v Kč

Varianta	Podíl na sdílených daních (v Kč)
Libiš	17 504 524,4
Neratovice	147 921 299,6
Libiš + Neratovice	166 427 838,2

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že při hypotetickém výpočtu přerozdělované částky na sdílených daní ve výši 129,8 miliardy Kč by obec Libiš do svého rozpočtu obdržela částku 17 504 524,4 Kč, město Neratovice by do svého rozpočtu získalo 147 921 299,6 Kč. A v případě spojení obou obcí by se tato částka pohybovala ve výši 166 427 838,2 Kč. Po sečtení částek podílu na sdílených daních za obec Libiš a město Neratovice je získána celková částka ve výši 165 425 824 Kč. Při porovnání s variantním řešením, kdy byla obec Libiš s městem Neratovice sloučena a celková částka na sdílených daních se pohybovala ve výši 166 427 838,2 Kč lze dovodit, že při spojení obou obcí je částka v rozpočtu, jako podílu na sdílených daních, o 1 002 014,2 Kč vyšší. Proveden proto bude přepočítání na jednoho obyvatele, který obsahuje následující tabulka.

Tabulka 11 – Příjem ze sdílených daní přepočtený na obyvatele

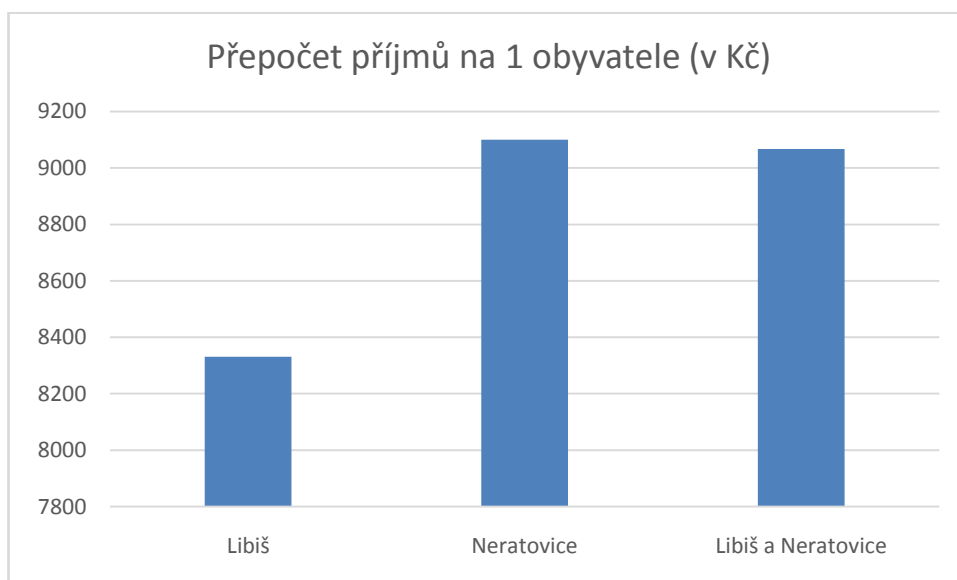
Obec	Počet obyvatel	Podíl na sdílených daních (v Kč)	Příjem ze sdílených daních (v Kč) na obyvatele
Libiš	2 101	17 504 524,4	8 331,5
Neratovice	16 254	147 921 299,6	9 100,6
Libiš + Neratovice	18 355	166 427 838,2	9 067,2

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnoty ve výše uvedené tabulce ukazují, že dojde-li k přepočtu sdílených daní na jednoho obyvatele, jedná se v obci Libiš o částku 8 331,5 Kč, zatímco u města Neratovice se jedná o částku, která je o 769,1 Kč vyšší. Při přepočtu sdružených příjmů obou obcí na sdílených daní přepočtených na jednoho obyvatele vyjde částka

9 067,2 Kč. Lze tedy konstatovat, že město Neratovice by si při spojení s obcí Libiř, budeme-li brát v úvahu pouze přepočtení na jednoho obyvatele, o 33,4 Kč pohoršila. Zatímco obec Libiř by si výrazně polepšila, konkrétně by se její daňové příjmy na jednoho obyvatele zvýšily o 735,7 Kč. Grafické rozložení příjmů ze sdílených daní na jednoho obyvatele je znázorněno v grafu č. 9. Otázkou však zůstává, zda by obec Libiř při sdružení prostředků s městem Neratovice opravdu částku v souhrnné výši přepočtené na jednoho obyvatele do rozpočtu získala. Byla to právě tato skutečnost, která na počátku 90. let vedla obec Libiř ke snaze osamostatnit se od střediskové obce Neratovice.

Graf 9 - Příjmy ze sdílených na jednoho obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování

6.1 Hypotetický výpočet navýšení příjmu obce přerozdělením spotřebních daní

Na základě studia podpůrného materiálu, kterým byla disertační práce Ing. Jiřího Čermáka na téma „Systém financování územních samospráv v mezinárodním kontextu“, bylo zjištěno, že v průběhu roku 2007 (před začátkem platnosti nových změn v rozpočtovém určení daní od 1. 1. 2008) se v rámci navrhovaných změn projednával i návrh skupiny poslanců, který měl mimo jiné za cíl udržet stabilitu příjmů územních rozpočtů, prostřednictvím zahrnutého 3% podílu na sdílených daních z celostátního

výnosu spotřebních daní. Projednávaný návrh poslanců nakonec schválen nebyl. Tabulky 10 a 11 níže ukazují, jak by vypadal situace, pokud by se k celkové predikci redistribuovaných prostředků ze sdílených daní navýšil tento objem o tehdy navrhované změny dle skupiny poslanců, a to 3% podíl na celostátním hrubém výnosu spotřebních daní.

Pro tento výpočet je nutné znát podíly obou obcí na sdílených daních. Tyto hodnoty budou použity z předchozích výpočtů. Celková suma předpokládaných redistribuovaných prostředků ze sdílených daní (129,8 mld. Kč dle MF ČR pro rok 2014) bude navýšena o 3% podíl z celostátního hrubého výnosu spotřebních daní pro rok 2013. Celkové výnosy ze spotřebních daní v roce 2013 dosáhly dle MF ČR výše 136 449 666 000 Kč, čemuž odpovídá 3% podíl ve prospěch nižších územních celků ve výši 4 093 489 980 Kč. Výsledná hodnota, která byla použita k výpočtu obdržených prostředků z hypoteticky přerozdělované částky na sdílených daních, byla o výše uvedenou hodnotu navýšena a dostala tak částky 133 893 489 980 Kč. Hypotetické propočty byly konstruovány ve třech variantách – pro obec Libiř, město Neratovice a obě spojené obce. Získané hodnoty byly následně přepočteny na jednoho obyvatele. Výsledné hodnoty jsou uvedeny v tabulce 10 a 11 níže.

Tabulka 12 – Variantní podíly na sdílených daních včetně navýšení o přerozdělené spotřební daně

Varianta	Podíl na sdílených daních (v Kč)
Libiř	18 056 562,9
Neratovice	152 586 279,2
Libiř + Neratovice	171 676 456,8

Zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání výsledků s předchozími modelovými výpočty je možné konstatovat, že obec Libiř by při zahrnutí celostátního hrubého výnosu ze spotřebních daní, získala o 552 038,5 Kč více, což při přepočtu na jednoho obyvatele činí 262,8 Kč navíc. V případě města Neratovice by se objem prostředků do rozpočtu navýšil o 4 664 979,6 Kč. Při přepočtu na jednoho obyvatele by se pak tato částka zvýšila o 287 Kč. I když má město Neratovice přibližně 8x více obyvatel, při přepočtu

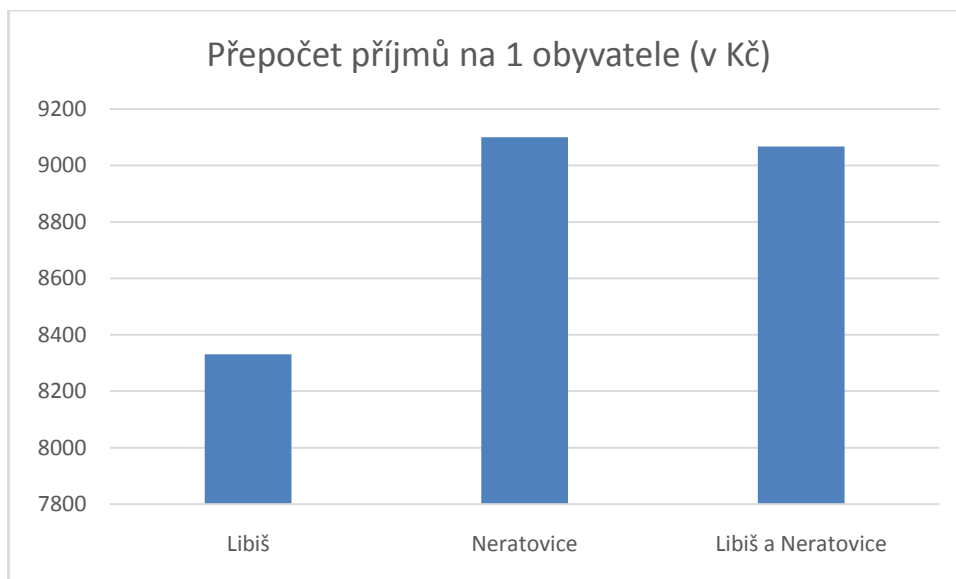
hypoteticky přerozdělovaných příjmů na obyvatele, by byla částka vyšší pouze o 24,2 Kč. Grafické rozložení příjmů ze sdílených daní na jednoho obyvatele je znázorněno v grafu č. 10.

Tabulka 13 – Příjem ze sdílených daní včetně navýšení o přerozdělené spotřební daně přepočtený na obyvatele

Obec	Počet obyvatel	Podíl na sdílených daních (v Kč)	Příjem ze sdílených daní (v Kč) na obyvatele
Libiř	2 101	18 056 562,9	8 594,3
Neratovice	16 254	152 586 279,2	9 387,6
Libiř + Neratovice	18 355	171 676 456,8	9 353,1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10 – Příjmy ze sdílených daní na jednoho obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci získaných výsledků je zajímavé sledovat výsledné hodnoty příjmů do rozpočtu města Neratovice a příjmů v případě, že by obě obce byly spojeny. Do společného rozpočtu by na základě výpočtu z hypoteticky přerozdělované částky byly obdrženy prostředky ve výši 171 676 456,8 Kč. Rozpočet města Neratovice by se při spojení s obcí Libiř navýšil o 19 090 177,6 Kč. Při přepočtu na jednoho obyvatele dosahuje v městě Neratovice tato částka hodnoty 9 387,6 Kč, zatímco při spojení obou

obcí by přepočtená částka na jednoho obyvatele činila 9 353,1 Kč. Jedná se tak o nižší výnos při přepočtu na jednoho obyvatele ve výši 34,5 Kč ve prospěch samotného města Neratovice. Naopak obec Libiš, budou-li brány v úvahu přepočtené hodnoty na jednoho obyvatele, tento příjem zvýšila o 758,8 Kč.

Vzhledem k tomu, že se obě obce nacházejí ve stejném intervalu počtu obyvatel v rámci tzv. přechodových koeficientů, je výhodnější, jak výše uvedené výpočty ukázaly, pro město Neratovice zůstat samostatnou obcí, zatímco pro obec Libiš, bude-li brána v úvahu, jako hlavní kritérium pro sloučení či rozdělení obou obcí, přepočtená hodnota na jednoho obyvatele, by bylo výhodnější se s městem Neratovice spojit. Obdobnou situaci ukázaly i provedené výpočty v první modelové situaci (bez 3% podílu spotřebních daní na sdílených daních). I zde by bylo výhodnější, bude-li bráno v úvahu pouze kritérium přepočtených příjmů na jednoho obyvatele, aby město Neratovice zůstalo samostatné, neboť příjmy přepočtené na jednoho obyvatele jsou v takovém případě o 33,4 Kč vyšší. Pro obec Libiš platí v obou modelových případech, že výhodnější variantou je spojení s městem Neratovice, neboť v takovémto případě výpočty ukázaly, že přepočtené příjmy na jednoho obyvatele v obci Libiš by byly vyšší o 735,7 Kč.

Závěr

Na základě teoretických poznatků i následně provedené analýzy hospodaření vybraných obcí v letech 2001 až 2013 je možné konstatovat, že daňové příjmy patří mezi jedny z nejdůležitějších a také svým podílem v rozpočtu největších zdrojů finančních prostředků pro obce. Daňové příjmy obcí velmi často pomáhají financovat jejich běžný provoz a další činnosti spojené s výkonem veřejné správy. Zároveň je možné konstatovat, že díky současnému nastavení rozpočtového určení daní v ČR se jedná o poměrně stabilní příjmy pro obec, avšak bez výrazné možnosti obcí si tyto příjmy navýšit. Současný systém rozpočtového určení daní umožňuje obcím plánovat dopředu i nákladnější investice rozložené do delšího časového horizontu, a to ve vztahu k jejich úvěrovým možnostem a následnému budoucímu zatížení v podobě úroků. Stabilita mechanismu přerozdělování finančních prostředků by však mohla být v ČR posílena, neboť současný platný systém rozpočtového určení daní je dopředu znám pro časové období let 2013 až 2105. Z hlediska zvoleného časového úseku a stability systému ve vztahu k obcím a jejich investičním aktivitám je tato doba krátká.

Současný systém redistribuce finančních prostředků, který je platný do roku 2015, prošel již třetí výraznou změnou parametrů. Ve všech případech byly změny provedeny na základě diskuze s odbornou veřejností a starosty jednotlivých obcí. Diskuze vznikla v důsledku primární nevhodnosti systému v oblasti redistribuce prostředků. I když odborná veřejnost a starostové jednotlivých obcí i v současné době kritizují nastavení právě platného modelu redistribuce prostředků ve prospěch územních samospráv, je nutné podotknout, že i přes kritiku, která tento systém provází již od jeho vzniku v roce 2000, přinesl systém do financování územních samosprávných celků potřebnou stabilitu v rozdělování finančních prostředků od státu ve prospěch nižších vládních úrovní. Zavedením tohoto nového systému bylo financování obcí navázáno na podíl z výběru na státních daňových příjmech, které v určitém ohledu zajistily právě stabilitu jejich rozpočtů i z dlouhodobého hlediska.

V roce 2009 navíc umožnila legislativa systému financování navýšení příjmů jednotlivých obcí prostřednictvím zvýšení místních koeficientů u daně z nemovitosti (daň z pozemků a ze staveb). I když se nejedná z hlediska podílu na celkových

daňových příjmech, a i celkových příjmech rozpočtů obcí, o rozhodující objem prostředků v rozpočtu, jedná se přesto o významný stabilizační prvek rozpočtů, který je bez větších administrativních nákladů každoročně inkasován na příjmové straně rozpočtu jednotlivých obcí. Za sledované období v letech 2001 až 2013 pro obec Libiš a město Neratovice došlo v roce 2009 k navýšení těchto místních koeficientů na hodnotu 2, čímž si obě územní samosprávy zajistily vyšší příjmy, a to zejména díky přítomnosti chemického areálu (Spolana a.s.) v katastrálních územích obou obcí.

Do příjmů rozpočtů obou obcí, a to v oblasti příjmů ze sdílených daní, také výrazně, ve sledovaném období let 2001 až 2013, zasáhla hospodářská krize. Krize českou ekonomiku zasáhla ke konci roku 2008 a s postupnou navyšující se razancí i v následujících letech. Stagnace ekonomiky se projevila i na příjmech obcí. Na základě provedené analýzy hospodaření obou obcí (zejména obce Libiš), i informací o redistribuci jednotlivých prostředků obcím v jednotlivých letech dle údajů MF ČR lze konstatovat, že došlo k největšímu poklesu příjmů rozpočtů obcí na sdílených daních u daně z příjmů právnických a fyzických osob. V době nerovnoměrného vývoje národního hospodářství jsou citlivější na změny v ekonomice právě daně z příjmů právnických a fyzických osob než výnosy z nepřímých daní. Výnosy ze spotřebních daní jsou naopak v době hospodářské krize vůči účinkům změn v ekonomice odolnější. Proto lze podíl na dani z přidané hodnoty chápat jako jeden ze stabilizačních prvků na příjmové straně rozpočtů územních samospráv. Tuto skutečnost dokládá i provedená analýza obou obcí za sledované období, kdy výkyvy v inkasu podílu na dani z přidané hodnoty nebyly u obou sledovaných obcí v době hospodářské krize tak razantní, jako u daně z příjmů právnických a fyzických osob, kde došlo meziročně k propadům i v řádu stovek tisíc korun. Oproti tomu se daň z nemovitosti ihned po svém poklesu v následujících letech vrátila ke stabilnímu mírnému nárůstu. Rozbor hospodaření v obou vybraných obcích za sledované období rovněž ukázal, že při výrazné změně tohoto systému redistribuce finančních prostředků, a to konkrétně v letech 2008 a 2013 (navýšení podílu na jednotlivých sdílených daních ve prospěch obcí, úprava hodnot kritérií) případně v roce 2011 (pouze úprava podílu na dani z přidané hodnoty, a to jeho snížení) vedla k navýšení příjmů ze sdílených daní, vyjma roku 2011, kdy došlo k poklesu inkasa z daně z přidané hodnoty.

Z důvodu zvyšující se tendence posilování příjmů územních rozpočtů, byly provedeny hypotetické výpočty pro obec Libiš a město Neratovice v situaci, kdy by suma ze sdílených daňových příjmů, určená k přerozdělení ve prospěch územních samospráv, byla navýšena o 3% podíl ze spotřebních daní. Výpočty ukázaly, že došlo k navýšení objemu prostředků obou obcí a to konkrétně u obce Libiš o částku 552 038,5 Kč, což při přepočtu na jednoho obyvatele představuje navýšení o 262,8 Kč, u města Neratovice by tato změna představovala navýšení o 4 664 979,6 Kč, při přepočtu na jednoho obyvatele by se pak tato částka zvýšila o 287 Kč. Zároveň byly také v praktické části práce provedeny výpočty, které se týkaly sdružení prostředků v případě opětovného sloučení obce Libiš a města Neratovice. Tyto výpočty prokázaly, že opětovné sloučení obou obcí by bylo výhodné pouze pro obec Libiš, a to jak z důvodu navýšení celkových prostředků objemu jejího rozpočtu, tak i při přepočtu sdílených daňových příjmů na jednoho obyvatele obce. Naopak u města Neratovice je možné konstatovat, že provedené výpočty ukázaly neprospěšnost sloučení obou obcí, a to v neprospěch města Neratovice. Pokud byl brán v potaz pouze objem obdržených finančních prostředků ze sdílených daní do rozpočtu sloučených obcí, jednalo se sice o vyšší objem prostředků v rámci uvažované varianty, a to o 18 506 538,6 Kč, oproti variantě, kdy město Neratovice má svůj samostatný rozpočet, avšak při přepočtu příjmů na jednoho obyvatele při současném stavu, kdy jsou obě obce rozděleny, vychází přepočet na jednoho obyvatele příznivěji, než při sdružení prostředků v rámci sloučení obou obcí. Celková výše na sdílených daní pro město Neratovice dosahovala výše 147 921 299,6 Kč, což při přepočtu na jednoho obyvatele činí 9 100,6 Kč, zatímco při sloučení obou obcí se celkový objem prostředků snížil o 33,4 Kč na hodnotu 9 067,2 Kč na jednoho obyvatele. Vzhledem k tomu, že celkový objem prostředků pro obec Libiš činil v propočítávané variantě, kdy má obec samostatný rozpočet, objem prostředků ve výši 17 504 524,4 Kč, což při přepočtu na jednoho obyvatele činí 8 331,5 Kč, tak při sloučení obou obcí by objem prostředků na jednoho obyvatele vzrostl o 735,7 Kč.

Tak jako navyšuje tamější chemický areál příjmy z daně z nemovitosti pro obě analyzované obce, jsou v případě mimořádných situací naopak spojeny s tímto chemickým závodem zvýšené výdaje. V roce 2002 a 2013 byla zejména obec Libiš zasažena ničivou povodní, která měla za následek zvýšené výdaje z rozpočtu obce, které

často vedly ke zvýšeným výdajům obce na obnovu infrastruktury. Obec v roce 2002 a následujících letech po ničivých povodních získala ze státního rozpočtu i z krajského rozpočtu velký objem dotací od cca 6,5 do cca 25 milionů Kč v závislosti na jednotlivých povodňových aktivitách spojených s odstraňováním škod, což představuje podíl na celkových výdajích průměrně od cca 30 % do cca 50 % celkových výdajů (v závislosti na velikosti a struktuře výdajů obce za sledované období). V rámci běžných výdajů rozpočtu obce Libiš, pak největší položky na výdajové straně rozpočtu tvoří výdaje na sběr a třídění komunálního odpadu, oblast vzdělávání (obec je zřizovatelem základní a mateřské školy), ale i na činnost místní správy, oblast bydlení, oblast komunálních služeb a místního rozvoje. Nižší objem finančních prostředků je pak vynakládán na oblast tělovýchovy, sociálních věcí a oblast kultury.

Použité zdroje

Literární zdroje

- [1] ANON, *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Vyd. 1. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-8660-3.
- [2] BAILEY, S. J. *Strategic Public Finance*. New York: Palgrave Macmillan. 2004. ISBN 0333922212.
- [3] BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 250 s. Politologie (Grada). ISBN 978-802-4729-084.
- [4] BRUNA, Miroslav, et al. *Veřejná správa v České republice*. 2. rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2005. 120 s. ISBN 80-239-4709-5.
- [5] GRAMLICH, E. M. *A policymaker's Guide to Fiscal Decentralization*. National Tax Journal. 1993, číslo. 46, str. 229-235.
- [6] HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, , 837 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-4000-492.
- [7] JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. *Politologická revue*. 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0353.
- [8] KADEČKA, S., PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 74 s. ISBN 80-210-3600-1.
- [9] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2003, xvii, 408 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 80-717-9794-4.
- [10] KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, 399 s. ISBN 978-807-2016-655.
- [11] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [12] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí*. 1.vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995, 268 s. ISBN 80-718-7024-2.
- [13] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2002, 441 s. ISBN 80-863-9521-9.

- [14] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [15] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [16] PRŮCHA, P. *Správní právo, obecná část*. 6. dopl. a akt. vyd. Brno: DOPLNĚK, 2004. 360 s. ISBN 80-7239-157-7.
- [17] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2014*. 1. vyd. Praha: Archa obec účtuje, 2014, 281 s. ISBN 978-809-0542-013.
- [18] STRECKOVÁ, Yvonne. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 1998, xii, 214 s. ISBN 80-722-6112-6.

Internetové zdroje

- [1] Ministerstvo vnitra ČR. *Některé otázky zájmové samosprávy a její činnost* [online]. 2010 [cit. 2014-09-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nektere-otazky-zajmove-samospravy-a-jejiciinnost.aspx><http://www.europeum.org/cz/integrace/31-integrace--9/740-reforma-uzemni-verejne-spravy-v-ceske-republice>
- [2] Finanční správa. *Rozpočtové určení daní* [online]. [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/rozpocetove-urceni-dani>
- [3] ČERNÝ I., KYPETOVÁ J., SOUČEK K. *Finance a rozpočet* [online]. [cit. 2014-09-27]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/6247f517-db36-41ff-bb22-4d1d28ad65b6.pdf>

Legislativní dokumenty

- [1] Ústava ČR
- [2] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [3] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- [4] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- [5] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

[6] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

[7] Vyhláška Ministerstva financí 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Seznam použitých obrázků, grafů a tabulek

Použité obrázky

Obrázek 1 – Schématické zobrazení veřejné správy ČR.....	16
Obrázek 2 – Rozpočtové určení daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob 2013 – 2015.....	41
Obrázek 3 – Rozpočtové určení daně z příjmů právnických osob 2013 – 2015	42
Obrázek 4 – Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou 2013 – 2015.....	42
Obrázek 5 – Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze SVČ 2013 – 2015	42
Obrázek 6 – Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti 2013 – 2015.....	43

Použité grafy

Graf 1 – Procentuální rozdělení příjmů obecních rozpočtů na konci r. 2012	43
Graf 2 – Vývoj splátek půjčených prostředků od obyvatelstva obce za sledované období.....	88
Graf 3 - Vývoj příjmů obce v letech 2001 - 2013.....	92
Graf 4 - Vývoj výdajů obce v letech 2001 - 2013	93
Graf 5 - Vývoj výdajů obce na vzdělávání v letech 2001 - 2013.....	94
Graf 6 - Vývoj objemu dotací v obecním rozpočtu v letech 2001 - 2013.....	95
Graf 7 - Vývoj sledovaných charakteristik města Neratovice v letech 2001 - 2013	96
Graf 8 - Svěřené a sdílené daňové příjmy města Neratovice v letech 2001 – 2013 ..	98
Graf 9 - Příjmy ze sdílených na jednoho obyvatele	104
Graf 10 – Příjmy ze sdílených daní na jednoho obyvatele	106

Použité tabulky

Tabulka 1 – Počet členů zastupitelstva.....	24
Tabulka 2 – Koeficienty pro daň z nemovitosti dle počtu obyvatel.....	44
Tabulka 3 – Změna procentního podílu pro obce v rámci sdílených daní.....	46
Tabulka 4 – Koeficienty a násobky postupných přechodů pro obce	46

Tabulka 5 – Kritéria a jejich váhy sloužící pro výpočet podílu na sdílených daní 2013 -2015	47
Tabulka 6 – Výsledky komunálních voleb pro rok 2014	54
Tabulka 7 – Výsledky komunálních voleb pro rok 2010	55
Tabulka 8 – Příjmy a výdaje města Neratovice v letech 2001 – 2013	95
Tabulka 9 – Svěřené a sdílené daňové příjmy města Neratovice v letech 2001 – 2013	97
Tabulka 10 – Variantní podíly na sdílených daních v Kč	103
Tabulka 11 – Příjem ze sdílených daní přepočtený na obyvatele	103
Tabulka 12 – Variantní podíly na sdílených daních včetně navýšení o přerozdělené spotřební daně	105
Tabulka 13 – Příjem ze sdílených daní včetně navýšení o přerozdělené spotřební daně přepočtený na obyvatele	106

Přílohy

Tabulka č. 1 – Sazba daně z pozemků

Druh pozemku	Procentuální vyjádření
orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady	0,75
trvalé travní porosty, hospodářské lesy a rybníky s intenzivním průmyslovým chovem ryb	0,25
Sazba daně u ostatních pozemků činí za každý 1 m čtverečný	Vyjádření v Kč
zastavěné plochy a nádvoří	0,2
stavební pozemky	2
ostatní plochy, pokud jsou předmětem daně	0,2
zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikatelské činnosti, sloužící pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	1
zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikatelské činnosti, sloužící pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní podnikatelskou činnost	5

Zdroj: zákon o dani z nemovitosti, vlastní zpracování

Tabulka č. 1 – Sazba daně ze staveb

Stavba či zastavěná plocha	Sazba daně
obytný dům	2 Kč/m ²
stavby pro individuální rekreaci a rodinné domy	6 Kč/1m ²
garáže vystavěné samostatně od obytných prostor	8 Kč/m ²
stavby sloužící pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	2 Kč/m ²
stavby sloužící pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku	10 Kč/m ²
stavby pro ostatní podnikatelskou činnost	10 Kč/m ²
ostatní stavby	6 Kč/m ²
byty a ostatní samostatné nebytové prostory	2 Kč/m ²
stavby tvořící příslušenství k obytným domům nad 16m ²	1 Kč/m ²

Zdroj: zákon o dani z nemovitosti, vlastní zpracování